

obrtnik podjetnik

ozs.si/obrtnik
podjetnik.si

ZIMSKO SREČANJE
obrtnikov in podjetnikov z družinami 2023

KOPE, SOBOTA, 21. JANUAR

Uspeh OZS:

**Vlada regulirala cene elektrike
za mala, mikro in srednja podjetja**

Aktualne informacije o ukrepih, vezanih na trg energentov, spremljajte na spletnih straneh

www.ozs.si/energetska-draginja in www.svetovanje.si

Brezskrbno po Evropi.

S TREMI PAMETNIMI REŠITVAMI.

Prihranite čas in denar z največjo evropsko mrežo bencinskih črpalk. Približno **67.000 SERVISOV ZA OSKRBO Z GORIVOM** v Evropi zagotavlja, da se lahko vedno zanesete na nas, kjer koli že ste.

Z **DKV BOX EUROPE** uživajte v vožnji brez ustavljanja skozi številne cestninske postaje v Evropi. Prihranite čas in si odprite vrata do 11 držav EU z eno samo enoto v vozilu.

Z našim digitalnim asistentom **DKV LIVE** lahko znatno povečate učinkovitost svojega voznega parka. Med drugim vas v realnem času podpira pri upravljanju točenja goriva in iskanju tovora, da bi se izognili praznim vožnjam.

dkv-mobility.com

YOU DRIVE, WE CARE.

Vlada nas je uslišala in zamejila cene elektrike za mikro, mala in srednja podjetja

Predzadnji dan minulega leta smo bili deležni lepe novice, da je vlada na dopisni seji sprejela uredbo, s katero je omejila cene elektrike za mikro, mala in srednja podjetja. Na nujnost sprejetja cenovne kapice so v zbornici opozarjali že od septembra lani dalje, zato smo s sprejemom uredbe seveda zadovoljni. Cenovna kapica bo veljala od 1. januarja do konca junija 2023, želimo pa si, da bi ukrep podaljšali do konca letošnjega leta, sočasno pa bi morali sprejeti podobne ukrepe tudi za zemeljski plin.

Podjetja bodo lahko sedaj delovala pod podobnimi pogoji nabave elektrike, tako na domačem trgu kot v mednarodnem okolju. Če ne bi prišlo do sprejetja kapice, naša podjetja zagotovo ne bi mogla več ohranjati svoje konkurenčnosti.

Druge vesela novica ob vstopu v novo leto pa je, da smo vendarle dočakali tudi pojasnilo Urada za intelektualno lastnino, ki izvaja nadzor nad kolektivnimi organizacijami in s tem tudi nad SAZOR-jem, in sicer, kdo je zavezan k plačevanju nadomestila v primeru posedovanja fotokopirne naprave. Urad pojasnjuje, da obveznost plačila honorarja (tj. nadomestil, ki jih določa skupni sporazum) nastane zgolj v primeru, ko podjetje dejansko uporablja avtorska dela, ki sodijo v varovani repertoar SAZOR-ja, pri čemer posedovanje multifunkcijske naprave brez hkratne uporabe avtorskega dela podjetja ne zavezuje k plačilu.

In če smo lahko z nekaterimi rešitvami zadovoljni, pa smo v OZS ostro proti vsakršnim dodatnim obremenitvam gospodarstva v teh zahtevnih časih. Nasprotujemo uvedbi obvezne božičnice, kar je predlagalo ministrstvo za delo. Ob tem moramo poudariti, da nikakor nismo proti nagrajevanju zaposlenih v obliki božičnic, a mora biti to prostovoljna odločitev delodajalca. Zavedamo se tudi, da se energetska in vsesplošna druginja dotikata vseh segmentov prebivalstva, a za številna podjetja je lahko dvig minimalne plače nad mejo, ki je zakonsko določena, previsoka obremenitev. Zato se skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami zavzemamo, da bi bil dvig usklajen z inflacijo in da bi podjetja lahko obdržala delovna mesta.

O vseh naših dosežkih v minulem letu pa si lahko preberete na naslednjih straneh naše revije.

V začetku decembra smo na Brdu pri Kranju razglasili in nagradili tudi Obrtnika in Podjetnika leta 2022 ter najstarejšo obrtnico leta. Tudi tokratni nagrajenci so izjemni posamezniki, ki kljub negotovim časom še naprej uspešno pišejo svoje podjetniške zgodbe. Iskrene čestitke.

Konec januarja, natančneje 21. 1., pa bomo na Kopah organizirali zdaj že tradicionalno zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami. Tudi letos se boste udeleženci lahko pomerili v veleslalomski tekmi, za zabavo pa bo poskrbel DJ Ney z ansamblom Okej band. Več informacij najdete na spletni strani OZS. Vabljeni!

Spoštovani članice in člani, ob vstopu v novo leto vam iskreno želim veliko poslovnih uspehov, sreče in zdravja! Ostanimo povezani še naprej. Srečno!

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije

**obrtnik
podjetnik**

Kolofon

Letnik LII, številka 1, januar 2023
Izdaja Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije,
tel. 01 58 30 500

Naslov uredništva: Celovška cesta 71, Ljubljana
Stiki z uredništvom: 01 58 30 507, faks: 01 50 54 373;
e-pošta: revija.obrtnik@ozs.si; spletna stran:
www.ozs.si/obrtnik

Odgovorna urednica: Eva Mihelič, tel. 01 58 30 559
Novinar, koordinator: Anton Šijanec, tel. 01 58 30 533

Vodja skupine za komuniciranje, novinarka:
Mira Črešnar, tel. 01 58 30 823

Naročnina, mali oglasi – tajnica redakcije:
Barbara Peteros, tel. 01 58 30 507

Naklada: 31.000 izvodov

Cena: 6 evrov v prosti prodaji, celoletna naročnina
60 evrov (5-odstotni DDV je vključen v ceni).

Transakcijski račun pri NLB d. d. Ljubljana:
02013-0253606416

**Oblikovanje, prelom revije, obdelava fotografij in
priprava za tisk:** Žiga Okorn in Barbara Sirk,
www.uvid.si

Tisk: Salomon, d.o.o., Vevška 52, 1260 Ljubljana-Polje
ISSN 2385-9849

Najboljši servis

za obrt in podjetništvo!

Vse na enem mestu

zastopamo • informiramo • povezujemo • svetujemo • izobražujemo • promoviramo

na krovni organizaciji v Ljubljani in na 62 območnih zbornicah po vsej Sloveniji!

Že od leta 1969

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

AKTUALNO

4-7

IZ OZS

8-23

PODJETNO

24

OBRTHNIKOV SVETOVALEC

29

SEKCIJE

48-53

OOZ

54-63

SEJMI IN POSLOVNA SREČANJA

64-66

NAŠI ČLANI

68

OBRTHNIKOVA BORZA

70-72

NASLOVNICA

Sašo Valjavec/ N.E.T. Team

Podelitev priznanj 2022 ▶

OZS je minuli mesec na Brdu pri Kranju podelila prestižni priznanji Obrtnik in Podjetnik leta 2022. Obrtnik leta je postal Leon Kranjc iz Logatca, podjetnik leta 2022 pa Ivan Cajzek iz Rogaške Slatine. Najstarejša obrtnica leta 2022 je 76-letna frizerka Margit Grah iz Prekmurja. [stran 8](#)

Sejmi v letošnjem letu ▶

Pandemija koronavirusa je v letih 2020 in 2021 povzročila pravi razpad svetovnega sejemskega trga za vse kategorije sejmov, od regionalnih do svetovnih. V letu 2022 so bili opazni pozitivni premiki, vendar se sejmsko življenje še zdaleč ni vrnilo v normalo. [stran 64](#)

◀ OZS zadovoljna z regulacijo cene elektrike

Vlada je konec decembra sprejela uredbo, s katero je omejila cene elektrike za mikro, mala in srednja podjetja, s čimer je sledila pozivom iz gospodarstva. Cenovna kapica bo veljala od 1. januarja do konca junija 2023 za omejeno količino energije. V OZS smo sprejem uredbe pozdravili. [stran 4](#)

OBRTHNIKOV SVETOVALEC

29

◀ Obvladovanje spremenjenih finančnih razmer

Ne le napovedi, tudi pričakovanja velike večine laične javnosti in strokovnjakov gredo za novo leto 2023 vse v isto smer – imeli bomo krizno leto. Iz ekonomskega vidika se torej pričakuje recesije, ko se gospodarstvo ohladi, brezposelnost se poveča, pretresi pa se pokažejo tudi na finančnih in monetarnih trgih. [stran 45](#)

BLAŽENJE ENERGETSKE KRIZE

OZS zadovoljna z regulacijo cene elektrike za mala, mikro in srednja podjetja

Vlada je na dopisni seji konec decembra sprejela uredbo, s katero je omejila cene elektrike za mikro, mala in srednja podjetja, s čimer je sledila pozivom iz gospodarstva. Cenovna kapica bo veljala od 1. januarja do konca junija 2023 za omejeno količino energije. V Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije smo sprejem uredbe pozdravili. Na nujnost regulacije smo namreč v OZS opozarjali že dlje časa, saj je to edina rešitev za ohranjanje konkurenčnosti slovenskih podjetij.

»Ob zaključku leta je to zagotovo ena lepših novic, ki bo marsikateremu podjetju polepšala skok v novo leto. S predlagano rešitvijo reguliranih cen smo lahko, glede na celotno situacijo, zadovoljni,« je ob sprejemu uredbe dejal **predsednik OZS Blaž Cvar**.

Razmere, kljub padanju cen, niso bile normalne, trg enostavno ni funkcioniral, zato smo v OZS zadovoljni, da je vlada končno prisluhnila argumentom gospodarstva, ki je vztrajno opozarjalo na nujnost regulacije kot edino razumno

opcijo. Z odločitvijo o regulaciji je vlada presekala gordijski voz.

Podjetja bodo lahko sedaj delovala pod podobnimi pogoji nabave elektrike, tako na domačem trgu kot v mednarodnem okolju. Temu, čemur smo bili priča – da je cena za MWh zanihala tudi za 100 evrov v roku treh dni – enostavno nismo mogli reči normalne tržne razmere. Hkrati bo regulacija cene pomenila tudi bistveno manj pritiska na likvidnostne težave, kot če bi podjetja plačevala po 400 evrov za MWh in nato preko admi-

nistrativnega postopka čakala na subvencijo. Velika večina podjetij namreč tudi s subvencijo ne bi dosegla regulirane cene. V OZS smo nenehno opozarjali, da v takšnih razmerah podjetja ne želijo subvencije, vezane na nepotrebne birokratske postopke, ampak le vzdržno, torej regulirano ceno.

Seveda je cena, četudi regulirane električne energije, še vedno izredno visoka, a je s tem soočena večina držav EU in bo z njo vsaj na kratek rok potrebno preživeti. Sicer obžalujemo, da do tega spoznanja odločevalci niso prišli že prej, ko se je sprejemal Zakon o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina.

A predvsem ministra Han in Kumer, ter v prvi vrsti seveda predsednik vlade dr. Golob, so zagotavljali, da če bo potrebno, bo prišlo tudi do regulacije. Treba je priznati, da so to obljubo sedaj končno tudi izpolnili.

Kaj prinaša uredba?

Vlada je torej na dopisni seji 30. 12. 2022 sprejela Uredbo o določitvi cene električne energije za mikro, mala in srednja podjetja, ki so končni odjemalci, kot jih določa Zakon o oskrbi z električno energijo in začasno določila najvišje drobnoprodajne cene zanje. Z uredbo vlada začasno in pod posebnimi pogoji, od 1. januarja 2023 in do 30. junija 2023,

Predstavniki gospodarskih in podjetniških organizacij so sredi decembra na skupni novinarski konferenci opozorili na kritične razmere, v katerih se zaradi visokih cen električne energije nahaja slovensko gospodarstvo.

z javno intervencijo določa cene za dobavo električne energije za mikro, mala in srednja podjetja, ki so nižje od stroškovnih cen.

Določeno je, da lahko z odstopanjem od pravil Unije o javnem posredovanju pri določanju cen države članice pri uporabi javnega posredovanja za dobavo električne energije izjemoma in začasno določijo ceno za dobavo električne energije, ki je nižja od stroškovne cene, če so izpolnjeni nekateri pogoji, med katerimi izpostavljamo pogoj, da ukrep zajema omejen obseg porabe in ohranja spodbudo za zmanjšanje odjema.

Električna energija se obračunava po višji in nižji dnevni tarifni postavki, v redkih primerih tudi po enotni tarifni postavki. Zato ta člen določa vse tri cene, razmerja med njimi pa so enaka povprečnemu razmerju trenutnih tržnih cen. Najvišja drobnoprodajna cena za višjo dnevno tarifo je po uredbi 217 evrov za megavatno uro, za nižjo dnevno tarifo 155,50 evra in za enotno tarifo 195 evrov za megavatno uro. Cene ne vključujejo davka na dodano vrednost.

Ob tem je določeno, da te cene veljajo le za omejeno količino električne energije (za 90 % pretekle porabe), s čimer so odjemalci spodbujeni k varčevanju, saj je dobavitelj končnemu odjemalcu za električno energijo, ki presega to količino dolžan ponuditi po tržni ceni. Uredba je začela veljati 1. januarja 2023 in velja do 30. junija 2023. V OZS si seveda prizadevamo, da bi veljavnost uredbe podaljšali do konca leta.

Delodajalske organizacije na skupni novinarski konferenci opozorile na kritične razmere

Pot do sprejema uredbe vsekakor ni bila lahka. Predstavniki gospodarskih in podjetniških organizacij so tako sredi decembra na skupni novinarski konferenci opozorili na kritične razmere, v katerih se zaradi visokih cen električne energije nahaja slovensko gospodarstvo. Zakon o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize namreč ne rešuje perečega problema, s katerim se soočajo številna podjetja, torej z nerazumno visokimi cenami v ponudbah za zakup električne energije za leto 2023. Uredba o

zamejitvi cen električne energije namreč ni prinesla rezultatov, ki jih je napovedovala vlada in pričakovalo gospodarstvo, so bile jasne delodajalske organizacije.

S ceno električne energije okoli 300 evrov za MWh, kar je končna cena z že vključeno subvencijo, naše gospodarstvo ne more biti konkurenčno, ne v Evropi ne globalno. Vemo, da imajo v drugih državah, na primer na Hrvaškem in v Nemčiji, podjetja možnost, da električno energijo zakupijo po bistveno ugodnejših cenah, so opozorili predstavniki Gospodarske zbornice Slovenije (GZS), Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS), Trgovinske zbornice Slovenije (TZS), Združenja delodajalcev Slovenije (ZDS), Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), Združenja Manager, AmCham Slovenija ter SBC – Kluba slovenskih podjetnikov (SBC).

Zakon ne ponuja pravih rešitev in slovenskemu gospodarstvu ne omogoča, da ostane konkurenčno v zahtevnih razmerah poslovanja v mednarodnem prostoru, so na skupni novinarski konferenci opozorili predstavniki osmih gospodarskih in podjetniških združenj.

Tibor Šimonka, predsednik GZS: »Kljub subvencijam bodo slovenska podjetja plačevala višjo ceno električne energije kot konkurenti v tujini. V primeru posebne in intenzivne pomoči, ki ju ta zakon predvideva, znaša - ob povprečni ceni 460 evrov, po kateri so podjetja prejšnji teden dobivala ponudbe za prihodnje leto - končna cena (ob upoštevanju subvencije) še vedno 316 evrov/MWh. To je bistveno višja cena, kot jo plačujejo naši konkurenti v Španiji, Italiji, na Portugalskem ... Slovenija je izvozna država in izvoz je motor našega gospodarstva. Slovensko gospodarstvo torej znotraj EU zgublja na konkurenčnosti. Če pa se primerjamo z ZDA, je razlika še večja - tam je cena elektrike 70 evrov/MWh. Jasno pa je še nekaj. 850 milijonov, ki jih zakon predvideva za naslavljanje energetske draginje v gospodarstvu, nikakor ni dovolj. Ta znesek ne more zagotoviti konkurenčnosti.«

Blaž Cvar, predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije (OZS) je povzel besede, ki jih je predsednik Vlade RS predvčerajšnjim povedal v Bruslju: »This

is not enough. This will not work. To velja tudi za nas. Zakon, ki ga danes sprejema Državni zbor, ne zadostuje in ne bo deloval za slovensko gospodarstvo. Jasno nam je, da s takšnimi cenami slovensko gospodarstvo ne more konkurirati ne v Evropi ne globalno. V zadnjih dnevih prejemo številna vprašanja članov, saj ne vedo, kaj naj storijo, ali naj sprejemamo ponudbe za električno energijo po ceni, ki so višje od 460 evrov za megavat. Vprašanje je, kako bodo sploh tik pred zdajci sprocesirali podpis pogodb za prihodnje leto.«

Mag. Mariča Lah, predsednica Trgovinske zbornice Slovenije (TZS), je povedala, da je Trgovinska zbornica Slovenije zadnje mesece s pristojnimi ministrstvi iskala ustrezno rešitev, ki bi smiselno zamejila cene električne energije, vendar neuspešno. Hrana je v 11 mesecih letos, takoj za energijo, k inflaciji prispevala največ, saj se je podražila za skoraj 12 %. »Pri poslovanju v trgovinskem sektorju se na eni strani soočamo s pritiskom na rast stroškov, na drugi strani s trendom padanja potrošnje in naraščajočo previdnostjo potrošnikov. Neustrezna pomoč gospodarstvu zaradi enormne podražitve električne energije pa bo imela vpliv na zmanjšan obseg poslovanja, ne samo zaradi prilagoditve odpiralnih časov, ki se nam lahko zgodijo, pač pa tudi zaradi odliva kupne moči, saj ima sosednja Hrvaška zamejene cene električne energije,« je povedala.

Marko Lotrič, predsednik Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije (ZDOPS), se je kritično odzval na ukrepa subvencioniranja čakanja na delo oziroma skrajšanega delovnega časa. »Naše priporočilo je bilo, da naj bodo do ukrepov čakanja ne delo doma in skrajšanega delovnega časa upravičeni vsi. Upravičenci imajo sedaj vstopni pogoj, da so upravičenci do sofinanciranja električne energije. Tukaj smo zgrešili celo armado podjetnikov, ki imajo priključno moč do 86 KW. To je največja napaka teh dveh ukrepov tem zakonu. Sama ukrepa trajata tri mesece, kar ob resnih posledicah ne bo dovolj.«

Blaž Brodnjak, predsednik AmCham Slovenija: »Bili smo optimistični, ker smo računali, da se bo v Sloveniji kaj spreme-

nilo. Ne vem, ali se zavedamo, da danes tukaj sedijo tisti, ki ustvarjajo neto vrednost te države. Izgubljam konkurenčnost v tekmi z drugimi. Na tej točki ne pričakujemo več, ampak zahtevamo. Slovensko gospodarstvo bo ta denar vrnilo v nekaj letih. Poleg tega moramo začeti graditi energetske objekte, da bomo imeli elektriko. Kdaj bomo zgradili drugi blok jedrske elektrarne? Ali bomo zgradili še kakšno hidroelektrarno? Slovensko gospodarstvo je sposobno izkoristiti zgodovinsko priložnost. Ampak samo če bo konkurenčno.«

Andrej Božič, predsednik Združenja Manager: »Slovenija je enakopravna članica EU, ki ima svoje mehanizme, zato se ne sme dogajati, da imamo v Sloveniji daleč najvišjo ceno električne energije. Sprašujem vlado, ali obstajajo analize, kaj to pomeni, če bo elektrika po visokih cenah. Koliko podjetij bo ustavljenih, koliko bo brezposelnih, koliko primanjkljaja bo v proračunu. Obenem nas izkušnje učijo, da se moramo v časih, ko gasimo požare, razmišljati o resnih sistemskih reformah. Torej, kaj bomo naredili, da bo čez pet let drugače. Za reforme nimamo časa do konca leta 2024, začeti jih moramo takoj. Ali se zavedamo, da tudi gospodarstvo ne more dobro delovati, če nam ključni podsistemi, kot je na primer zdravstvo, ne delujejo?«

Dr. Jure Knez, podpredsednik SBC – Kluba slovenskih podjetnikov, pa je opozoril na razloge za visoke cene električne energije: »Vprašajmo se, kje je izvirni greh, da imamo najvišjo ceno elektrike v Evropi. V Sloveniji proizvedemo 80 % električne energije po ceni cca 50 € za megavatsko uro. Podjetja dobivamo ponudbe za 450 €, čeprav bi bila po kalkulaciji omenjene kombinacije ustrezna cena 120 €. V pogovoru z vladnimi predstavniki smo izvedeli, da je razlog v škodljivih pogodbah dobave elektrike, ki naj bi potekle sredi prihodnjega leta. Zakaj ne pregledamo teh pogodb in jih ne razdremo, če so škodljive? Kot državljani imamo to pravico, saj gre za podjetja v državni lasti. Določiti bi morali jasno definicijo 'miksa' cen v prvi in drugi polovici leta 2023. Subvencije so nesorazmerno obremenjevanje davkoplačevalcev zaradi slabih odločitev. Ne želimo subvencij, že-

Tudi članice in člani Upravnega odbora OZS so na zadnji decembrski seji izrazili nezadovoljstvo s sprejetim zakonom o pomoči gospodarstvu za omilitve energetske krize.

limo dobro in transparentno upravljanje energetske politike. Kot država pa mora mo težiti k samooskrbi z energijo.«

Na nujnost regulacije so opozorili tudi člani UO OZS

Tudi članice in člani Upravnega odbora OZS so na zadnji decembrski seji izrazili nezadovoljstvo s sprejetim zakonom o pomoči gospodarstvu za omilitve energetske krize. Kritični pa so bili tudi do predlagane uvedbe obvezne božičnice.

Predsednik OZS Blaž Cvar je izpostavil prizadevanja zbornice v minulem obdobju. »Energetska kriza je še vedno najbolj pereča tema v malem gospodarstvu. Državni zbor je v petek sprejel zakon o omilitvi posledic zaradi energetske krize. Vse zbornice in združenja smo želele, da se namesto subvencij sprejme kapica na energente. To bi bilo bolj smiselno, za to možnost so se odločile tudi nekatere druge države. Dobili smo izgovore, zakaj naša vlada temu ni sledila. Problem ni v samem modelu, ki določa višino subvencije. Gre za to, da je prišlo vmes do enormnega dviga cen energentov. Ko vnesemo to subvencijo v model, bodo naša podjetja imela še vedno precej višje cene kot konkurenti v tujini. Zato nika- kor ne moremo biti zadovoljni s tem. Po novinarski konferenci, ki smo jo organizirali še pred sprejetjem zakona, smo delodajalska združenja poslala predsedniku vlade vabilo na urgentni sestanek. Zaskrbljujoče je tudi, da številna podjetja še vedno nimajo sklenjenih pogodb za prihodnje leto,« je pojasnil Cvar in iz-

razil tudi nasprotovanje uvedbi obvezne božičnice. »V tem času, ko se govori o preživetju podjetij, je to nedopustno. Delodajalci bomo zagotovo šli v zaostritev retorike,« je dejal Cvar.

Danijel Lamperger, direktor OZS, pa je na seji poudaril, da v kolikor delodajalska združenja ne bodo upoštevana, bo sledila zaostritev. Do dialoga z državo je bil kritičen podpredsednik OZS Peter Pišek: »Ko se vlada in sindikati dogovorijo, so dogovorjeni tudi z gospodarstvom. Nas v socialnem dialogu ni. Smo preslišani. Nismo pripravljeni sprejemati računov za tisto, o čemer se nismo dogovorili na ESS in v socialnem dialogu. Mi torej nismo usklajeni, kar lahko slišimo v javnih nastopih nekaterih politikov. S takšnimi cenami elektrike mi ne bomo konkurenčni na evropskem trgu, Nemci nam ne bodo plačali izdelke po višjih cenah. Tega se moramo zavedati.« Glede božičnice pa je Pišek dejal, da mora biti to prostovoljna odločitev in tudi neobdavčena. »Če ne bomo sedaj rekli dovolj je, bo slabo. Politika pride in gre, mi pa ostajamo,« je bil kritičen Pišek.

Sicer pa je Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije skupaj z ostalimi delodajalskimi organizacijami že v začetku decembra večkrat opozorila, da predlog zakona o pomoči gospodarstvu ni ustrezen, saj pomoč ne bi dosegla vseh. Trud in prizadevanja niso bila zaman, saj je vlada, četudi 30. decembra, vendarle omejila cene elektrike za mikro, mala in srednja podjetja.

MIRA ČREŠNAR

Zgolj posedovanje naprave ne zavezuje k plačevanju nadomestila

Skupni sporazum o fotokopiranju avtorskih del prek obsega iz 50. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah pri opravljanju gospodarske dejavnosti v Sloveniji, ki sta ga sklenila SAZOR GIZ k. o. in GZS, zavezuje tudi člane OZS. Po točno enem letu od uveljavitve Skupnega sporazuma pa smo vendarle dočakali tudi pojasnilo Urada za intelektualno lastnino (URSIL), kdo je zavezan k plačevanju nadomestila, določenega v sporazumu.

»Obveznost plačila nadomestila za fotokopiranje nastane z dejansko uporabo (fotokopiranjem) avtorskoppravno varovanega dela. Če se avtorskoppravno varovana dela ne fotokopirajo, obveznost plačila avtorskega honorarja ne nastane in določbe Skupnega sporazuma za te primere ne veljajo. Po mnenju Urada za intelektualno lastnino zato

zgolj posedovanje fotokopirne naprave, kadar avtorskoppravno varovano delo ni uporabljeno, ne zavezuje k plačevanju nadomestila,« pojasnjuje Urad RS za intelektualno lastnino.

Ob tem pa svetovalci v OZS opozarjajo, da mnenje Urada ni zavezujoče za sodišča v konkretnih sodnih postopkih. Sodišča so namreč prosta pri presoji ve-

ljavnosti pravnih aktov in bi se lahko v konkretnem sodnem postopku zgodilo, da bi sodišče vprašanje veljavnosti Skupnega sporazuma v primerih, ko podjetje ne uporablja avtorskih del iz varovanega repertoarja SAZOR, vendarle drugače ocenilo in presodilo, da je Skupni sporazum zavezujoč tudi v teh primerih.

E. M.

Zakoni, pomembni za obrt in malo podjetništvo

1. V javni razpravi:

- Predlog pravilnika o poklicnih boleznih (do 22. 1. 2023)

2. Končane javne razprave:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti
- Predlog Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o izvajanju Uredbe (ES) o kozmetičnih izdelkih
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o sodnem registru
- Predlog Pravilnika o dokumentaciji in obrazcih pri graditvi objektov
- Predlog Zakona o optimizaciji izdaje in uporabe identifikacijskih dokumentov
- Predlog Zakona o gostinstvu
- Predlog Uredbe o zagotavljanju varnosti in zdravja pri delu na začasnih in premičnih gradbiščih

3. V pripravi na ministrstvih:

- Predlog zakona o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijstvu
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o prevozi v cestnem prometu
- Predlog Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Predlog Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah
- Predlog pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil

4. Obravnava v državnem zboru:

- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o cestah
- Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o javnem naročanju
- Predlog Zakona o dostopnosti do proizvodov in storitev za invalide
- Predlog Zakona o zaščiti prijaviteljev
- Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davčnem potrjevanju računov

PODELITEV PRIZNANJ

Obrtnik leta 2022 je Leon Kranjc, Podjetnik leta 2022 pa Ivan Cajzek

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije je minuli mesec na Brdu pri Kranju podelila prestižni priznanji Obrtnik in Podjetnik leta 2022. Obrtnik leta je postal Leon Kranjc iz Logatca, podjetnik leta 2022 pa Ivan Cajzek iz Rogaške Slatine. Najstarejša obrtnica leta 2022 je 76-letna frizerka Margit Grah iz Prekmurja. Na dogodku so podelili tudi posebno priznanje nekdanjemu predsedniku OZS Branku Mehu, ki je postal častni član zbornice.

Častni govorca na slovesnosti je bil minister za gospodarski razvoj in tehnologijo **Matjaž Han**, ki je med drugim poudaril: »V težkih časih je potrebna vztrajnost. Svetovno gospodarstvo prestopa največjo preizkušnjo v zadnjih desetletjih. Tisti, ki v teh časih zmorete inovativnost in podjetnost, boste zagotovo ključni nosilci gospodarskega razvoja naše države. Na ministrstvu se zavedamo, da je vsako podjetje pomemben člen gospodarske stabilnosti. Mala in srednje velika podjetja ustvarite 65 odstotkov

vseh prihodkov in to z lastnim znanjem in izkušnjami. Zaposlujete skoraj 70 odstotkov vseh zaposlenih. Zaradi vašega doprinosa so rezultati države tako dobri, kot so. Dokazali ste, da vam tudi še tako težke situacije ne pridejo do živga. S skupnimi pogovori nam bo uspelo, da bo naše gospodarstvo uspešno.«

Predsednik OZS **Blaž Cvar** je v govoru med drugim izpostavil odličnost nominirancev in tudi energetske problematiko. »Vlada je pred dvema dnevnoma sprejela zakon o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize, ki pa žal ni takšen, kot smo pričakovali. V OZS smo vztrajali, da bi se za mala in srednje velika podjetja uvedlo cenovno kapico do 200 evrov za megavat. O tem smo se

včeraj v okviru strateškega sveta pogovarjali tudi z ministrom Hanom. Strinjali smo se, da zakon potrebuje popravke, in sicer bi to uredili z amandmaji. Bolj kot subvencije pa si obrtniki in podjetniki želite takšno ceno električne energije, ki je primerljiva cenam v tistih državah, s katerimi konkuriramo na trgu. Če bomo imeli denimo trikrat višje cene, kot jih imajo podjetja v Nemčiji, ki je naša najpomembnejša gospodarska partnerica, ne bomo konkurenčni,« je dejal Cvar, ki je prepričan, da bodo obrtniki in podjetniki tudi iz te krize prišli kot zmagovalci.

Častni član zbornice je postal nekdanji predsednik OZS **Branko Meh**, ki je bil na čelu zbornice devet let. Meh se je ob tej priložnosti zahvalil vsem, ki so mu v

njegovem mandatu pomagali soustvarjati boljše pogoje in zakonodajo za obrtnike in podjetnike.

Podjetnik leta 2022 je postal Ivan Cajzek iz Rogaške Slatine. »Držati moramo skupaj, se povezovati, kar je tudi slogan zbornice,« je ob prejemu priznanja dejal Cajzek.

Ivan Cajzek je direktor in lastnik družinskega podjetja GIC GRADNJE, ki v gradbeni dejavnosti uspešno posluje že več kot 32 let. V tem obdobju so uspešno dokončali več kot tisoč projektov. Gradijo poslovne, gospodarske, industrijske in turistične objekte, izvajajo sanacije in adaptacije ter obnavljajo kulturno dediščino. Poleg tega gradijo in vzdržujejo infrastrukturo ter izvajajo inženirske storitve.

Obrtnik leta 2022 je postal Leon Kranjc. Leon Kranjc je ob prejemu nagrade povedal, da se bo trudil, da bodo še boljši, da bodo rastli, in da upa, da to

tažo kaminskih peči. Sprva so se ukvarjali le s sanacijami obstoječih dimniških sistemov z vstavitvijo dimniških tuljav iz nerjaveče pločevine ter dimniškimi priklopi. Z leti se je njihova dejavnost zaradi povpraševanja razširila tudi na izdelavo izoliranih dimniških sistemov ter drugih storitev, ki so v povezavi z dimniki.

Najstarejša obrtnica leta 76-letna frizerka iz Svetega Jurija na Goriškem

Najstarejša obrtnica leta 2022 je 76-letna Margit Grah. V frizerstvo je vpe-

ta že od otroštva, saj je bil salon njene očeta eden prvih frizerskih salonov v Rogašovcih in bližnji okolici. Po končani frizerski šoli v Celju, opravljenem vajeništvu in pomočniški stažu je delala pri očetu in tako v salonu skrbela za žensko striženje, oče pa za moško striženje ter britje. Najstarejša obrtnica leta letos beleži kar 55 let delovanja v obrti. Margit Grah je še vedno zelo aktivna tudi kot članica Območne obrtno-podjetniške zbornice Murska Sobota.

MIRA ČREŠNAR

ni zadnje priznanje. »V podjetju se trudimo, da bi bili naši dimniki tudi filtri, torej da s kurjenjem zmanjšamo vpliv na okolje. Trenutno razvijamo filter trdih delcev,« je še povedal.

Podjetje Klin d. o. o. iz Logatca, ki ga vodi Leon Kranjc, je podjetje s 30-letno tradicijo. Že od ustanovitve naprej se ukvarjajo z izdelavo in vgrajevanjem dimniških sistemov ter prodajo in mon-

Nacionalna partnerja:

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Generalni pokrovitelj:

Gospodarska
vozila

Bronasti pokrovitelj:

Pokrovitelj:

Partnerji Mozaika podjetnih:

Skupina hse

Podjetje, ki se lahko kosa tudi z najbolj priznanimi v panogi

Na decembrski slovesni podelitvi priznanj Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je obrtnik leta 2022 postal Leon Kranjc, ki uspešno vodi logaško podjetje Klin, v katerem se ukvarjajo z izdelavo in vgrajevanjem dimniških sistemov ter izdelavo in vgradnjo prezračevalnih sistemov. Najmlajšega obrtnika leta doslej je priznanje presenetilo, saj ga ni niti malo pričakoval.

Leon Kranjc je ob prejemu priznanja dejal, da je priznanje potrditev dosežanega dela in dokaz, da je podjetje z vizijo in razvojem na pravi poti. Poudaril je, da se bo še naprej trudil, da bodo še boljši in bodo še rasli. »Upam, da to ni zadnje priznanje,« je še hudomušno dodal.

Temelje podjetju Klin sta postavila Leonova starša pred 30 leti, ki sta ga tudi navdušila nad podjetništvom in

Leon Kranjc ob prejemu priznanja v družbi gospodarskega ministra Matjaža Hana in predsednika OZS Blaža Cvara.

mu približala vrednote, ki so ključne za uspešno poslovanje. Čeprav samo kot popoldanski obrtnik je imel Leonov oče dobro opremljeno delavnico, nekaj strojev, predvsem pa veliko znanja. Leon je že od malega užival ob spremljanju očeta pri njegovem delu. »Včasih sem se mu celo skrival v avto, da me je vzel s seboj na montažo,« je povedal Leon, inženir strojništva, ki je bil očetu kasneje ne več v napoto, ampak predvsem v pomoč. Nabiral si je dragocene izkušnje in brez oklevanja sprejel izziv, da nadaljuje očetovo delo, kar dela z zagnanostjo in veseljem, ter to prenaša tudi na svoja dva sinova.

»Ni bilo lahko, vloženega je bilo kar nekaj truda in znanja, da smo kot podjetje nekoliko zrasli,« je povedal Kranjc. Sprva so se ukvarjali le s sanacijami obstoječih dimniških sistemov z vstavitvijo dimniških tuljav iz nerjaveče pločevine ter dimniškimi priklopi. Z leti se je njihova dejavnost zaradi povpraševanja razširila tudi na izdelavo izoliranih dimniških sistemov ter drugih storitev, ki so povezane z dimniki.

Ko je Leon prevzel družinsko dejavnost, se je najprej lotil modernizacije strojev in opreme ter standardizacije delov dimniških sistemov. Kasneje so razvili

lasten dimniški sistem za različne dimenzije oziroma nazivne premere dimnikov, ki je zastavljen tako, da lahko brez težav konkurirajo izdelkom velikih proizvajalcev podobnih sistemov. Ob tem so razširili še trg in pridobili certifikat, ki jim omogoča prodajo izdelkov povsod po Evropi.

Lasten razvoj in proizvodnja

Še vedno se ukvarjajo z adaptacijami dimniških sistemov, izdelujejo dimnike za vse vrste goriv, največ za peči na trda goriva, del posla predstavlja tudi vgradnja prezračevalnih sistemov, v zadnjem obdobju pa se zelo intenzivno posvečajo razvoju in proizvodnji tipskih sestavnih delov dimniških sistemov ter razvoju filtrov trdnih delcev za zmanjšanje vpliva kurjenja na kakovost zraka. »V podjetju se trudimo, da bi bili naši dimniki tudi filtri, torej da s kurjenjem zmanjšamo vpliv na okolje,« je svojo skrb izrazil Kranjc, saj se stranke, predvsem v zadnjem času, ko so se energenti občutno podražili, spet bolj pogosto odločajo za vgradnjo peči na trda goriva. S takim filtrom pa bo vpliv na okolje ob kurjenju precej manjši, kar pomeni, da bo tudi kurjenje biomase, ki jo je v Sloveniji dovolj, bolj smotno.

Kot rečeno, pozornost v podjetju Klin, v katerem so trenutno štirje zaposleni, namenjajo razvoju in izdelavi tipskih sestavnih delov za dimniške sisteme. Tako imajo v ponudbi že med 500 in 600 različnih izdelkov. Svoj način izdelave so zasnovali tako, da lahko kljub omejitvam, ki jih predstavlja oprema, delajo izdelke,

Ekipa podjetja Klin, ki se s svojimi izdelki in storitvami kosa tudi z največjimi v panogi.

ki lahko konkurirajo tudi večjim proizvajalcem, ki imajo boljšo in več opremo. To jim v veliki meri omogoča stroj za laserski razrez pločevine. »Trenutno prehajamo iz projektne na maloserijsko proizvodnjo,« je povedal Kranjc.

Sicer pa se vsakega projekta, naj bo to novogradnja ali adaptacija, lotijo celostno, od projektiranja do izdelave in montaže. Kranjc: »To je tudi naša konkurenčna prednost. Vemo, kaj delamo, saj znamo sisteme tudi strokovno projektirati. Dolgoletne izkušnje, tehnično dovršene rešitve ter strokovna in kakovostna izvedba so tisto, kar nam daje samozavest. Res smo prišli do tega, da lahko vse situacije hitro in strokovno rešimo, laserski razrez pa nam daje še to prednost, da tudi kakšen netipičen sestavni del zelo hitro oblikujemo in izdelamo.«

Tako kot strankam so tudi njim kot izvajalcem všeč projekti »na ključ«. Na ta način projekt zares najbolj enostavno izpeljejo tako, kot je treba. Najraje delajo v novogradnjah, sploh, če je dimniški sistem že vnaprej načrtovan. »Super bi bilo, če bi peči in dimnike ljudje načrtovali že pri gradnji, ampak pogosto se dogaja, da o kamini in dimniku ljudje začnejo razmišljati, ko so že vseljeni ...,« je dejal Kranjc in dodal: »Smiselno je tudi na dimnik pomisliti že ob načrtovanju. V nasprotnem primeru moramo razbijati stene, delati luknje, kar je predvsem v novogradnjah zelo nevhvaležno.«

Razvoj novih izdelkov ter zmerina in konstantna rast

Leon Kranjc se zaveda, da brez trdnih temeljev, pomoči in podpore družine ter predanosti zaposlenih, rezultati poslovanja ne bi bili taki, kot so. Želi si, da bi bili v prihodnje kos vsem izzivom, predvsem tistim, ki jih predstavljajo »špice« povpraševanja.

Ob vsem pa je najbolj vesel, da je njegovo podjetje postalo prepoznavno in se lahko kosa tudi s precej večjimi v panogi. V prihodnje si bodo v podjetju Klin prizadevali za povečanje tržnega deleža doma in v tujini, nova poslovna partnerstva, uspešen razvoj novih izdelkov ter zmerne in konstantne rasti podjetja.

EVA MIHELIČ

Ustvarjajo novo gradbeno kulturo in gradbeništvu vztrajno vračajo ugled

Podjetje GIC GRADNJE d. o. o. je del skupine GIC, ki združuje deset podjetij z dejavnostmi gradbene operative. V dobrih treh desetletjih svojega delovanja so dokončali že več kot tisoč celovitih projektov, ob njih pa oblikovali njim lasten pristop k delu, ki jih dviguje visoko nad konkurenco. Prihodnost oblikujejo v duhu trajnostnega razvoja gradbene dejavnosti in z vizijo ustvarjajo novo gradbeno kulturo, ob tem pa želijo biti zgled tudi drugim in gradbeništvu, ki so mu zavezani, povrniti družbeni ugled.

Ivan Cajzek, direktor in lastnik družinskega podjetja GIC GRADNJE d. o. o., v gradbeni dejavnosti uspešno posluje že več kot 32 let. Po izobrazbi gradbenec je bil zaposlen v lokalnem gradbenem podjetju, ko je februarja 1990 ustanovil svoje gradbeno podjetje ter iz nič začel na

svoje. Enostavno je začutil, da bo svojo strast do gradbenišтва in številne vizije, ki jih je imel, lahko uspešno razvijal le v lastnem podjetju.

Dejavnost gradbene operative

Usmeril se je v širok spekter gradbenih storitev, širil dejavnosti, vse neprestano in ponovno investiral ter ves čas zaposloval nove sodelavce, s tem pa ustvarjal zmerno, a zanesljivo rast podjetja. V dobrih treh desetletjih svojega delovanja je z ekipo sodelavcev uspešno dokončal že več kot tisoč projektov. Danes gradijo poslovne, gospodarske, industrijske, inženirske, javne in turistične objekte, izvajajo sanacije in adaptacije ter obnavljajo kulturno dediščino, poleg tega pa gradijo in vzdržujejo še infrastrukturo ter izvajajo inženirske storitve.

Ivan Cajzek, podjetnik leta 2022:

»Prejeto priznanje, za katerega se zahvaljujem predlagateljici OÖZ Šmarje pri Jelšah in strokovni komisiji OZS, potrjuje, da smo v preteklosti delali dobro in trajnostno. Dobro zato, ker smo veskozi rasti in se izboljševali, trajnostno pa zato, ker smo vedno skrbeli za okolje, v katerem smo ustvarjali naše prihodke. Priznanje pa seveda prvenstveno ne pripada meni, temveč mojemu fantastičnemu kolektivu in vrednotam, ki jim v podjetju GIC GRADNJE sledimo z vsem srcem. Naša vizija ustvariti trajnostno gradbeno podjetje s čim višjo dodano vrednostjo tako za zaposlene kot tudi za naše naročnike se prepleta na vsakem koraku našega poslovanja.«

Podjetje GIC GRADNJE d. o. o. je del skupine GIC, ki združuje deset podjetij z dejavnostmi gradbene operative, betonarn, kamnolomov, specialnih del v gradbeništvu, nepremičnin, proizvodnjo gradbenega materiala in trgovine. Njihova podjetja s skupaj 150 redno zaposlenimi sodelavci delujejo v Sloveniji, eno pa tudi na Hrvaškem.

Gradbena dejavnost spada med delovno intenzivne panoge, zato poleg redno zaposlenih sodelavcev zaposlujejo še veliko pogodbenikov, podizvajalcev in kooperantov. Te številke pa se občasno, odvisno od tipa projektov, gibljejo tudi do več sto delavcev.

Oblikovanje lastnega pristopa

Njihova glavna dejavnost je torej gradbena operativna širokega spektra tako nizkih kot visokih gradenj, po potrebi tudi z izvedbo na ključ. Lotevajo se tudi t. i. »design and build« projektov, kjer opravijo poleg kompletne izvedbe del še projektiranje in uredijo upravne postopke. Svoje posle pridobivajo s konkuriranjem na številnih javnih in zasebnih razpisih ter z izvajanjem gradenj za individualne naročnike. Vedno so glavni nosilci izvedbe celotnega projekta gradbeno-obrtniških inštalacijskih del, v posle torej nikoli ne vstopajo kot podizvajalci, kar jim zagotavlja res celovit nadzor nad pripravo in izvedbo projektov ter hkrati daje možnost

Ivan Cajzek je strast do gradbeništva prenesel tudi na sina Roka, ki je svoje visoko strokovno znanje nadgradil še z doktoratom znanosti s področja gradbeništva, letos bo oče vodenje podjetja v celoti predal sinu.

oblikovanja njim lastnega pristopa k delu, ki jih dviguje visoko nad konkurenco.

Konkurenčno prednost podjetja GIC GRADNJE d. o. o. predstavljajo fleksibilnost in prilagodljivost zahtevam kupcev in naročnikov, lastni viri in visoko usposobljeni kadri. Posebno pozornost posvečajo sodelavcem, inovativnosti, ekologiji in okolju. So eno redkih podjetij z lastno razvojno skupino, ki sodeluje z uglednimi raziskovalnimi institucijami in s pridobljenimi ter vzdrževanimi več ISO standardi s področij kakovosti poslovanja, varovanja okolja ter varstva in zdravja pri delu, vzdržujejo pa tudi več drugih certifikatov doseganja kakovosti proizvodnje in poslovanja. Timsko delo in prenos znanja med sodelavci pa poleg skrbnega pristopa, kakovostne izvedbe in dolgoletnih izkušenj vidijo kot osnovo za uspešno realizacijo najzahtevnejših projektov.

Ivan Cajzek je strast do gradbeništva uspešno razširil tudi na družinske člane. Obliko družinskega podjetja zagovarja od vedno, prepričan je, da v podjetje pri naša dolgoročno trdnost, ob tem pa po-

Kolektiv podjetja GIC GRADNJE d. o. o. je del velike družine sodelavcev v podjetjih skupine GIC, ki združuje 150 zaposlenih, skupaj s podizvajalci pa tvorijo aktivno skupino več kot 500 sodelavcev.

udarja, da je potrebno lastniške in upravljaljske funkcije formalno in pravočasno ločiti ter dobro opredeliti. V večjem podjetju, kjer nujno prihaja do profesionalizacije na vseh področjih, se to kaj hitro zgodi, zato sami s tem niso imeli težav.

Celovit trajnostni razvoj

Prihodnost oblikujejo v duhu trajnostnega razvoja gradbene dejavnosti in z vizijo ustvarjajo novo gradbeno kulturo. Zavedajo se, da gradbena dejavnost v okolju pušča velik odtis, na eni strani z gradnjami, ki za njimi ostajajo še stotine let, na drugi strani pa zaradi številnih virov, ki jih je potrebno ravno tako pridobiti iz okolja. V tem delu zato želijo delati preudarno in odgovorno do narave, družbe in prihodnosti. Trajnostnega razvoja pa si želijo tudi za svoje podjetje in z njim poslovati na dolgi rok. Zavzemajo se za najvišjo dodano vrednost tako za sodelavce kot svoje naročnike, saj je uspešno preživetje možno le ob vzajemnem zadovoljstvu enih in drugih.

S svojim pristopom delovanja v stroki želijo biti zgled tudi drugim v panogi in gradbeništvu povrniti ugled, ki si ga kot pomembna gospodarska panoga nedvomno zasluži. Zavedajo se vrste drugačnih zgodb, ki so gradbeništvo pretresale v preteklosti, ter hkrati opozarjajo tudi na vrsto populističnih predpostavk, ki so se panoge zato oprijele. Čeprav te dostikrat nimajo realne osnove kritizirati, je splet vsega tega zelo slabo vplival na nadaljnji razvoj gradbene stroke pri

Začetki delovanja podjetja GIC GRADNJE, utrinek s praznovanja v betonarni na Pristavi.

nas. Zato sami delajo drugače, kot rečeno, trajnostno, transparentno in v korist vseh, stroke in naročnikov, s tem pa želijo ponovno vzpostaviti zaupanje družbe do gradbene dejavnosti. Vanjo želijo pritegniti čim več mladih ter doseči, da bi ti lahko ponovno spoznali, da je tudi gradbeništvo s široko paleto poklicev, ki ga sooblikuje, zelo perspektivna karierna odločitev in pomemben del narodovega gospodarstva.

ANTON ŠIJANEC

Uprava podjetja GIC GRADNJE na domačiji v Sv. Florijanu pri Rogaški Slatini.

Ponovno bi se odločila za poklic frizerke

»Izjemno sem vesela prestižnega priznanja naše krovne obrtne organizacije in hkrati počaščena, da sem bila skozi več kot polstoletno delovanje v obrti deležna številnih visokih priznanj in nagrad. Za kar gre prav gotovo največ zaslug moji matični zbornici v Murski Soboti, ki je nenehno spremljala moj razvoj in mi pri tem tudi pomagala, saj mi je skupaj z ostalimi člani omogočila vrsto oblik dopolnilnega izobraževanja, obisk strokovnih sejmov in ogled modnih revij. Poseben izraz njihove zahvale za moje dosežke prav gotovo sodi sprejem pri predsedniku Borutu Pahorju v Ljubljani pred tremi leti,« je po povratku z Brda pri Kranju, kjer je na slovesnosti OZS prejela priznanje za najstarejšo obrtnico leta 2022, pripovedovala 76-letna frizerka Margit Marjeta Grah iz Svetega Jurija v prekmurski občini Rogašovci.

Izbrala je poklic po meri

Pravi, da je že v otroštvu sanjala, kako bo nekoč ustvarjala pričeske, vseč ji je bilo delo njenega očeta **Alojza Bertalančiča**, ki je opravljal frizersko obrt v Rogašovcih: »A starša sta želela, da frizerka postane moja mlajša sestra, mene pa poslala v takratno mariborsko administrativno šolo. Toda hitro sem ugotovila, da to ne bo poklic zame, in se še v istem šolskem letu prepisala na 3-letno frizersko šolo v Celje ter jo leta 1964 tudi uspešno končala.« Prepričana je, da je

ravnala prav in si izbrala poklic po meri, saj posebnih težav v nadaljevanju frizerske poti ni imela. Seveda je prve delovne korake naredila v očetovi poslovalnici, ki je v takratnih časih še posebej slovela. Spoprijela se je sicer s takratnimi nič kaj ugodnimi delovnimi pogoji, spoznala se je tako na moške kot ženske pričeske, po potrebi je kakšnega moškega tudi obrila.

»Z očetom sva se odlično razumela, se pri opravljanju storitev usklajevala in dopolnjevala. Trajalo je dvajset skupnih frizerskih let. Zadnjih pet pred njegovo

nenadno smrtjo je bil zaposlen v mojem salonu pri Sv. Juriju, ki sem ga kot obrtnica odprla leta 1967,« pove Marjeta Grah, ki se spominja, da je bila za takratno obdobje frizerstvo donosna dejavnost, saj vse do Murske Sobote ni bilo nobenega salona, večji razmah pa se je začel v osemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Po izgubi očeta je Marjeta v salon sprejela tudi prve vajenke in pomočnice. Izučila je številne frizerke, v njeni obratovalnici pa si je doslej služilo kruh več kot 20 delavk, v povprečju sta zaposleni dve. Že sedemnajsto leto je v njenem salonu zaposlena **Silvija Strahan**, veliko mlajša je **Klavdija Mlasko**, ki se ob pričeskah ukvarja še z dodatno registriranimi dejavnostnima – kozmetiko in pedikuro. »Razmišljam o dodatni delovni moči. Poznam romsko dekle iz prekmurskega naselja Serdica, ki je lani zaključila poklicno frizersko šolo. Vsako šolsko leto je v moji obratovalnici opravljala obvezno prakso in sem bila z njo zelo zadovoljna. Vem, da ni našla zaposlitve, morda si želi opra-

Priznanje za najstarejšo obrtnico leta sta Margit Grah podelila predsednik OZS Blaž Cvar in predsednik komisije za izbor prejemnikov priznanj, Marko Kajzer.

vljati svoj poklic, zato velja poskusiti,« pravi Marjeta Grah. Sama je sicer 4-urno upokojena, a je nenehno vpeta v poslovanje, po potrebi tudi striže in ureja pričeske ... »So tudi stranke, ki izrecno zahtevajo mojo frizersko storitev, kar mi je v ponos, veselje in posebno zadovoljstvo. Zanimiv primer se je pripetil nedavno, ko je gospa prišla s poročno fotografijo sebe kot neveste in s pričesko iz Grahovega salona, narejeno pred petdesetimi leti. Spomni se, da jo je na izjemen način uredila prav šefica. Rekla je, da so vsatje o njeni pričeski govorili v superlativih in prav zato odlična zamisel, da podobno pričesko ponovim ob praznovanju zlate poroke. Seveda sem ji ustregla, odzivov tokratnih 'svatov' pa še nimam,« hudo mušno pripomni.

S korono se je poslovanje ustavilo

Dobri poslovni rezultati frizerskega salona Grah so se izkazovali vsa leta delovanja, kar potrjuje njihovo predano in kakovostno opravljanje storitev. A, kot zatrjuje nosilka obrti, kar tri četrtine zaslužka prinašajo stranke iz sosednje Avstrije, saj je njihova občina od državne meje oddaljena le kakšne 4 kilometre. Tudi konkurenca se je v zadnjih nekaj letih občutno povečala, saj je bilo na območju goriških občin na novo odprtih šest ali sedem frizerskih salonov. »Povsem pa se je ustavil promet v letih 2020 in 2021, ko je bilo zaradi pandemije našo obrt prepovedano opravljati. Lokali so ostali zaklenjeni, meja zaprta, stranke in zaposleni delavci pa doma. Brez dela,

Verica Banfi, predsednica OOO Murska Sobota in četrti mandat predsednica sekcije za frizerstvo in kozmetikov: »Štejem si v čast in veliko zadovoljstvo, da imamo v vrstah naše zbornice tako eminentno in ob tem še najstarejšo aktivno obrtnico v Sloveniji. Kot stanovsko kolegico s sorodno dejavnostjo jo poznam že vrsto let. Že desetletja se ni spremenila. Deluje mladostno, dinamično in energično. Svojemu poklicu je predana z dušo in ljubeznijo.«

brez prihodkov ... »Večje krize v mojem 55-letnem poslovanju ni bilo, to so bili zares izjemno težki trenutki, šlo je za preživetje. Tudi, ko so prišli boljši časi, delna normalizacija v obratovanju, so se stranke le počasi vračale, prišle so najbolj zveste. Teh ni malo, kar me pri mojem vsakodnevnem delovnem procesu opogumlja in mi daje upanje v še uspešnejšo prihodnost. Še več, nekaj starejših strank iz Avstrije, ki zaradi onemoglosti ne uspejo prispeti do mojega lokala, želijo, da frizersko storitev opravi na njihovem domu. Nekajkrat sem se celo zapeljala do Gradca,« pripoveduje Marjeta. Ob tem pa ne pozabi pohvaliti zaposlenih, brez katerih si ne zna predstavljati uspešnega delovnega procesa. »Imam strokovno usposobljeno in uigrano ekipo delavk, ki s profesionalnim pristopom ustvarjajo vrhunske frizerske, kozmetične in pedikerske storitve,« je zadovoljna. Silvija Strahan, ki se je po porodniškem dopustu vrnila na delovno mesto, nima nobene pripombe na zadolžitve, ki jih vsak dan z veseljem opravi. »Dogovorjeno tudi složno uresničujemo. Smo kot velika družina, verjamem v našo dolgo in svetlo prihodnost,« pravi Silvija.

Ni še čas slovesa

Kljub častitljivemu obdobju v frizerski dejavnosti Marjeta Grah ne razmišlja o zaključku svoje poklicne obrtne poti. »V urejanju pričesk uživam, mislim, da mi je frizerstvo pisano na kožo. Nikoli se ne bi mogla lotiti kakšnega drugega dela, če bi bila pred odločitvijo izbire poklica, bi ponovno izbrala tega, ki ga opravljam že

polnih 55 let,« odločno pove. Verjame, da bo dočakala naslednji veliki jubilej, zato sploh ne razmišlja o nasledstvu. V bistvu ga med ožjimi družinskimi člani sploh nima. Hčerka ustvarja na področju šolstva v Ljubljani in verjetno ne bo spremenila profesije. Marjeta Grah goji rahlo upanje, da bo njen vnuk Miha morda v prihodnosti prevzel frizerski salon v Sv. Juriju. Postal je strokovnjak na področju fizioterapije in vneta spremlja babičine obrtniške dosežke. Kar ji je tudi izkazal s svojo prisotnostjo na svečanosti OZS ob podelitvi priznanj na Brdu.

NIKO ŠOŠTARIČ

PREDSEDNIK OZS PRI ČLANIH

Želijo si več posluha za obrt in podjetništvo

Na prvem letošnjem regijskem obisku sta predsednik OZS Blaž Cvar in direktor OZS Danijel Lamperger obiskala obalne območne obrtno-podjetniške zbornice in njihove člane. Po pogovoru z vodstvi OOO Koper, Izola in Piran sta obiskala hotelirja Rajka Vodiška, gostinca Andrejko in Sebastijana Kavčiča ter Javorko Križman, ki se ukvarja s trgovino.

Regionalni obisk je predsednik OZS **Blaž Cvar** izkoristil tudi za pogovor z vodstvi obalnih OOO. S predsednikom OOO Koper **Sergejem Pinterjem**, predsednikom OOO Izola **Rajkom Kodričem** in predsednikom OOO Piran **Pavlom Lovrenčičem** je spregovoril o najbolj aktualnih vprašanjih v obrti in podjetništvu v zadnjem obdobju. Cvar je predstavil aktivnosti in prizadevanja zbornice in drugih delodajalskih združenj za sprejem ukrepov, ki bi omilili posledice energetske krize, in izrazil prepričanje, da bo z regulacijo cen električne energije negotovosti med obrtniki in podjetniki precej manj. Dodal je, da je izzivov, s katerimi se ukvarja zbornica, še kar nekaj, saj vlada gospodarstvo ves čas vznemirja z različnimi idejami in napovedmi.

Predsedniki OOO so pohvalili delo vodstva zbornice v tem težkem obdobju,

Regionalni obisk je predsednik OZS Blaž Cvar izkoristil tudi za pogovor z vodstvi obalnih OOO.

v pogovoru pa so izpostavili še vprašanje financiranja delovanja zbornic, tudi v povezavi z opravljanjem storitev za vse poslovne subjekte, ne le za člane, in po-

udarili, da so okolja, v katerih delujejo posamezne območne zbornice, zelo različna. »Obala je okolje, kjer podjetništvo žal ni na vrhu občinskih prioritete,« je po-

Hotelir Rajko Vodišek v Kopru gradi nov hotel.

Andrejka in Sebastijan Kovačič zadnjih deset let uspešno vodita Hišo Torkla.

jasnil Pinter. Tudi Kodrič in Lovrenčič sta potrdila, da je posluha za obrt in podjetništvo premalo.

Koper bo dobil nov mestni hotel

V Kopru sta si nato predsednik Cvar in direktor Lamperger v spremstvu koprskega predsednika Sergeja Pinterja in sekretarke **Andreje Kozlovič** ogledala še, kako poteka gradnja novega hotela s 50 sobami. Gradi ga **Rajko Vodišek**, ki od leta 1995 vodi hotel Vodišek v centru Kopra, pred tem pa so se v družini ukvarjali s sobodajalstvom in proizvodnjo najrazličnejših luči. Novi hotel bo turistom in poslovnim gostom nudil sodobno nastanitev in bogato dodatno ponudbo za preživljanja časa v Kopru in njegovi okolici. »Zavedamo se, da danes to, da gostu daš v roke ključ od sobe, ni več dovolj. Že sedaj, v prihodnje pa bo to še bolj očitno, gostom želimo dati precej več, od ponudbe v hotelu samem do najrazličnejših informacij, ki jih bodo lahko dobili pri strokovnem, izobraženem in razgledanem osebju,« svojo vizijo na kratko opisuje Vodišek, sicer navdušen popotnik, ki na vsaki poti zbira tudi ideje za dobro počutje gostov in vrhunsko hotelsko ponudbo.

Gostinstvo in turizem potrebuje strategijo razvoja

Pred obiskom Hiše Torkla v Kortah nad Izolo sta se predsednik in direktor

v družbi predsednika izolske zbornice Rajka Kodriča srečala z novim izolskim županom **Milanom Bogatičem**, s katerim so spregovorili o možnostih tesnejšega sodelovanja med zbornico in občino.

Hišo Torkla zadnjih deset let uspešno vodita zakonca **Andrejka in Sebastijan Kovačič**. Hiša, v kateri je danes restavracija, ima pestro zgodovino, saj je bila zgrajena leta 1862 in je že tedaj bila namenjena gospodarski dejavnosti, v njej je bila namreč torkljarna, stiskalnica oljčnega olja. Leta 2000 je lastnik hišo obnovil in jo sam upravljal, nato pa oddal. Preden sta jo ponovno odprla in oživila Andrejka in Sebastijan, je dve leti samevala. Na lanskem strokovnem srečanju gostincev v Laškem sta za kakovostno ponudbo, s katero navdušujeta goste od blizu in daleč, prejela tudi posebno priznanje. Poleg tega Hišo Torkla najdemo v kulinarinem vodiču Gault & Millau in tudi v Michelinovem vodiču.

V gostilni največkrat zadiši po mesu, zaradi katerega gostje najraje prihajajo. Pripravijo jim govedino z žara, tartufe v kombinaciji s testeninami ali mesom in druge specialitete. Jedi so kreativno zasnovane in skrbno pripravljene. »Na krožniku se prepletajo različni okusi, za katere ne bi nikoli mislili, da se ujemajo, in zlijejo v povsem novo kulinarčno izkušnjo,« pravita Andrejka in Sebastijan, ki sta s predsednikom OZS spregovorila o pomanjkanju kadra in razvoju slovenskega gostinstva in turizma. Sebastijan je

med drugim dejal, da pogreša pravo strategijo v turizmu, s katero bi tudi obalni turizem in gostinstvo dvignili na višji nivo. Cvar se je z njim strinjal in dodal, da je strategija na papirju brez pomena, če se ne izvaja, če ni podprta z razpisi, sredstvi in ustrezno promocijo.

Ostati moramo povezani in močni

Za konec regijskega obiska sta se predsednik Cvar in direktor Lamperger ustavila še v Piranu. Obiskala sta predsednika piranske zbornice, znanega gostinca Pavla Lovrečiča, lastnika restavracije Pavel in Pavel 2 na piranskem obrežju, nato pa še dolgoletno uspešno podjetnico **Javorko Križman**, ki je lastnica devetih trgovin v Piranu in Mariboru. V središču Pirana sta jo obiskala v njeni trgovini Market 1. maj, ki je zagotovo bolj založena kot marsikatera precej večja živilska trgovina.

S predsednikom je spregovorila o aktualnih problemih malih obrtnikov, izpostavila je pomanjkanje posluha za ta segment gospodarstva na lokalni ravni. »Tudi oziroma predvsem zato moramo biti sami ponosni na svoje delo in se spoštovati med sabo. Poleg tega pa moramo ostati povezani in močni, saj bomo le tako lahko uspešni tudi v pogajanjih z oblastjo,« je med drugim poudarila podjetnica.

EVA MIHELIČ

Na terasi s slikovitim razgledom sta Andrejka in Sebastijan zgradila žar, ki je postal eden izmed zaščitnih znakov Hiše Torkla.

Javorka Križman pred svojo trgovino Market 1. maj v središču Pirana.

Blaž Cvar, Javorka Križman in Danijel Lamperger v družbi gostinca Pavla Lovrenčiča.

1. ZASTOPANJE

1.

- Skrajšan je bil postopek za izdajo Potrdila o zaposlitvi voznika tujca, državljan tretjih držav
- Sodelovali smo pri pripravi Zakona o ukrepih za omilitev posledic dviga cen energentov v gospodarstvu in kmetijstvu
- Sodelovali smo pri pripravi Zakona o pomoči gospodarstvu zaradi visokih povišanj cen električne energije in zemeljskega plina
- Sodelovali smo pri pripravi Zakona o pomoči gospodarstvu za omilitev posledic energetske krize
- Na pobudo OZS je bila spremenjena Uredbe za male poslovne odjemalce
- Sodelovali smo pri spremembi Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju – skrajšanje bolniške na 20 dni in skrajšanje s 120 na 80 dni delovnih dni v koledarskem letu
- V predlogu zakona glede evidentiranja delovnega časa smo uspeli preprečiti izključno elektronski način evidentiranja
- V predlogu Zakona o čezmejnem izvajanju storitev smo uspeli doseči prehodno obodboje za določbe zakona, vezane na črtanje 2. odstavka 144. člena ZPIZ
- Dosegli smo ugodnejšo obdavčitev normirancev v Zakonu o dohodnini
- Sodelovali smo pri spremembah Zakona o davčnem postopku – dosegli smo premik roka za plačilo akontacije dohodka iz dejavnosti na 20. v mesecu za pretekli mesec in posredovanje podatkov o osnovah za refundacijo
- Sodelovali smo pri spremembah Zakona o davčnem potrjevanju računov in Zakona o finančni upravi
- Sprememba Uredbe o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja – dosegli smo znižanje višine neobdavčenih prejemkov in povračil stroškov
- Sodelovali smo pri spremembah Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov in Zakona o trošarinah

2. IZBOLJŠANJE POGOJEV ZA POSAMEZNE DEJAVNOSTI

2.

- Uspeli smo preprečiti obravnavo zakona, ki bi uzakonil fotografiranje za dokumente na upravnih enotah, fotografi še vedno fotografirajo za dokumente in izdajajo fizične fotografije ali preko e - fotografa
- Posredovali smo pri pridobivanju finančnih spodbud za nakup okolju prijaznih vozil
- Regulacija cen pogonskih goriv
- Oblikovanje pogojev za izvajanje odvoza pokvarjenih in poškodovanih vozil z AC/HC
- Na pobudo sekcije za promet je bila izvedena analiza nosilnosti mostu čez Kolpo (MP Vinica)
- Sodelovali smo v medresorski delovni skupini za reševanje pretočnosti mejnih prehodov in aktivnosti na področju MLC ter v tem okvirju varovana in varna parkirišča
- Sofinanciranje nakupa ekonomičnejših pnevmatik (dvig višine subvencije)
- Sofinanciranje nakupa obnovljenih pnevmatik
- Zagotovili smo večjo vključenost malih prevoznikov v sistem GJS-ijpp
- Dosegli smo preverjanje spričeval za upravljavca prevozov, ki so bila pridobljena v tujini
- Aktivno smo vključeni v reševanje problematike pomanjkanja parkirnih mest za tovorna vozila ob AC/HC
- Oblikovanje posojilnega sklada s statusom državne pomoči zaradi energetske krize, ki je posledica agresije Rusije na Ukrajino (SID Banka)

3. SVETOVANJE

- V celotnem zborničnem sistemu smo opravili **preko 16.000 individualnih svetovanj** v povezavi s protikoronskimi zakoni in vladnimi odloki, s področja gospodarskega, delovnega in civilnega prava, davkov, računovodstva, obračuna plač, napotitev delavcev na delo v tujino, čezmejnega opravljanja storitev, internacionalizacije, varstva okolja, varstva in zdravja pri delu ter poklicnega izobraževanja.

4. IZOBRAŽEVANJE

- Organizirali smo več kot **100 izobraževanj, usposabljanj, dogodkov, srečanj strokovnih sekcij**; člani so se udeležili dogodkov brezplačno ali pod ugodnejšimi pogoji.
- V okviru 24. razpisa za mojstrske izpite je prijavo oddalo 90 novih kandidatov za različne mojstrske nazive
- V drugi polovici leta objavili razpis za vpis na dva nova mojstrska naziva – mojster suhomontažne gradnje in mojster polagalec talnih oblog
- Mojstrski naziv je pridobilo preko 80 novih mojstric in mojstrov, prevladovali so mojstri strojnih instalacij (32)
- Izvedenih je bilo pet poslovodno-ekonomskih seminarjev (84 udeležencev) ter trije pedagoško-andragoški seminarji (60 udeležencev)
- Poleg rednih seminarjev za IV. PA izpit in III. PE izpit smo uspešno izvedli vse brezplačne pedagoško-andragoške seminarje, ki jih OZS izvaja preko projekta javnega razpisa
- Za nazive zidarski mojster, tesarski mojster ter mojster klepar-krovec smo izvedli 13 sklopov priprav na posamezni izpit iz strokovno teoretičnega dela mojstrskega izpita
- Izvedba izpitnih rokov: poslovodno-ekonomski izpit je v letu 2022 opravilo 89 kandidatov, pedagoško-andragoški izpit pa sta opravila 102 kandidata
- Izpite iz strokovno-teoretičnega dela je v celoti opravljalo 65 kandidatov
- Praktični del izpitov, ki so se izvajali v obratovalnicah ali na srednjih strokovnih šolah, je opravilo 82 kandidatki ter kandidatov.

5. INFORMIRANJE

- Pripravili smo **100 sporočil za javnost in več sto odgovorov na novinarska vprašanja**.
- Predsednik OZS Blaž Cvar in drugi funkcionarji so se redno pojavljali v osrednjih informativnih oddajah.
- Članom smo poslali več kot **60 e-novic** z aktualnimi informacijami in napovednikom dogodkov.
- Na spletni strani OZS smo ustvarili posebno rubriko energetska draginja, kjer objavljamo vse informacije o tej tematiki na enem mestu.
- O aktivnostih zbornice smo člane in nečlane obveščali tudi na družabnih omrežjih. Na Facebook strani smo pridobili več kot 500 novih sledilcev; v enem mesecu smo z objavami dosegli (reach) tudi 100 tisoč oseb.
- Pripravili in izdali smo 11 številčk zbornične revije **Obrtnik podjetnik**.
- V vseh številkah revije je izšla svetovalna priloga **Obrtnikov svetovalec**, ki z nasveti s področja delovnega prava, civilnega in gospodarskega prava, davkov, računovodstva in poslovanja v tujini ter številnimi odgovori na vprašanja članom pomaga pri njihovem poslovanju.

PREGLED DOSEŽKOV IN AKTIVNOSTI OZS V LETU 2022

6. DOGODKI

- Zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami 2022
- Slavnostna podelitev Obrtnik in Podjetnik leta (2020, 2021, 2022)
- Poletni sprejem
- Podelitev mojstrskih diplom
- Nastop in predstavitev OZS na Mednarodnem sejmu obrti in podjetnosti v Celju (MOS)
- Ulica obrti na MOS (promocija poklicev)
- Nacionalna strateška logistična konferenca »Trajnostni razvoj cestnega prometa«
- Srečanje prevoznških družin in prevoznških podjetij Slovenije
- Strokovna srečanja/kongresi sekcij (gradbincev, kleparjev-krovcev in instalaterjev-energetikov, gostincev, tekstilcev in predelovalcev kože, frizerjev in kozmetikov, zlatarjev in draguljarjev, lesnih strok, optikov, fotografov, odbora pogrebnih dejavnosti idr.)
- Srečanje in piknik slikopleskarjev in fasaderjev
- Soorganizacija in izvedba donatorske akcije prenove parketnih površin v vrtcu v Slovenski Bistrici
- Organizacija strokovne ekskurzije - ogled strokovnega največjega sejma surovin, strojev in ostalih pripomočkov za člane Sekcije predelovalcev kože v Milanu

7. NOVE POSLOVNE PRILOŽNOSTI

- Organizacija Mednarodnega poslovnega srečanja v okviru MOS
- Soorganizacija mednarodnih EEN poslovnih srečanj
- Poslovna hortikultura delegacija na Nizozemsko in obisk mednarodne razstave FLORIADA
- Poslovna logistična delegacija v Nemčijo in obisk sejma IAA transport, Hannover
- Poslovna delegacija Dubaj in obisk svetovne razstave EXPO
- Poslovna delegacija »Povezovanje in mobilnost«, Dubaj, EXPO

8. SODELUJEMO PRI PRIPRAVI PREDPISOV

- Zakona o delovnih razmerjih
- Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
- Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
- Zakona o čezmejnem izvajanju storitev
- Zakona o evidencah na področju dela in socialne varnosti
- Zakona o urejanju trga dela
- Pravilnika o poklicnih boleznih
- Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva
- Zakona o prevoznih pogodbah v cestnem prometu
- Zakona o cestninjenju
- Zakona o pravilih cestnega prometa
- Zakona o cestah
- Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozih
- Odredba o prepovedi prometa na cestah v Republiki Sloveniji
- Uredba o merilih in kriterijih za poklicno zavarovanje
- Zakona o prevozih v cestnem prometu
- Zakona o motornih vozilih
- Uredbe o odpadkih
- Uvedbo znižane stopnje DDV za gostinske, kozmetične in pedikerske storitve, turizem, druge dejavnosti za nego telesa, storitve kemičnih čistilnic in pralnic, šivanja izdelkov po meri ter fotografskih storitev
- Dogovora o preskrbi z medicinskimi pripomočki

Na pristojna ministrstva smo posredovali **predloge in pripombe na več kot 50 predpisov.**

Sodelovali smo v **delovnih skupinah** na ministrstvih in **strokovnih odborih** ter **pogajalskih skupinah** v okviru Ekonomsko-socialnega sveta.

Aktivno smo sodelovali pri **pripravi protikoronskih zakonov in vladnih odlokov**, v zvezi s preprečevanjem širjenja okužbe koronavirusa in s tem pomagali našim članom, da so lažje poslovali.

Predstavili smo vam le najpomembnejše dosežke OZS lanskega leta. Celoten pregled najdete na www.ozs.si.

Spet se bomo družili na Kopah

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije v sodelovanju z območnimi obrtno-podjetniškimi zbornicami v soboto, 21. januarja, na Kopah organizira tradicionalno zimsko srečanje obrtnikov in podjetnikov z družinami in zaposlenimi. Ne le smučarji, vabljeni tudi vsi ostali, ki uživajo na snegu in se radi družite s stanovskimi kolegi.

Na Kopah vas, tako kot ste že vajeni, čaka celodnevno smučanje, veleslalomski tekma v otroških, ženskih in moških kategorijah, druženje in zabava z DJ-jem in ansamblom. Poleg tega bo na pokriti terasi Grmovškovega doma že kmalu dopoldne tudi zadišalo. Ekipe OOS se bodo namreč pomerile v kuhanju ričeta, udeleženci zimskega srečanja pa bomo ocenili, katera bo skuhala najokusnejšega.

Prevzem štartnih števil bo od 9.00 do 9.30 na za to označenem mestu na že omenjeni terasi, tekma se bo začela

ob 10. uri, okrog 15. ure pa bo podelitev priznanj in pokalov najhitrejšim.

Dodamo naj še, da so tisti, ki bodo na srečanje prišli z avtodomi, vabljeni že dan prej, v petek, 20. januarja, od 16. ure dalje.

Za podrobnejše informacije o zimskem srečanju in prijavo se obrnite na **vašo OOS** ali na **OZS** (jana.golic@ozs.si, 01 58 30 553, 051 301 735). Prijavnica za srečanje pa je objavljena tudi na spletni strani OZS (www.ozs.si/koledar).

E. M.

Organizatorji Zimskega srečanja obrtnikov in podjetnikov z družinami 2023 upamo, da bo na Kopah idilično kot pred nekaj leti, ko je bila posneta ta fotografija.

DRŽAVNI SVET RS

Marko Lotrič je novi predsednik državnega sveta

Pred koncem lanskega leta se je predsednik OZS **Blaž Cvar** srečal z novoizvoljenim predsednikom Državnega sveta RS **Markom Lotričem**.

Ta je še pred izvolitvijo kot temeljno vodilo pri delovanju državnega sveta izpostavil moč argumenta namesto argumenta moči. Poudaril je, da mora biti artikulacija interesov, zastopanih v tem telesu, vselej ustrezno strokovna in prepričljiva. Poleg tega je zagotovil še, da bo prisluhnil vsem svetnikom in da nihče ne bo prezrt ali preslišan. Na sliki: direktor OZS Danijel Lamperger, predsednik OZS Blaž Cvar, predsedniki DS Marko Lotrič, državni svetnik Aleš Pulko in član kolegija predsednika OZS Drago Ladinik.

E. M.

PONOVOLETNO SREČANJE Z NOVINARJI

Ponovoletno srečanje z novinarji

PNa sedežu Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije se je vodstvo zbornice srečalo z novinarji in uredniki slovenskih medijev. Dosežke zbornice in pričakovanja malega gospodarstva v letu 2023 so na srečanju predstavili predsednik OZS **Blaž Cvar**, generalni direktor OZS **Danijel Lamperger** ter podpredsednika OZS **Peter Pišek** in **Zoran Simčič**. Novinarjem so se zahvalili za konstruktivno sodelovanje v minulem letu, saj se zavedajo, da brez njihove podpore ne bi bili tako uspešni pri zastopanju interesov obrtnikov in podjetnikov.

M. Č.

Povzetek projektov društva v letu 2023 in nekaj daljnoročnejših

Na podlagi sklepa UO društva DUPOS, kjer smo ocenili, da moramo v 14. letu delovanja poskusiti uresničiti ali vsaj začeti uresničevati vsebine projektov, ki bi jih glede na status društva lahko uspešno operativno vodili. Gre za vsebine, ki morajo zanimati ne le že upokojene obrtnike in male podjetnike, temveč vse še poslovno aktivne kolegice in kolege, saj bodo ti prej ali slej prišli v strukturo upokojencev.

V nadaljevanju povzemamo splošne namere in ideje društva, tudi z namenom, da se posamezniki, ki si želijo in se čutijo sposobne, odločijo za aktivno sodelovanje v društvu, da prevzamejo vodenje aktivnosti društva na lokalni ravni ali vsaj katere od njegovih programskih usmeritev.

Prvi projekt, ki ga moramo omeniti, je **tesnejše sodelovanje z OZS**, ki je najmočnejša oblika obrtniške povezanosti v državi. Ob tem ima tudi močno organiziranost v območnih okoljih z zares dolgo tradicijo, ki se kasneje nadaljuje tudi v društvu DUPOS, saj izhajamo člani društva domala vsi iz članstva v OZS, ko smo bili poslovno aktivni. S tesnejšo, predvsem organizacijsko povezanostjo bomo oboji postali operativno močnejši, zlasti v odnosu do države, ki kroji pogoje življenja enim in drugim.

Poleg tega je nujno treba **urediti odnos med obrtniki in malimi podjetniki v Sloveniji z uveljavitvijo načel prepoznavanja in utrjevanja stanovske pripadnosti, vse do pravil za zadnje slovo posameznika**. Javnost namreč malo ve, kaj je dobrobiti družbe doprinesel posameznik oziroma posameznica z razvojem njegove obratovalnice. Koliko odrekovanja, čeri, uspehov pa tudi padcev je doživel na tej poti, ob koncu življenja pa za večino izmed preminulih javnost ne izve niti osnovnih podatkov o njegovem delu. Izve le, če je bil na primer v lovskem društvu. Ta društva imajo posebna pravila, ki jih zgledno spoštujejo. Pri obrtnikih smo naleteli na odziv predstavnika javnega občila, ki je izrekel pripombo »no,

za vsakega obrtnika že ne bomo objavljali prispevek v spomin«. Torej, doseči moramo, da bodo spoštovani tudi mali obrtniki in mali podjetniki, ki so, po našem mnenju, v javnosti zapostavljeni.

Oblikovanje skrbi za pospeševanje ljubiteljskega rokodelstva v Sloveniji. Društvo DUPOS je kot vse upokojske organizacije v Sloveniji tudi član ZDUS-a. Pri tej zvezi pa že vrsto let nastajajo organizirane pobude za povezovanje ljubiteljskega rokodelstva iz vseh področij človekove ustvarjalnosti. ZDUS namerava predati funkcijo spodbujevalca in koordinatorja teh dejavnosti društvu DUPOS, predvsem iz razloga, ker je zgodovina obrtništva pričela z rokodelstvom in ker se društvo poskuša enotno organizirati po območjih v Sloveniji. S tem bi lažje odkrili lokalne ustvarjalce in jih med seboj povezali v perspektivno ustvarjalnost ter za njihovo specialistično usposabljanje pridobili pomembna denarna sredstva.

Društvo DUPOS je že osem let zelo povezano s SOP-om že 8, kar je tudi logično, saj so mnogi člani SOP-a tudi člani OZS (ali so bili) oziroma v pokoju tudi člani DUPOS.

Zato je eden od projektov društva tudi **razviti funkcijo DUPOS kot promotorskega povezovalca med OZS in skladom SOP**. SOP je preživel turbulentne čase, predvsem v prvem desetletju po osamosvojitvi Slovenije, in se stabiliziral, utrdil in tudi pomaga društvu pri njegovem razvoju. Ob morebitni tesnejši organizacijski povezavi društva z OZS, kot predlagamo v začetnem projektu, bi

to lahko bila podlaga tudi za oblikovanje trajnejše vezi med OZS in SOP. Prepričani smo, da bi realizacija tega projekta še kako koristila vsem trem organizacijam za povečanje članstva in s tem za krepitev njihove stabilnosti ter moči.

Doseči nameravamo izvedbo brezplačnega izobraževanja s področja uporabe osebnega računalnika in pametnega telefona. Ocenjujemo, da je med upokojenimi obrtniki in malimi podjetniki kar okrog 35 % ljudi, ki nima računalniške opreme in je tudi ne zna uporabljati. Mnogih je tudi sram povedati, da opreme nimajo, ker pač z njo ne znajo upravljati. Precej je tudi takšnih, ki imajo opremo v hiši (preko otrok ali vnukov) vendar so med njimi vezi skrhane in informacija preko e-pošte do njih ne pride zanesljivo ali sploh ne. ZDUS je uspel pridobiti sredstva za izobraževanje starejših s strani države. Naš projekt je, da bomo pripravili večletni program izobraževanja

DUPOS
DRUŠTVO UPOKOJENIH OBRTRNIKOV
IN PODJETNIKOV SLOVENIJE

Vse upokojene obrtnike in male podjetnike vabimo, da se včlanijo v društvo DUPOS. Željo za včlanitev nam posredujte po e-pošti **dupos.je@siol.net** in sporočite svoje kontaktne podatke (naslov, telefon, e-naslov), da vam pošljemo potrebno dokumentacijo. Vljudno vabljeni v čim večjem številu!

po območjih, ki se bo vključil v sofinanciranje države preko ZDUS-a.

Zelo pomembno se nam zdi tudi oblikovanje trajnejših stikov z italijansko obrtniško zbornico Confartigianato in njihovo upokojsko organizacijo obrtnikov ANAP. Društvo DUPOS je preko sorodne organizacije ANAP Gorizia v Italiji razvilo tesnejše sodelovanje s stanovskimi kolegi na ravni najprej pokrajine, nato dežele in z izvedbo mednarodne konference maja 2022 v Novi Gorici tudi z vrhom njihove obrtniške zbornice v Rimu. Na tej konferenci nam je bila dana ponudba, da se lahko z njimi povežemo v primerih prenosa njihovih dolgoletnih izkušenj o delovanju zbornice ter njihove enote upokojenih obrtnikov. Posebej smo bili povabljeni še zlasti kot OZS (prisotna sta bila takratni predsednik OZS in generalni direktor), da se lahko za reševanje internacionaliziranih problemov na ravni Komisije EU povežemo z njimi in skupaj nastopimo, saj imajo oni tam že vrsto let stalnega delegata.

Seveda, društveno življenje se odvija in se bo odvijalo na terenu, torej v območnih enotah društva DUPOS, kjer je najpomembnejše druženje v vseh možnih oblikah. To je bilo in bo konstantna aktivnost društva, kar tudi je aktivnost vseh upokojskih društev v Sloveniji.

Ker je to prvi članek v letu 2023, želimo vsem bralcem srečno, zdravo in uspeha polno celo leto!

JOŽE ELSERŠIČ, PREDSEDNIK DUPOS

USTANOVA ZA HUMANITARNO POMOČ OBRTRNIKOM

V požaru uničen poslovni objekt v Dobu pri Domžalah

V torek, 27. decembra, je požar popolnoma uničil poslovni objekt podjetja Koželj, ki ga vodi Zoran Poljšak, tudi predsednik OOO Domžale. Nastala je ogromna škoda. Ogenj je močno poškodoval objekt, uničil opremo, material in skladiščene izdelke.

Požar je v podjetju Koželj z več kot 60-letno tradicijo predelave zdravilnih zelišč izbruhnil zgodaj popoldne. Ko ga je opazil, je ogenj najprej poskušal pogasiti lastnik sam z ročnim gasilnim aparatom. Žal se je požar zelo hitro razširil in je bil do prihoda gasilcev že popolnoma razvit. Ti so ga pogasili in preprečili, da bi se razširil na bližnjo stanovanjsko hišo. Kljub hitremu posredovanju je ogenj popolnoma uničil proizvodne prostore, skladišče in ostrešje.

V požaru, ki naj bi po prvih informacijah izbruhnil zaradi pregrevanja vnetljive snovi, je nastala ogromna materialna škoda, saj je objekt zelo poškodovan, uničena je oprema v proizvodnji kozmetičnih izdelkov, aparati, material in že skladiščeni končni izdelki.

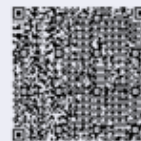
Oškodovanemu podjetniku je na pomoč priskočila tudi Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom, ki je za namene zbiranja pomoči odprla poseben sklic na svojem računu.

EVA MIHELIČ, SLIKA: CZR DOMŽALE

Ustanova za humanitarno pomoč obrtnikom

Celovška cesta 71
1000 Ljubljana

Poslovni račun pri NLB d.d. št.: SI56 0201 3025 7684 878

BIC banke: LJBAS12X

Namen: **Požar Koželj Dob pri Domžalah**

Koda namena: CHAR

Sklic: **00 10-1063**

PRENOS DRUŽINSKEGA PODJETJA NA NASLEDNIKE

Nujno je pravočasno načrtovanje dolgoročne lastniške strategije

Večina staršev zmotno razmišlja, da bo po njihovem sestopu z vodstvenih položajev v podjetju vse nemoteno potekalo naprej. Posel je utečen, stranke so znane, z dobavitelji že leta poslujemo ... Žal je praksa popolnoma drugačna.

Pri prenosu družinskega podjetja na naslednike opazimo tri ključne nape:

1. Z resnim razgovorom o prenosu podjetniki čakajo vse do upokojitve.
2. Nasledniki nimajo lastne vizije in strategije nadaljnjega razvoja poslovanja.
3. Ni jasno določenih operativnih funkcij, odgovornosti in pristojnosti.

Prenos družinskega posla na nasle-

dnike je velik izziv. Dejstvo je, da se v 2. generacijo uspešno prenese zgolj 1/3 družinskih podjetij. Razlogov za to je sicer več. Ključen pa je zagotovo podcenjevanje tovrstne problematike.

Skozi našo več kot desetletno prakso in več kot 200 uspešno rešenih primerov smo bili žal priča tudi vsaj toliko neuspešnim. V tem obdobju se je mojih predavanj udeležilo skupaj krepko preko tisoč

staršev podjetnikov. Marsikdo me je po predavanju »pocukal za rokav« za hiter nasvet, ker pri njih pač ni bilo težav ... No, sam sem čutil drugače, a moja svarila so bila redko slišana.

Veliko teh podjetij danes ne obstaja več. Za mnoga vem, da so v težavah, ali pa so družinski odnosi skrhani. Kar nekaj primerov poznam, kjer so nasledniki odšli na svoje, ker so starši preveč odlašali. Skupno tem podjetjem je, da so bili vsi starši prepričani, da nimajo težav.

Kaj je ključno za uspešno nadaljevanje družinskega podjetja?

– Motivacija naslednikov je nujna za uspešno poslovanje. Žal ni prav visoka celo v primerih, kjer se potomci strinjajo s prevzemom.

– Zelo pomembno je, da imajo nasledniki svojo lastno vizijo nadaljnjega razvoja podjetja.

– Želja staršev, da iskreno in pravočasno ter postopno prenesejo odgovornost na prevzemnike.

– Smiselna je ureditev lastniške strukture glede na motivacijo in angažma naslednikov.

– Transparentna in pravična višina plače glede na operativni doprinos poslovanju.

Pri prenosu družinskega posla ni ključen (samo) davčni vidik, kot si zmotno predstavlja večina podjetnikov. V prvi vrsti je to pravočasno načrtovanje dolgoročno uspešne lastniške strategije.

Bigstock

Primer: Solastnik je prenesel delež na hči

Solastnik manjšega podjetja nas je pred dobrim letom na priporočilo bivše stranke poklical za nasvet. Njegov primer je bil na videz enostaven. Z 10 let mlajšim poslovnim partnerjem sta bila enakovredna solastnika podjetja z 22 zaposlenimi. Ukvarjali so se s kovinsko-predelovalno dejavnostjo.

V podjetju je bila kot notranja računovodkinja šesto leto zaposlena njegova hči. Z vodenjem podjetja se ni ukvarjala. Ker se je podjetniku zelo mudilo v pokoj, ga je zanimalo zgolj, kako čimprej prenesti svoj 50-% delež na hči. Svetovali smo mu, da naj s prenosom lastništva počaka, ker upokožitev ni vezana na lastništvo podjetja.

S podjetnikom in hčerjo smo opravili informativni sestanek. Naša ugotovitev je bila, da hči niti približno ni sposobna biti solastnica podjetja. Zato smo predlagali, da bi naredili še en sestanek, na katerem bi se pridružil ostajajoči solastnik podjetja. Ključno je namreč, da se solastniki med seboj miselno ujemajo in imajo skupno vizijo. Ta je izjemnega pomena, ko se je potrebno usklajevati pri finančnih, investicijskih, pomembnejših odločitvah.

Do predlaganega srečanja ni prišlo. Čez nekaj tednov nam je oče sporočil, da je našel človeka, ki jim bo speljal prenos deleža. To je najmanjši problem! To zna urediti vsak notar. Pred tremi meseci sem od znanca izvedel, da je hči dala odpoved v podjetju in želi izplačilo deleža. Tega solastnik, bivši očetov partner, ne želi storiti in podjetje je že nekaj časa v pat poziciji.

To se močno odraža na poslovanju. Odnos med bivšima partnerjema je popolnoma skrhan. Kaj je ključna težava? To, da je oče preprosto podaril delež hčeri, ki očitno tega niti ni želela. Še manj je bila sposobna opravljanja zahtevne solastniške funkcije.

Najpomembnejše je zavedanje staršev, da zaradi podcenjevanja sociološke problematike propade kar 2/3 družinskih poslov. Poleg tega se nepopravljivo skrhajo tudi medsebojni odnosi. Prav slednje se velikokrat dogaja, ko starši trmasto vztrajajo pri svoji zamišljeni situaciji in ne slišijo želja naslednikov.

Mentorstvo naslednikov

Starše je velikokrat strah, da potomci ne bodo sposobni stopiti v njihove »velike čevlje«. Včasih upravičeno, vendar, če obstaja iskrena motivacija naslednikov, mi zagotovo:

- s potomci skupaj najdemo njihovo osebno vizijo nadaljnjega razvoja podjetja;

- postavimo jasno strategijo, kako bodo nasledniki po korakih to dosegli;

- upoštevamo vse specifične posla in to uskladimo z željami staršev.

Sliši se preprosto, v resnici pa je v večini primerov prenos odgovornosti velik izziv. Res je, vendar:

- z dolgoletnimi izkušnjami pri uspešno rešenih več kot 200 primerih vemo, kako se lotiti vsakega specifičnega primera posebej;

- za seboj imamo izkušnje iz vseh dejavnosti in različne velikosti poslov od malih do podjetij z več 100 zaposlenimi;

- to nam daje širino, da znamo učinkovito pristopiti k vsakemu specifičnemu primeru posebej.

Družinska Ustava

Izjemno pomembno je, da se pri oblikovanju celostnega pravičnega dogovora upošteva želje in cilje vseh članov družine:

- starši prejmejo zaslužen plačilo (rento) za svoj dolgoletni doprinos in razvoj dejavnosti;

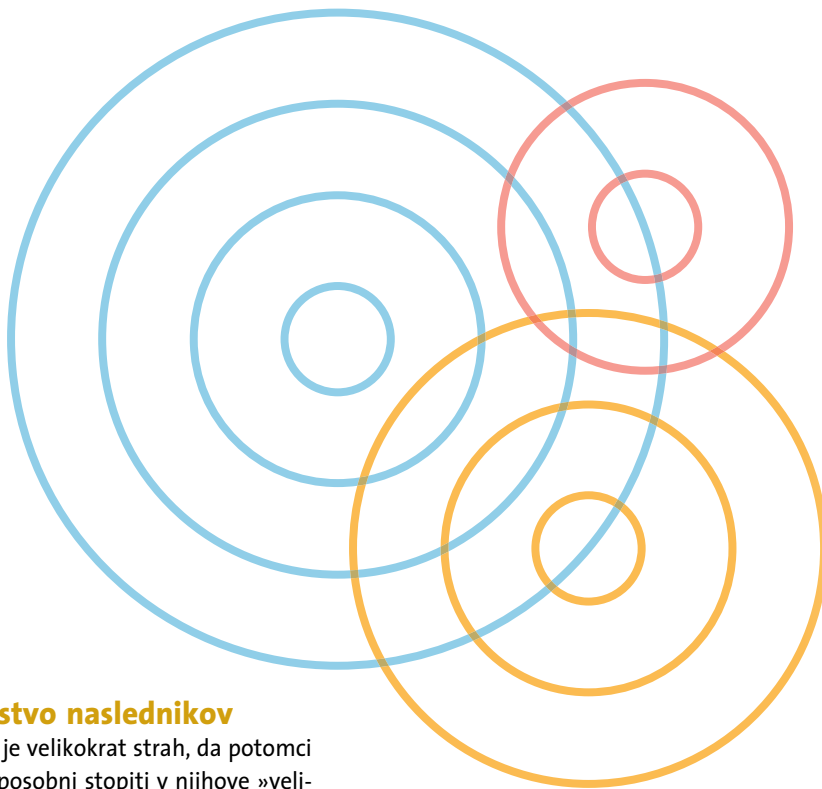
- bratje in sestre, ki ne bodo solastniki podjetja, dobijo pošten del dediščine;
- prevzemnikov družinskega posla se ne sme pretirano obremeniti.

Ključno je, da se pri oblikovanju poštenih dogovorov upošteva realne zmožnosti poslovanja. Podjetje je celica, ki dolgoročno generira denar za člane družine. Zato je pomembno, da se ob sklepanju dogovorov upošteva nadaljnji razvoj dejavnosti. Če posel zadušimo, se dogovori v prihodnosti ne bodo realizirali.

Pravočasna ureditev pravičnih celostnih družinskih dogovorov je ključna za uspešno nadaljevanje poslovanja. S tem ohranimo tudi dobre družinske odnose. Vsak družinski član dobi primeren kos »pogače«. Obenem dosežemo, da so funkcije in odgovornosti določene. Poslovanje je jasno definirano in s tem uspešno na dolgi rok.

V naslednjih mesecih bom na primerih iz naše prakse orisal možne rešitve za zelo različne družinske situacije. Podjetja so različno velika in iz različnih dejavnosti.

UROŠ KAVS, LIGHT, WWW.LIGHT.CYOU

ZGODBA O VODENJU

Postavimo temelje

Ljudje smo po naravi socialna bitja in oportunistično potrebujemo drug drugega. Oportunistično zato, ker jaz kot oseba potrebujem druge ljudi za to, da zadovoljim svoje potrebe. Vendar s tem ni nič narobe, ker tudi drugi potrebujejo mene, da zadovoljim njihove potrebe. Gre sicer za medsebojno odvisnost (simbioza), ki pa je lahko popolnoma v redu, dokler se z njo strinja vsak izmed udeležencev.

Prav tako kot živali so tudi ljudje skozi zgodovino ugotovili, da svoje cilje lažje dosežejo v skupini. Pogoji, da se skupina zgradi, so trije, in sicer vodja, člani (vsaj dva ali več) in skupni cilj.

Vodja

Vloga vodje v skupini je, da usmerja ostale člane proti skupnemu cilju. Včasih idealistično pričakujemo, da vsi člani skupine prostovoljno sledijo istemu cilju. V resnici vsak posameznik v skupini stremi k doseganju lastnih ciljev in s tem zadovoljuje svoje potrebe. Če je cilj skupine v skladu z našimi cilji, smo motivirani, da mu sledimo, drugače pa ne. Generalno gledano, zadovoljevanje lastnih ciljev ni problematično, takšno postane takrat, ko s svojim vedenjem delujemo stran od cilja skupine ali širše, podjetja. **Vloga vodje je, da ukrepa in usmerja ljudi proti skupnemu cilju.**

Pri nekaterih zaposlenih je dojemanje vodje negativno. Bodisi zaradi vzgoje, preteklih izkušenj, osebnih zamer ali podobnih psiholoških vzgibov. Vendar je pomembno razumeti, da je vodja naraven pojav v vsaki skupini. Če bi na primer v prostor velikosti razreda dali deset ljudi brez jasnih navodil, bi se zgodilo naslednje: nekaj časa bi teh deset ljudi sedelo, čakalo, mogoče klepetalo, gledalo svoje telefone ali kaj podobnega. Čez čas (ki ga ni mogoče jasno določiti in je odvisen od več dejavnikov) bi se začeli spogledovati in pogovarjati o namenu, smislu, cilju tega, da so skupaj v prostoru. Ko bi ugotovili, da njihova prisotnost nima nekega smisla, bi nekdo izmed njih predlagal, kaj naj naredijo ali pa bi izpostavili nekoga v skupini, ki bi dal predlog. Ta oseba, ki predlaga smer delovanja, se imenuje vodja. To pomeni, da ljudje v bistvu potrebujemo vodje, ker dajo smer delovanja, ki je hkrati tudi cilj.

Vodja ni operativec, temveč daje cilje, vire, smernice, usmerja ljudi in na njih vpliva tako, da svoje vire uporabijo za aktivnosti, ki peljejo v smeri doseganja cilja. Pri nas je vodja prevečkrat tisti, ki najbolj pridno dela. Takim zaposlenim bi prej rekli operativci z dodatnimi obveznostmi. **Vodja več vodi in manj dela.** In potem marsikateri vodja napačno razume to tako, da se zapre v pisarno in dejansko ne dela nič oziroma stvari, ki niso potrebne. Zato je boljša ideja, da vodja dela na način, da vodi. Vodenje JE delo.

Člani

Skupina je sestavljena iz članov. Namen podjetja in naloga vodij naj bi bila, da člani skupine čimprej dosežejo učinkovitost. To pomeni, da čim več svojih virov (čas, energija, znanje, izkušnje) usmerijo v delo in doseganje ciljev. Idealno bi bilo, da bi bili vsi člane skupine

učinkoviti in to ves čas. Žal pa na to učinkovitost vpliva cel kup dejavnikov, ki to učinkovitost omejujejo. Vloga vodij je, da z vplivanjem na člane skupine usmerjajo njihove vire v smeri skupnega, torej organizacijskega cilja.

Običajno so člani skupine osebe z različnimi znanji, izkušnjami, kapacitetami in z vsakim izmed njih je običajno potreben drugačen način vodenja. Kaj, kako, kdaj in podobna vprašanja bom predstavil v člankih, ki se bodo nadaljevali v naslednjih številkah revije. Prav tako se bom dotaknil faz, skozi katere gredo zaposleni na poti do učinkovitosti, ovir na poti, nefunkcionalnih vedenj, ki zmanjšujejo učinkovitost, pripadnost, dinamike skupin ipd. Vsebin zlepa ne bo zmanjkalo.

Skupni cilj

Smisel obstoja organizacijskih skupin je v tem, da dosegaajo cilje, ki jih zastavi vodstvo podjetja. Ideja, da je vsak izmed članov skupine visoko odgovorna oseba in usmerja svoje delovanje v cilje organizacije, je napačno. Posamezniki se podjetju pridružijo z namenom doseganja lastnih ciljev in če s tem hkrati dosegaajo še cilje podjetja je rezultat primeren. Vedno pa ni tako in takrat vodja vpliva na člane skupine, zaposlene, tako, da poveže organizacijske in zasebne cilje. Brez ukrepov vodje se največkrat zgodi, da delovanje skupin postane zabava in igra in so doseženi cilji bolj stvar naključja kot strateško usmerjeno delovanje.

Namen vodenja je, da člane skupine, sodelavce, usmerja, uravnava in pelje v smeri zastavljenega cilja. Skupni cilj dosežejo tako, da vsak izmed sodelavcev prispeva svoj delež. V praksi pa se zgodi, da nekaj posameznikov vleče proti cilju, ostali pa so pokvarjena kolesa, obese, krmila in zavore. Včasih se zdi, da se nekateri posamezniki prav trudijo, da skupina cilja ne bi dosegla.

Nekompetentnemu vodji v skrbi za doseganje rezultata ne preostane drugega kot dve napačni rešitveni strategiji. Prva je, da obremeni učinkovite sodelavce. Tako imenovane vlečne konje obremenijo še bolj. Posledica je, da si »ta dobri« mislijo: »Boljše, kot delam, in bolj, kot delam, več dela imam.« Kot odziv popustijo še sami ali pa gredo drugam.

»Ta manj dobri« pa si mislijo: »Saj mi ni treba delati, bodo drugi.« Druga napačna strategija, izhod v sili, pa je, da vodja z operativnim delom poskrbi za rezultat. Sporočilo, ki ga daje »ta manj dobrim« je, da jim ni treba preveč delati, saj bo naredil on. »Ta dobrim« pa daje sporočilo, da tudi njim ni potrebno delati in zato sčasoma dela še več. In ker nima časa voditi ljudi, ljudje delajo po svoje in podjetje se koplje v problemih. Edini primeren in pameten način je, da vodja vzdržuje tiste, ki že dosegaajo rezultat, in razvije tiste, ki še ne dosegaajo rezultata. A ker je delati z ljudmi težko, večina takih vodij rajši dela operativne zadeve.

Procesi

Po ISO 12207 standardu (2008) so procesi **nabor ciljev, generičnih dejavnosti in nalog, potrebnih za doseganje rezultatov**. Lažje razumljivo, gre za strukturirane korake izvajanja nalog. Procesi naj ne bi bili administrativno zadovoljevanje predpisov temveč optimizirani koraki, ki delo olajšajo. Dobri procesi so tisti, ki 1. so stabilni, 2. vedno znova pripeljejo do želenega rezultata in 3. jih je čim bolj preprosto posredovati drugim.

Procese kot strategije izvajamo ves čas našega življenja in dokler se ne začnemo učiti nečesa novega, se večine sploh ne zavedamo, ker so ponotranjeni in zapisani globoko v naši nezavedni strukturi. Takšni procesi so umivanje zob, kuhanje, pospravljanje, tudi prihod na delo, točnost, natančnost, odhod z dela in množica drugih. Kdaj pa so kakšni procesi takšni, da zahtevajo, da jih vsi izvajajo na enak način? V organizacijah, pri nekaterih opravilih namreč ni dovoljeno, da vsak dela po svoje. Takrat se procesov lotimo načrtno in jih napišemo in narišemo na tak način, da kdorkoli se dotičnega procesa loti, ga bo izvedel na enak način in z enakim rezultatom. Vemo pa, da na žalost v marsikateri organizaciji ljudje delajo »malo po svoje«. To je v prvi vrsti zato, ker procesov ne poznajo ali pa so se jih naučili narobe. Korist procesov je tudi v tem, da z njihovo pomočjo lahko merimo učinkovitost posameznikov (kdo je bolj natančen, hiter, vztrajen ipd.) in jo tudi izboljšujemo. Brez procesov je delo igra in se rezultat lahko zgodi, lahko pa tudi ne.

Dodatno si mentorstva zaposlenih brez procesov ni mogoče predstavljati. Oziroma, kjer uvajajo zaposlene brez procesov, je učenje posledica naključja. Da ne omenjam, da se ljudje naučijo tudi veliko takih stvari, ki jih v procesih ni in za katere bi bilo boljše, da se jih ne bi.

Učinkovitost

Učinkovitost za razliko od pregovorne slovenske delavnosti ni usmerjena le v količino dela temveč v učinkovito trošenje virov, ki jih imamo na voljo. Se pravi, da na eni strani opazujemo delo kot aktivnost in na drugi strani vse vire, ki jih pri delu uporabljamo. Med te vire spadajo npr. delovna sredstva (računalniki, telefoni, vozila, stroji, elektrika ipd.), energija zaposlenih, ki jo porabljajo za delo in čas. Ovrednotiti delovna sredstva je običajno najlažje, saj so preprosto merljiva v zneskih. Energija posameznika je različna in nekateri se utrudijo prej, drugi kasneje, spet tretji zelo redko. Nekateri imajo hitro regeneracijo, kar opazimo pri vrhunskih športnikih, spet drugi potrebujejo bistveno več časa, da napolnijo svoje baterije. Pomemben vir je tudi čas. Konstanta, ki je ni mogoče ne zmanjšati, ne povečati. Enostavno je in neusmiljeno teče. Glede na to, da se nagrade zaposlenim vrednotijo s časom (urna postavka), je včasih težko razumeti, da se pri učinkovitosti izvajanja nalog čas pogosto zanemari. Še posebej v družbi, kot je naša, kjer je vrednota delo, se pravi, da se veliko dela, manj pa je pomembno, da se ustvari rezultat. Prav zanima me, kdaj bo nastopil trenutek, ko bomo učinkovitost začeli meriti tudi v času.

Ko razumemo, da pri delu ves čas porabljamo vire, lahko razumemo, da je učinkovitost doseganje rezultatov s tistimi viri, ki jih imamo na voljo.

Naloga za bralce

1. Prepoznavajte nefunkcionalna vedenja pri sebi in svojih zaposlenih.

2. Razmislite in svoj način vodenja napišite v takšno obliko navodil, da jih bodo razumeli tudi drugi.

Če želite, lahko svoja razmišljanja delite na naslov denis.hilcer@kadroom.si. Vesel bom vaših mnenj in kakšnega klica na 040 933 536.

DENIS HILČER

PRVI MEDIJ TRANSPORTA IN LOGISTIKE

Z vami na poti, v službi in doma!

V letu 2022 bomo za vas pripravili:

10 x revija Transport & Logistika

4 x strokovna priloga Logistika

2 x posebna priloga Servis & vzdrževanje

Postanite naš naročnik
ter dnevno spremljajte novice na **eTransport.si**

OBRTNIKOV SVETOVALEC

priloga Obrtnika podjetnika,
januar 2023

SVETOVALNI CENTER OZS

Svetovalni center OZS:

- 👍 Telefon: 01 58 30 553
- 👍 Faks: 01 58 30 583
- 👍 Elektronska pošta: svetovanje@ozs.si
- 👍 Internet: www.svetovanje.si
- 👍 Osebni obiski na naslovu Celovška 71,
1000 Ljubljana (po predhodni najavi)

Jasmina Malnar Molek
davčna svetovalka - specialistka:
Spremembe
Zakona o dohodnini

Vsebina januarskega Svetovalca:

- ▶ Dokazila o znanju slovenskega jezika za tujce po 27. aprilu
- ▶ Spremembe Zakona o dohodnini (ZDoh-2AA)
- ▶ Delovnopravni vidik postopka zapiranja dejavnosti samostojnega podjetnika zaradi upokojitve
- ▶ Na kaj morate biti delodajalci pozorni pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi?
- ▶ Osebna asistenca in DDV
- ▶ Plače za zasebni sektor po kolektivnih pogodbah
- ▶ Prispevki za socialno varnost
- ▶ Povračilo stroškov

Dušan Bavec
specialist za delovno pravo in
pravo socialne varnosti:

Delovnopravni vidik postopka
zapiranja dejavnosti
samostojnega podjetnika
zaradi upokojitve

Zdenka Bedekovič,
specialistka za poslovanje v tujini,
plače in knjigovodstvo

Dokazila o znanju slovenskega jezika za tujce po 27. aprilu

Delodajalci, ki iščejo ustrezen kader za opravljanje svoje dejavnosti v gradbeništvu, avtoprevozništvu in drugih dejavnostih, se srečujejo s kadrovskimi težavami, saj v določenih dejavnostih kadra še vedno primanjkuje, zato se vse pogosteje odločajo za zaposlitev tujca.

Približuje se čas, ko bo v veljavo stopila nova zakonska določba o znanju slovenskega jezika po Zakonu o tujcih. To določata zakonski določbi v 47. in 52. členu omenjenega zakona. Prvo zakonsko določilo predvideva pogoj znanja slovenskega jezika, ko gre za podaljšanje dovoljenja za začasno prebivanje tujca zaradi združitve družine. Ta pogoj bo moral izkazovati družinski član. V skladu s prvo zakonsko določbo bo zahtevano znanje slovenskega jezika na vstopni ravni A1 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru.

Polnoletni družinski član tujca, ki v Republiki Sloveniji že zakonito prebiva, bo moral torej dokazati znanje slovenskega jezika s predložitvijo dokazil, na primer s pričevalom. Po zakonskih določilih pa bo potrebno opraviti še obvezen preizkus znanja slovenskega jezika na ravni A1 pred strokovno komisijo. To pa bo imenovala Vlada Republike Slovenije. Predvidene so tudi izjeme, za katere se ne predvideva opravljanje izpita iz slovenskega jezika na ravni A1. To je le v primerih, ko gre za opravičene razloge. V ostalih primerih pa bo potrebno nezmožnost opravljanja izpita izvesti z izvedencem. Naj opozorimo, da za izdajo enotnega dovoljenja za prebivanje in delo tega pogoja ni.

Prav tako pa bo po drugem zakonskem določilu za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje potrebno priložiti tudi dokazilo o znanju slovenskega jezika. V takem primeru se bo zahtevalo dokazilo o znanju slovenskega jezika na vstopni ravni A2 po Skupnem evropskem jezikovnem okviru.

Do enkratnega sofinanciranja stroškov v višini 50 odstotkov za program slovenskega jezika in seznanjanja s slovensko

zgodovino, kulturo in ustavno ureditvijo pa so upravičeni tujci, ki:

- niso državljani EU, z veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje iz razloga združitve družine in
 - z veljavnim dovoljenjem za začasno prebivanje, ki v Republiki Sloveniji pet let neprekinjeno zakonito prebivajo.
- V ostalih primerih, ko so tujci končali šolanje, se vpisali v redni izobraževalni program v Republiki Sloveniji ali pa so pridobili potrdilo o uspešno opravljenem izpitu, takrat niso upravičeni do sofinanciranja tovrstnih stroškov. Novi zakonski določbi bosta začeli veljati 27. 4. 2023, kar pomeni, da se bodo od takrat dalje zahtevala omenjena dokazila. Zakonski določbi sta pomembni tako za delodajalce, kot za njihove zaposlene. Vsekakor pa je dobro, da se oboji seznani z novostmi, ki jih čakajo po omenjenem datumu.

**Jasmina
Malnar Molek,**
davčna svetovalka -
specialistka

Spremembe Zakona o dohodnini (ZDoh-2AA)

V Uradnem listu RS št. 158/2022 z dne 19. 12. 2022 so bile objavljene spremembe in dopolnitve Zakona o dohodnini¹. Zakon je pričel veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu, razen 17. člena, ki prične veljati s 1. 1. 2023. Spremembe in dopolnitve zakona se uporabljajo za davčna leta, ki se začnejo od vključno 1. januarja 2023.

Bistvene spremembe zakonskih določb povzemamo po sklopih:

1. Olajšave

Ukinja se postopno zvišanje splošne olajšave do leta 2025. S 1. 1. 2023 se splošna olajšava določi v višini 5.000 EUR. Zavezancem s skupnim dohodkom do 16.000 EUR se prizna dodatna splošna olajšava, izračunana po formuli $18.761,40 \text{ EUR} - 1,17259 \cdot \text{skupni dohodek}$.

Prav tako se spreminjajo olajšave za vzdrževane družinske člane, in sicer bodo v letu 2023 in 2024 te znašale:

- za prvega vzdrževanega otroka 2.698 evrov letno, ali
- za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in var-

stvo 9.777 evrov letno;

- za drugega vzdrževanega otroka za 235 evrov,
- za tretjega vzdrževanega otroka za 2.194 evrov,
- za četrtega vzdrževanega otroka za 4.153 evrov,
- za petega vzdrževanega otroka za 6.112 evrov,
- za šestega in vse nadaljnje vzdrževane otroke za 1.959 evrov glede na višino olajšave za predhodnega vzdrževanega otroka,
- za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana 2.698 evrov letno.

Uvaja se nova olajšava za zavezanca do dopolnjenega 29. leta starosti, vključno z letom, v katerem dopolni 29 let. Zavezancu rezidentu se na letni ravni prizna zmanjšanje davčne osnove od dohodka iz delovnega razmerja v znesku 1.300 EUR. Olajšavo bo upošteval davčni organ pri letni odmeri dohodnine sorazmerno glede na število dopolnjenih mesecev zaposlitve.

2. Davčna stopnja

Spreminja se davčna stopnja v zadnjem, petem dohodninskem razredu s 45 % na 50 %.

3. Poslovna uspešnost

V letu 2023 bo izplačilo dela plače za poslovno uspešnost neobdavčeno do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v RS, pri čemer se lahko izplača največ dvakrat v koledarskem letu. Vsi ostali pogoji za neobdavčeno izplačilo poslovne uspešnosti ostajajo nespremenjeni:

- plačilo v zvezi z delovnim razmerjem
- izplačano je lahko v denarju ali naravi (delniške opcije, delnice)
- povezano mora biti s poslovno uspešnostjo podjetja
- pravica do plačila mora biti določena v kolektivni pogodbi dejavnosti, podjetniški kolektivni pogodbi ali internem aktu (ne v pogodbi o zaposlitvi)
- poslovno uspešnost morajo dobiti vsi upravičeni delavci
- kriteriji in merila morajo biti objektivni, merljivi in nediskriminatorni

4. Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev za delo na domu

Nadomestilo za uporabo lastnih sredstev za delo na domu se ne všteva v davčno osnovo dohodka iz delovnega razmerja do višine 0,20 % zadnje znane povprečne plače zaposlenih v RS, preračunano na mesec, za vsak dan dela na domu.

5. Ugotavljanje davčne osnove po normiranih odhodkih

Z novelo zakona se spreminja obdobje vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje in višina normiranih odhodkov. Limiti za vstop in izstop iz sistema normiranosti ostajajo nespremenjeni. Prav tako se ohranja seštevanje prihodkov povezanih oseb za potrebe vstopa in izstopa, če zavezanec ne dokaže pristnosti sheme poslovanja. Stopnja obdavčitve ostaja na ravni 20 %.

Za zavezanca, ki bodo imeli v davčnem letu obvezno zavarovano za polni delovni čas na podlagi delovnega razmerja ali samozaposlitve vsaj eno osebo neprekinjeno najmanj 9 mesecev, se v letu 2023 uporablja naslednja lestvica:

če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v evrih		% prihodkov
nad	do	
	50.000	80 %
50.000	100.000	40% nad 50.000
100.000		0 % nad 100.000

Za zavezanca, ki ne izpolnjujejo pogoja vključenosti v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (popoldanci), se uporablja naslednja lestvica:

če znašajo prihodki iz dejavnosti, za leto, za katero se ugotavlja davčna osnova, v evrih		% prihodkov
nad	do	
	12.500	80 %
12.500	50.000	40% nad 12.500
50.000		0 % nad 50.000

Primerjava obdavčitve normirancev v letu 2022 in 2023:

	polni s. p.		popoldanski s. p.	
	2022	2023	2022	2023
prihodki	100.000	100.000	50.000	50.000
normirani odhodki	80.000	60.000	40.000	25.000
davčna osnova	20.000	40.000	10.000	25.000
davek	4.000	8.000	2.000	5.000
efektivna stopnja	4 %	8 %	4 %	10 %

6. Dohodki iz oddajanja premoženja v najem

Stopnja dohodnine iz naslova oddajanja premoženja v najem se zviša s 15 % na 25 %. Višina normiranih odhodkov ostaja enaka, v višini 10 %. Ukinja se možnost, da se prejet dohodek vključi v letno davčno osnovo in obdavči po progresivni davčni lestvici z možnostjo upoštevanja davčnih olajšav (sintetična obdavčitev).

	2022	2023
najemnina	1.000	1.000
normirani odhodki	100	100
davčna osnova	900	900
davek	135	225

7. Odkup lastnih delnic ali deležev

Odkup lastnih delnic ali deležev bo ponovno obdavčen kot dividenda, razen ko družba pridobiva lastne delnice na organiziranem trgu. Ukinja se možnost uporabe sintetične obdavčitve.

Sprememba ZDoh-2 prinaša tudi novosti v zvezi s plačili od drugih dohodkov, pridobljenih v zvezi z osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnostjo in spremembe pri upravičencih do donacij iz namenitve dela dohodnine.

¹ <https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs/vsebina/2022-01-4017?sop=2022-01-4017>

Dušan Bavec,
specialist za delovno pravo
in pravo socialne varnosti

Delovnopravni vidik postopka zapiranja dejavnosti samostojnega podjetnika zaradi upokojitve

Uvodoma naj pojasnim, da podjetnik načeloma ni dolžan pojasnjevati razloga, zakaj zapira svojo dejavnost, saj so iz delovnopravnega vidika njegove obveznosti do zaposlenih popolnoma enake, tako v primeru, ko se upokojuje, kot tudi, če zapira dejavnost iz kakega drugega razloga.

V primeru, da se podjetnik odloči za zapiranje dejavnosti ima pravno podlago v 107. členu Zakona o delovnih razmerjih (ZDR-1), ki mu omogoča, da zaposlenim poda redno odpoved pogodbe o zaposlitvi na relativno poenostavljen način.

Odpovedni rok je fiksni in traja 30 dni in to ne glede na trajanje zaposlitve pri tem delodajalcu kot tudi ne glede na njihovo skupno delovno dobo. Podjetniku, ki že pozna predviden datum svoje upokojitve priporočam, da pravočasno pripravi odpoved in jo zaposlenim tudi vroči, saj šele po vročitvi začne teči odpovedni rok. Tudi v primeru zamujanja s pripravo ali vročitvijo odpovedi obstaja zakonska možnost, da se delodajalec in delavec dogovorita za skrajšanje odpovednega roka. Bistvena sestavina takega dogovora, ki mora biti v pisni obliki, pa je tudi ustrezno denarno povračilo, katerega višina je tudi prepuščena dogovoru delodajalca in delavca.

Drugače pa je pri določitvi **odpravnine**, saj se višina odpravnine določi skladno z določbo 108. člena ZDR-1, ki opredeljuje osnovo in višino odpravnine pri odpovedi iz poslovnega razloga. Iz tega člena izhaja, da je za vsako leto zaposlitve med 1 in 10 let pri delodajalcu, ki podaja odpoved, delavec upravičen do odpravnine v višini 1/5 osnove. Osnovo predstavlja delavčeva povprečna mesečna bruto plača iz zadnjih treh mesecev pred podano odpovedjo. V primeru, ko zaposlitev traja več kot 10 in manj kot 20 let je vsako leto ovrednoteno z 1/4 osnove, v primeru, ko zaposlitev traja nad 20 let, pa je vsako leto vredno 1/3 osnove.

Po vpogledu v zakonske varovalne določbe je moč ugotoviti, da je v primerjavi s klasičnim postopkom odpovedi iz poslovnih razlogov postopek odpovedi v primeru zapiranja dejavnosti dokaj poenostavljen. V takem postopku namreč varstvo pred odpovedjo ne velja niti za delavca invalida niti za starejšega delavca oz. delavca pred upokojitvijo kot tudi ne za odsotne z dela zaradi bolezni.

Malce drugačen pa je postopek odpovedi pogodbe o zaposlitvi delavki v času nosečnosti in delavki, ki je na porodniški, čeprav tudi za to kategorijo zaposlenih ne velja absolutno varstvo pred odpovedjo. To pomeni, da delodajalec odpoved pogodbe o zaposlitvi lahko poda tudi noseči delavki ali delavki, ki je na porodniški, in posledično ji tudi lahko preneha delovno razmerje, toda šele potem, ko predhodno pridobi soglasje inšpektorja za delo, saj je odpoved brez pridobljenega soglasja nezakonita. Iz sodne prakse izhaja, da tudi naknadna pridobitev soglasja potem, ko je bila odpoved že podana ne sanira nezakonitosti odpovedi. Vlogo za tovrstno soglasje naj delodajalec poda na območni enoti inšpektorata, pri čemer naj v vlogi nedvoumno navede, v kakšen namen pridobiva to soglasje in kateri delavki namerava podati odpoved. Inšpektorat običajno ne dela problemov pri podaji takega soglasja, seveda pa lahko vedno preverja ali je delodajalec svojo dejavnost kasneje resnično zaprl. Naj dodam zgolj dobronamerno opozorilo, da predstavlja podaja odpovedi brez pridobljenega

soglasja tudi kršitev, ki je sankcionirana z najvišjimi globami, ki jih pozna ZDR-1.

Če se za konec vrnemo na uvodni del članka in poudarek, da gre za zapiranje dejavnosti zaradi polne upokojitve podjetnika, kaže pojasniti, da mora podjetnik za polno upokojeve imeti hkrati izpolnjene tri pogoje, in sicer zadostno starost, zadostno pokojninsko dobo in kot tretji nujen zakonski pogoj je prenehanje zavarovanja. Ker obstaja v Sloveniji sistem obveznega zavarovanja, to pomeni, da se mora vsak, ki odpre s.p. in ni že vključen v zavarovanje na prednostni pravni podlagi delovnega razmerja, vključiti v zavarovanje iz naslova s.p.-ja oziroma po drugi strani, da gre lahko ven iz takšnega zavarovanja le, v kolikor s.p. zapre.

V izogib nejasnostim in napačnemu razumevanju tega prispevka naj že tukaj pojasnim, da zapisano ne velja, če se podjetnik odloči za delno upokojeve.

Staša Pirkmaier,
svetovalka – specialistka za
delovno pravo

Na kaj morate biti delodajalci pozorni pri sklepanju pogodbe o zaposlitvi?

V tem članku želim delodajalce opozoriti, kako zakonito skleniti pogodbo o zaposlitvi v izogib plačevanju denarnih kazni ter nepotrebnim nesoglasjem med delavcem ter delodajalcem. Pogodba o zaposlitvi predstavlja temelj nastanka in vsebine delovnega razmerja, zato jo je treba tudi strokovno ter skrbno pripraviti.

Zakon o delovnih razmerjih določa, da mora biti pogodba o zaposlitvi sklenjena v pisni obliki, čimer je sklenjeno delovno razmerje. Delodajalec mora delavcu izročiti pisni predlog pogodbe o zaposlitvi praviloma tri dni pred predvideno sklenitvijo, da si delavec lahko vzame čas ter se o njeni vsebini lahko še s kom posvetuje, pisno pogodbo o zaposlitvi pa ob njeni sklenitvi. Pred podpisom pogodbe mora delodajalec kandidata zaradi ugotovitve njegove zdravstvene zmožnosti na svoje stroške napotiti na predhodni zdravstveni pregled. Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz opravljanja dela v delov-

nem razmerju, pa tudi vključitev v socialno zavarovanje na podlagi delovnega razmerja, se začnejo uresničevati z dnem nastopa dela, dogovorjenim v pogodbi o zaposlitvi. Delodajalec je dolžan delavca prijaviti v obvezno pokojninsko, invalidsko, zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti v skladu s posebnimi predpisi z dnem nastopa dela po pogodbi o zaposlitvi, vendar najkasneje pred začetkom opravljanja dela in mu v 15 dneh od datuma nastopa dela izročiti fotokopijo prijave.

Opozoriti pa velja, da v kolikor tega ne storite, vas lahko kar dobro »udari po žepu«, in sicer znaša globa od 750 do 2.000 evrov za delodajalca – pravno osebo, samostojnega podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost. Z globo od 200 do 1.000 evrov se kaznuje manjši delodajalec – pravna oseba, samostojni podjetnik posameznik oziroma posameznik, ki samostojno opravlja dejavnost, če tega ne stori.

Če datum nastopa dela v pogodbi o zaposlitvi ni določen, se kot datum nastopa dela šteje datum sklenitve pogodbe o zaposlitvi. V primeru, če delavec na dan nastopa dela zbolí, pa tudi v drugih primerih, ko iz opravičenih razlogov ne nastopi dela, se pravice in obveznosti iz delovnega razmerja, pa tudi vključitev v socialna zavarovanja na podlagi delovnega razmerja kljub temu začnejo uresničevati z datumom nastopa dela, določenim v pogodbi o zaposlitvi. Kot opravičeni razlogi, zaradi katerih delavec ne nastopi dela, se štejejo primeri, ko je tudi sicer delavec upravičeno odsoten z dela, in so določeni v zakonu in kolektivnih pogodbah (na primer zdravstveni razlogi, kot so bolezen, poškodba, različne osebne okoliščine, kot je na primer smrt v družini). Pogodbeni stranki pa lahko dodatne opravičene razloge, zaradi katerih delavec ne nastopi dela določita s pogodbo o zaposlitvi.

Pogodba o zaposlitvi se praviloma sklepa za nedoločen čas, le izjemoma, ob obstoju primerov določenih v zakonu ali zavezujoči kolektivni pogodbi dejavnosti, se lahko sklene pogodba o zaposlitvi za določen čas. Čas trajanja pogodbe o zaposlitvi, torej ali gre za pogodbo o zaposlitvi za nedoločen ali za določen čas, mora biti v pogodbi o zaposlitvi določen. V primeru, da v pogodbi o zaposlitvi čas trajanja ni pisno določen, pa tudi v kolikor pogodba o zaposlitvi za določen čas ni sklenjena v pisni obliki ob nastopu dela, zakon določa domnevo, da je pogodba o zaposlitvi sklenjena za nedoločen čas. Če je torej med delavcem in delodajalcem ustno sklenjena pogodba o zaposlitvi ali če je pogodba sicer sklenjena v pisni obliki, a ne vsebuje določbe o času trajanja, se šteje, da je delavec v delovnem razmerju za nedoločen čas.

Katere ključne elemente mora vsebovati pogodba o zaposlitvi?

Pogodbeni stranki morata v pogodbi o zaposlitvi navesti:

- podatke o pogodbenih strankah, vključno z njunim prebivališčem oziroma sedežem, datum nastopa dela;
- naziv delovnega mesta oziroma vrsto dela, s kratkim opisom dela, ki ga mora delavec opravljati po pogodbi o zaposlitvi (pri čemer se za to delo zahtevajo enaka raven in smer izo-

brazbe in drugi pogoji za opravljanje dela);

- kraj opravljanja dela (če ta ni naveden, se šteje, da delavec delo opravlja na sedežu delodajalca);
- čas, za katerega je sklenjena pogodba o zaposlitvi in razlog za sklenitev pogodbe o zaposlitvi za določen čas (če je pogodba o zaposlitvi sklenjena za določen čas);
- ali gre za pogodbo o zaposlitvi s polnim ali krajšim delovnim časom;
- dnevni ali tedenski delovni čas in razporeditev delovnega časa;
- znesek osnovne plače, ki pripada delavcu za opravljanje dela po pogodbi o zaposlitvi (v eurih) ter morebitna druga plačila;
- druge sestavine plače delavca, plačilno obdobje, plačilni dan in način izplačevanja plače;
- letni dopust oziroma način določanja letnega dopusta, v primeru pogodbe o zaposlitvi za določen čas pa tudi način izrabe letnega dopusta;
- dolžino odpovednih rokov;
- kolektivne pogodbe, ki zavezujejo delodajalca oziroma splošne akte delodajalca, ki določajo pogoje dela delavca in druge pravice in obveznosti, v primerih, ki jih določa zakon.

To so obvezne sestavine vsake pogodbe o zaposlitvi, pri posameznih vrstah pogodb o zaposlitvi (na primer pri pogodbi o zaposlitvi s krajšim delovnim časom, pri pogodbi o zaposlitvi za delo na domu in drugih) pa določa zakon tudi dodatne obvezne sestavine, prav tako so možne nekatere neobvezne določbe (na primer določba o poskusnem delu, konkurenčna klavzula).

Pri nekaterih vprašanjih (dolžina in razporeditev delovnega časa, druge sestavine plače, plačilno obdobje in plačilni dan ter način izplačevanja plače, letni dopust oziroma način njegovega določanja, dolžina odpovednih rokov) zakon dopušča, da jih pogodbeni stranki izrecno ne opredelita v pogodbi o zaposlitvi, ampak se sklicujeta na veljavne zakone, kolektivne pogodbe oziroma splošne akte delodajalca.

V praksi se dogaja, da delodajalec dobi osnutek pogodbe od kolega delodajalca, ki ima popolnoma drugo dejavnost kot jo opravlja sam, kar odsvetujem, saj je potrebno vsako individualno pogodbo o zaposlitvi prilagoditi delovnemu mestu, ki ga delavec opravlja.

Vzorice pogodb o zaposlitvi smo pripravili tudi v svetovalnem centru OZS ter jih lahko naročite tudi na naši spletni strani. Seveda se pri konkretni vsebini oziroma dilemi lahko obrnete tudi na nas in vam bomo ustrezno svetovali.

Za zaključek opozarjam, da skrbno in strokovno sestavljen pogodba o zaposlitvi »po meri delodajalca« ter seveda ob upoštevanju zakonskih določb, zavezujočih kolektivnih pogodb internih aktov delodajalca lahko ob morebitnem sporu med delavcem in delodajalcem pripomore k mirni in hitri rešitvi spora ter vam ne povzroči nepotrebnih visokih finančnih stroškov.

Tadeja Bučar,
svetovalka SPOT
Osrednjeslovenske regije

Osebnostna asistenca in DDV

Finančna uprava Republike Slovenije (v nadaljevanju FURS) je na tematiko osebne asistencije in davka na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV) v letu 2022, tudi po dodatnih pojasnilih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljevanju SURS), že tretjič dopolnila stališče v povezavi z (ne) obračunavanjem DDV od storitev osebne asistencije. Iz zadnjega dopolnjenega mnenja z dne 13. 12. 2022 izhaja:

Storitve osebne asistencije po Zakonu o osebni asistenci (v nadaljevanju ZOA) se po pojasnilu SURS-a uvrščajo pod šifro dejavnosti Q/88 in so oproščene plačila DDV po 6. točki prvega odstavka 42. člena Zakona o davku na dodano vrednost (v nadaljevanju ZDDV-1) oziroma 43. člena, v povezavi s 6. točko prvega odstavka 42. člena ZDDV-1.

Iz pojasnila SURS-a št. 900-67/2022/6 z dne 29. 11. 2022 izhaja, da se storitve osebne asistencije, ki se izvajajo kot celoten paket storitev za uporabnika:

1. storitve, namenjene osebni pomoči uporabnika;
2. storitve, namenjene pomoči v gospodinjstvu in drugih dnevnih opravilih;
3. spremstvo;
4. pomoč na delovnem mestu in v izobraževalnem procesu;
5. pomoč pri komunikaciji,

in se kot posamezne storitve med seboj dopolnjujejo ter kot celota uporabniku nudijo samostojno in neodvisno življenje, razvrščajo v dejavnost 88 Socialno varstvo brez nastanitve v Standardni klasifikaciji dejavnosti (SKD 2008).

Navedeno pomeni, da je opravljanje storitev osebne asistencije, ki se izvaja po ZOA in se uvrščajo pod šifro SKD: Q/88, posledično upravičeno do oprostitve plačila DDV na podlagi 6. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 (oziroma 43. člena ZDDV-1 v povezavi s 6. točko prvega odstavka 42. člena ZDDV-1, če izvajalci le-teh niso osebe javnega prava).

Vprašanje: Ali izvajalec storitev osebne asistencije, ki je kot izvajalec storitev osebne asistencije po ZOA vpisan v register pri pristojnem ministrstvu, izpolnjuje pogoje za oprostitve plačila DDV od

opravljenih storitev osebne asistencije, glede na to, da mu za to ni bila podeljena koncesija?

Odgovor: Izvajalec storitev osebne asistencije, ki je vpisan v register izvajalcev osebne asistencije pri pristojnem ministrstvu in je pridobil odločbo tega ministrstva za izvajanje storitev osebne asistencije, nima pa podeljene koncesije, izpolnjuje pogoj za oprostitve plačila DDV po 6. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 (če ni oseba javnega prava, se uporabi 43. člen ZDDV-1).

Po 6. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 so namreč plačila DDV oproščene socialnovarstvene storitve, vključno s storitvami domov za starejše oziroma storitve dolgotrajne oskrbe, in dobava blaga, ki je z njimi neposredno povezana, ki jo:

- kot javno službo opravljajo javni socialnovarstveni zavodi ali druge osebe na podlagi koncesije ali
- druge nepridobitne organizacije, ki se po predpisih štejejo za dobrodelne, invalidske organizacije ali organizacije za samopomoč.

Izvajanje osebne asistencije je v področnem zakonu opredeljeno kot nepridobitna dejavnost, izvajalci te storitve so preverjeni in potrjeni s strani resornega ministrstva ter uvrščeni na seznam izvajalcev, cena teh storitev je regulirana in jo izvajalcem plača resorno ministrstvo, osebe, ki so upravičene do osebne asistencije, pa lahko izbirajo med potrjenimi izvajalci osebne asistencije.

Storitve osebne asistencije so oproščene DDV na podlagi 6. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1, hkrati pa so opredeljeni tudi izvajalci teh storitev. To so bodisi osebe javnega prava (javni socialno varstveni zavodi) oziroma določene druge osebe, opredeljene v tem členu. To so lahko druge osebe, ki izvajajo te storitve na podlagi koncesije ali druge nepridobitne organizacije, ki se po predpisih štejejo za dobrodelne organizacije, invalidske organizacije ali organizacije za samopomoč. Na ta način je konkretizirana določba g) točke prvega odstavka 132. člena Direktive 112/2006 (v nadaljnjem besedilu: DDV direktiva), v delu, ki se nanaša na opredelitev drugih organizacij, ki jih Slovenija za namene izvajanja te določbe priznava kot organizacije socialnega pomena. V skladu s 133. členom DDV direktive pa lahko Slovenija te druge organizacije, ki niso osebe javnega prava, tudi dodatno omeji s kriteriji iz 134. člena DDV direktive. Slovenija je to implementirala s 43. členom ZDDV-1.

Pri tolmačenju teh določb pa je treba upoštevati tudi sodno prakso Sodišča Evropske unije, npr. v zadevah C-846/19 in C-657/19. Sodišče Evropske unije v teh sodbah poudarja, da imajo države članice sicer diskrecijsko pravico pri določanju drugih oseb, poleg oseb javnega prava, ki jim je podeljena

pravica do oprostitve pri izvajanju storitev iz 132. člena DDV direktive, ter da je treba oprostitve tolmačiti ozko. Vendar pa je ob tem treba upoštevati tudi načelo davčne nevtralnosti. Slednje predvsem z vidika, ali so različni davčni zavezanci, ki opravljajo storitev osebne asistencije, deležni enake davčne obravnave. Iz 6. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 izhaja, da so plačila DDV oproščeni izvajalci osebne asistencije, ki imajo koncesijo za izvajanje te storitve, ter dobrodelne in invalidske organizacije ter organizacije za samopomoč. Kot opisano že zgoraj, pa sistem osebne asistencije ne temelji na podlagi podeljevanja koncesij izvajalcem, ampak izvajalce osebne asistencije po opravljenem preverjanju potrdi (z odločbo) resorno ministrstvo in jih uvrsti na seznam izvajalcev. Prav tako je izrecno predpisano, da gre pri storitvah osebne asistencije za izvajanje nepridobitne dejavnosti in da jo lahko izvajajo samo humanitarne in invalidske organizacije ter zavodi in društva s pridobljenim statusom delovanja v javnem interesu na področju invalidskega in socialnega varstva. Tako so na seznamu izvajalcev lahko invalidske organizacije, dobrodelne organizacije, javni zavodi in zasebni zavodi.

Glede na navedene značilnosti sistema osebne asistencije, kot je opredeljena v ZOA, je treba tudi za izvajalce, organizirane v obliki zasebnih zavodov, ugotoviti, da izpolnjujejo pogoje za oprostitve plačila DDV po 42. členu ZDDV-1 v primeru izvajanja osebne asistencije, seveda ob izpolnjevanju pogojev iz 43. člena ZDDV-1. Njihov položaj, ko pridobijo odločbo resornega ministrstva za izvajanje storitev osebne asistencije, so uvrščeni na seznam izvajalcev osebne asistencije in jim resorno ministrstvo tudi zagotovi plačilo za opravljene storitve osebne asistencije upravičencem, je primerljiv s koncesijskim sistemom, zato jih je treba šteti kot druge osebe, ki opravljajo storitve na podlagi koncesije iz 6. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1.

Izvajalci storitev osebne asistencije, ki niso osebe javnega prava in opravljajo storitve osebne asistencije iz 6. točke prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 oziroma če se po predpisih štejejo za dobrodelne, invalidske organizacije ali organizacije za samopomoč, lahko te transakcije opredelijo kot oproščene plačila DDV, če je v vsakem posameznem primeru dobave izpolnjen eden od pogojev iz 43. člena ZDDV-1:

- njihov cilj ni doseganje dobička, če pa dobiček vseeno dosežejo, ga ne smejo razdeliti, temveč ga morajo nameniti za nadaljnje opravljanje ali izboljšanje storitev;
- jih upravljajo in vodijo večinoma prostovoljci, ki sami ali preko drugih oseb niso posredno ali neposredno udeleženi v rezultatih teh dejavnosti;
- zaračunavajo cene, ki jih odobrijo pristojni organi, ali cene, ki

niso višje od takšnih odobrenih cen, ali za storitve, za katere ni potrebna odobritev cen, cene, ki so nižje, kot jih za podobne storitve zaračunavajo davčni zavezanci, ki obračunavajo DDV; - ni verjetno, da oprostitev DDV za te storitve izkrivlja konkurenco, na primer postavlja v slabši položaj davčne zavezance, ki obračunavajo DDV.

Iz navedenega izhaja, da izvajalec osebne asistencije, ki je vpisan v register izvajalcev osebne asistencije pri pristojnem ministrstvu in je pridobil odločbo tega ministrstva za izvajanje storitev osebne asistencije, nima pa podeljene koncesije, izpolnjuje

pogojev za oprostitev plačila DDV po 6. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1 (gre primerljivo kot za drugo osebo na podlagi koncesije, zato se uporabi 43. člen ZDDV-1). Navedeno tudi hkrati pomeni, da **izvajalec storitev osebne asistencije, npr. samostojni podjetnik, ki ni vpisan v register izvajalcev osebne asistencije pri pristojnem ministrstvu in ni pridobil odločbe ministrstva za izvajanje storitev osebne asistencije in nima podeljene koncesije, ne izpolnjuje pogoja za oprostitev plačila DDV po 6. točki prvega odstavka 42. člena ZDDV-1.**

Ne spreglejte spletnih izobraževanj v OZS

18.

januar

Osebni stečaj in odpust obveznosti za nepravnike

Izobraževanje je namenjeno vsem, ki se srečujete z osebnim stečajem in odpustom obveznosti, torej upnikom, dolžnikom, delodajalcem stečajnih dolžnikov in tistim, ki se zanimajo za nakup v osebnem stečaju. Na jasen in razumljiv način bomo predstavili kako teče postopek osebnega stečaja in odpusta obveznosti, na kaj morate paziti in kako se izogniti najbolj pogostim napakam. Odgovorili bomo na pogosta vprašanja o ugovoru zoper odpust obveznosti, o določitvi dolžine preizkusne dobe in o možnosti nadzora dolžnika v postopku. Pomagali si bomo s preglednicami in grafi, ki vam bodo v pomoč tudi pri samostojnem delu. Z vprašanji, odgovori in konkretnimi primeri bomo rešili težave s katerimi se pri delu srečujete.

Predavateljica: Maja Lajevac

23.

januar

Kako postati najboljša verzija sebe?

Ste vedeli, da je 85 % vašega osebnega uspeha odvisnega od vaše osebnosti, vašega vedenja, osebnostnih lastnosti, načina komunikacije, vašega (čustvenega) odziva in le 15 % od tehničnega znanja? Se kdaj sprašujete, kdaj se vam bo življenje obrnilo na bolje?

Predavateljica: Armina Džafić

25.

januar

Vstop na avstrijski trg za začetnike in povračila stroškov zaposlenim pri napotitvi

Podjetja in samostojni podjetniki, ki prvič stopajo na avstrijski trg, se morajo že v začetni fazi seznaniti s pogoji dela v Avstriji. Kaj je potrebno pridobiti, ko podjetje ali samostojni podjetnik

opravlja storitev le krajše obdobje, in kaj, ko opravlja daljšo storitev? Kako je s prodajo na avstrijskih tržnicah? Kje se pojavijo težave, ko se samostojni podjetniki prvič odločijo za tovrstno prodajo? Prav tako morajo poslovni subjekti biti pozorni na vstopne pogoje pred napotitvijo delavcev v Avstrijo. Podjetja imajo pri napotitvah veliko vprašanj glede povračil stroškov svojim zaposlenim. Tudi v takih primerih je potrebno ločiti kratkotrajno napotitev in dolgotrajno napotitev. Na seminarju boste prejeli vse potrebne informacije in pojasnila.

Predavateljica: Zdenka Bedeković

13.

februar

Modrost

Vsi se zavedamo, da so modre odločitve izjemnega pomena v poslu, na delovnem mestu in privatnem življenju. Dobro vemo, da bi nam pogostejša uporaba modrih misli in besed prinesla boljše razumevanje s partnerjem, sodelavci in drugimi sogovorniki. Žal, pa se premalo zavedamo, da bi nam modro razmišljanje lahko olajšalo življenje strahu in prispevalo k notranjemu miru. Se imate dovolj radi in premorete dovolj poguma ter odločnosti, da v vašem vsakdanjem življenju uporabite vso modrost, ki jo premorete?

Predavateljica: Armina Džafić

Na vse dogodke se je potrebno prijaviti, podrobnejše programe dogodkov najdete na <http://www.svetovanje.si>, za dodatne informacije pa pišite na izobrazevanje@ozs.si.

Pregled podatkov po ključnih kolektivnih pogodbah dejavnosti zasebnega sektorja

Opombe: Preglednica je le delovni pripomoček in zajema ključne kolektivne pogodbe dejavnosti zasebnega sektorja.

Za morebitne napake pri vnosu ne odgovarjamo.

Poudarjena dejavnost pomeni, da ima kolektivna pogodba za to dejavnost razširjeno veljavnost.

OPOZORILO: Iz spodnjih tabel izhajajo podatki iz Uradnih listov, objavljenih do dne dne 3. 1. 2023.

OPOZORILO: Kolektivna pogodba za obrt in podjetništvo je z 31. 12. 2018 prenehala veljati, z 31. 12. 2019 pa se je prenehala uporabljati.

→ Kolektivna pogodba dejavnosti trgovine Slovenije (Ur. l. RS, št. 52/18 in nasl.)

Podpisniki: TZS, GZS, OZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2023

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

45 Trgovina z motornimi vozili in popravila motornih vozil,

46 Posredništvo in trgovina na debelo, razen z motornimi vozili in

47 Trgovina na drobno, razen z motornimi vozili.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 67/18).

Najnižje osnovne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 1. 2023 dalje*	809,02	840,07	889,96	950,00	1.058,92	1.170,61	1.396,10

*Najnižje osnovne plače se 1. julija 2019 uskladijo z inflacijo, merjeno z indeksom cen življenjskih potrebščin SURS VI 19/XII 18, če je inflacija višja kot 1 %, in sicer za razliko od 1 % do dejanskega % inflacije.

→ Kolektivna pogodba za kmetijstvo in živilsko industrijo Slovenije (Ur. l. RS, št. 40/2021)

Podpisniki: GZS - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij, ZDS in Zadruga zveza Slovenije

Časovna veljavnost: do 1. 5. 2021

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

01.110	01.120	01.130	01.140	01.150	01.160	01.190	01.210	01.220	01.230	01.240	01.250	01.260	01.270	01.280
01.290	01.300	01.410	01.420	01.430	01.440	01.450	01.460	01.470	01.490	01.500	01.610	01.620	01.630	01.640
03.110	03.120	03.210	03.220	10.110	10.120	10.130	10.200	10.310	10.320	10.390	10.410	10.420	10.510	10.520
10.610	10.620	10.710	10.720	10.730	10.810	10.820	10.830	10.840	10.850	10.860	10.890	10.910	10.920	11.010
11.020	11.030	11.040	11.050	11.060	11.070	12.000	81.300							

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur v EUR):

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
od 1. 12. 2021 dalje	587,41	644,25	713,74	787,42	882,17	1.037,96	1.172,71	1.383,25

→ Kolektivna pogodba gradbenih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 101/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Zbornica gradbeništva in industrije gradbenega materiala in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo: 41 Gradnja stavb
42 Gradnja inženirskih objektov
43 Specializirana gradbena dela in

8.110	8.120	23.320	23.510	23.520	23.610	23.620	23.630	23.640	23.650	23.690	23.700
-------	-------	---------------	---------------	--------	--------	--------	--------	--------	---------------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 30/18 in 132/20). Označene in **42.110, 42.120, 42.130 in 42.910.**

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	IV./2	V.	V./2	VI.	VI./2	VII.	VII./2	VII./3	VIII.
od 1. 7. 2022 dalje	548,75	609,07	675,07	747,93	793,30	884,04	939,04	989,91	1.146,64	1.174,14	1.319,87	1.421,61	1.574,23

→ **Kolektivna pogodba dejavnosti gostinstva in turizma Slovenije** (Ur. l. RS, št. 56/18 in nasl.)

Podpisniki: TGZS in ZDS

Časovna veljavnost: do 31. 12. 2022

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

55.100	55.201	55.202	55.203	55.204	55.209	55.300	55.900	56.101	56.102	56.103	56.104	56.105	56.210	56.290
56.300	77.340	79.110	79.120	79.900	85.510	86.220	92.001	92.002	93.110	93.120	93.130	93.190	93.210	93.291
93.292	93.299													

Razširjena veljavnost: Delna (Ur. l. RS, št. 13/19).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
1. 1. 2021 - dalje	529,20	602,20	751,31	837,33	906,17	1.032,34	1.101,16	1.296,15

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost kovinskih materialov in livarn Slovenije** (Ur. l. RS, št. 78/14 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje kovinskih materialov in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

24.100	24.200	24.310	24.320	24.330	24.340	24.410	24.420	24.430	24.440	24.450	24.510	24.520	24.530	24.540
25.500	32.110	32.120	32.130											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 39/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2022 dalje	567,24	628,14	690,78	789,96	861,30	1.005,72	1.176,24	1.346,76	1.586,88
na uro	3,26	3,61	3,97	4,54	4,95	5,78	6,76	7,74	9,12

→ **Kolektivna pogodba za papirno in papirno-predelovalno dejavnost** (Ur. l. RS, št. 110/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje papirne in papirno predelovalne industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki trajno opravljajo delo na območju Republike Slovenije in so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

17.110	17.120	17.210	17.220	17.230	17.240	17.290
--------	--------	--------	--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 35/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
Od 1. 1. 2023 dalje	557,60	632,83	708,21	783,49	915,68	1.168,27	1.380,69	1.752,44	2.017,96

→ **Kolektivna pogodba grafične dejavnosti** (Ur. l. RS, št. 77/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Medijska zbornica in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

18.110	18.120	18.130	18.140
--------	--------	--------	--------

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2023 dalje	592,15	651,38	722,44	811,25	923,77	1.059,95	1.202,08	1.663,96	2.007,39

→ **Kolektivna pogodba za dejavnost elektroindustrije Slovenije** (Ur. l. RS, št. 108/05 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za elektroindustrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost:

26.110	26.120	26.200	26.300	26.400	26.510	26.520	26.600	26.700	26.800	27.110	27.120	27.200	27.310	27.320
27.330	27.400	27.510	27.900	29.310	32.500	33.130	33.140	33.200						

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 47/09).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 1. 2019 dalje	577,68	591,60	649,02	730,80	796,92	927,42	1.078,80	1.231,92	1.449,42
na uro	3,32	3,40	3,73	4,20	4,58	5,33	6,20	7,08	8,33

→ **Kolektivna pogodba za kovinsko industrijo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 6/15 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za kovinsko industrijo in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

25.110	25.120	25.210	25.290	25.300	25.400	25.611	25.619	25.620	25.710	25.720	25.731	25.732	25.910	25.920
25.930	25.940	25.990	27.520	28.110	28.120	28.130	28.140	28.150	28.210	28.220	28.230	28.240	28.250	28.290
28.300	28.410	28.490	28.910	28.920	28.930	28.940	28.950	28.960	28.990	29.100	29.200	29.320	30.110	30.120
30.200	30.300	30.400	30.910	30.920	30.990	33.110	33.120	33.150	33.160	33.170	33.190	33.200		

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 80/15).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 7. 2022 dalje	565,85	617,35	683,30	778,82	848,60	993,89	1.159,19	1.322,57	1.565,13
na uro	-	-	-	-	-	-	-	-	-

→ **Kolektivna pogodba za dejavnosti pridobivanja in predelave nekovinskih rudnin Slovenije**

(Ur. l. RS, št. 55/13 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje za nekovine in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

08.110	08.120	08.910	08.930	08.990	23.110	23.120	23.130	23.140	23.190	23.200	23.310	23.410	23.420	23.430
23.440	23.490	23.910	23.990											

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 24/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI./1	VI./2	VII.	VIII.
od 1. 4. 2018 dalje	528,21	586,90	650,93	729,18	821,66	923,04	999,51	1.122,23	1.419,24

→ **Kolektivna pogodba za tekstilne, oblačilne, usnjarske in usnjarsko predelovalne dejavnosti**

(Ur. l. RS, št. 18/14 in nasl.)

Podpisniki: ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki kot glavno dejavnost opravljajo:

13.100	13.200	13.300	13.910	13.920	13.930	13.940	13.950	13.960	13.990	14.110	14.120	14.130	14.140	14.190
14.200	14.310	14.390	15.110	15.120	15.200									

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 25/14).

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 4. 2014 dalje	433,26	462,84	504,60	553,32	614,22	725,58	817,80

→ **Kolektivna pogodba za lesarstvo Slovenije** (Ur. l. RS, št. 58/17 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Združenje lesne in pohištvene industrije in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Stvarna veljavnost: Velja za vse delodajalce, ki so registrirani za opravljanje pretežne dejavnosti v lesarstvu.

16.100	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	31.010	31.020	31.030	31.090	32.200	32.300	32.400	32.910	32.990
95.240														

Razširjena veljavnost: Ne.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
od 1. 7. 2019 dalje	477,92	521,76	574,94	637,26	712,24	831,92	937,07

→ **Kolektivna pogodba za cestni potniški promet** (Ur. l. RS, št. 197/20)

Podpisniki: GZS - Združenje za promet in ZDS

Časovna veljavnost: Sklenjena je za določen čas do 31. 12. 2021.

Razširjena veljavnost: Celotna (Ur. l. RS, št. 163/21).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki opravljajo dejavnost 49.310 ali 49.391.

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	Vozno osebje
od 1. 1. 2022 dalje	730,82	759,33	847,07	955,40	1.038,53	1.201,96	1.322,60	1.060,00

→ **Kolektivna pogodba med delavci in družbami drobnega gospodarstva** (Ur. l. RS, št. 94/10 in nasl.)

Podpisniki: GZS - Podjetniško trgovska zbornica

Časovna veljavnost: Sklenjena je za nedoločen čas.

Razširjena veljavnost: 85.530 Delno (Ur. l. RS, št. 4/18).

Stvarna veljavnost: Velja za delodajalce, ki so razvrščeni v naslednje podrazrede dejavnosti po SKD 2008:

13.300	13.990	14.120	14.130	15.120	15.200	16.210	16.220	16.230	16.240	16.290	17.290	22.110	22.190	22.210
22.220	22.230	22.290	23.440	24.330	25.110	25.120	25.290	25.620	25.710	25.720	25.731	25.910	25.920	25.930
25.940	25.990	26.400	26.520	26.600	27.110	27.320	27.330	27.400	27.900	28.250	28.290	28.490	28.930	28.990
29.320	30.120	30.920	31.010	31.020	31.030	31.090	32.120	32.130	31.500	32.200	32.300	32.300	32.500	32.910
32.990	33.110	33.120	33.130	33.140	33.190	33.200	41.200	43.310	43.320	43.390	43.910	71.200	74.100	74.200
77.110	77.120	77.210	77.220	77.290	77.310	77.320	77.330	77.340	77.350	77.390	80.100	80.200	80.300	81.210
81.220	82.110	82.190	82.200	82.300	82.920	82.990	85.320	85.510	85.520	85.530	85.590	86.220	86.230	86.901
86.909	88.109	90.010	90.020	90.030	90.040	93.130	93.210	93.299	95.210	95.220	95.230	95.240	95.250	95.290
96.010	96.021	96.022	96.040	96.090										

Najnižje osnovne mesečne plače po tarifnih razredih (za 174 ur) v EUR:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.
od 1. 2. 2020 dalje	583,99	665,75	747,48	840,93	940,21	1.121,25	1.273,09	1.518,34	1.822,02

KAKO DELODAJALEC UGOTOVI, KATERA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI (ČE SPLOH KATERA) GA ZAVEZUJE?

1. korak: Najprej mora v Poslovnem registru Slovenije preveriti, katera je njegova registrirana glavna dejavnost.

2. korak: V evidenci KPD, ki jo vodi MDDSZ preveri, katera KPD vključuje šifro njegove (glavne) dejavnosti. Delodajalca lahko zavezuje več KPD.

3. korak: Preveri, ali ima KPD celotno ali delno razširjeno veljavnost. Če ima celotna KPD razširjeno veljavnost, delodajalca zavezuje. Če pa ima delno razširjeno veljavnost, je treba preveriti, ali jo ima glede dejavnosti, ki jo delodajalec opravlja (kot glavno) in član katerega delodajalskega združenja je.

4. korak: Če KPD nima razširjene veljavnosti, delodajalca zavezuje le, če je član delodajalskega združenja, podpisnika KPD.

Plače in drugi prejemki iz delovnega razmerja

LESTVICA ZA ODMERO DOHODNINE IN OLAJŠAVE ZA LETO 2023

Obvestilo FURS z dne 19. 12. 2022

Stopnje dohodnine

Če znaša neto letna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	8.755,00	16 %	
8.755,00	25.750,00	1.400,80 + 26 %	nad 8.755,00
25.750,00	51.500,00	5.819,50 + 33 %	nad 25.750,00
51.500,00	74.160,00	14.317,00 + 39 %	nad 51.500,00
74.160,00		23.154,40 + 50 %	nad 74.160,00

Pri izračunu akontacije dohodnine od dohodka iz zaposlitve, ki ga izplača glavni delodajalec, se za davčno leto 2022 uporabijo stopnje dohodnine in lestvica preračunana na 1/12 leta:

Če znaša neto mesečna davčna osnova v evrih		Znaša dohodnina v evrih	
nad	do		
	729,58	16 %	
729,58	2.145,83	116,73 + 26 %	nad 729,58
2.145,83	4.291,67	484,96 + 33 %	nad 2.145,83
4.291,67	6.180,00	1.193,08 + 39 %	nad 4.291,67
6.180,00		1.929,53 + 50 %	nad 6.180,00

Davčne olajšave:

1. Splošna olajšava

Višina skupne splošne olajšave je odvisna od višine skupnega dohodka v letu 2022:

Če znaša skupni dohodek v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	16.000,00	5.000,00 + (18.761,40 - 1.172,59 x skupni dohodek)	
16.000,00		5.000,00	

Pri izračunu akontacije dohodnine od mesečnega dohodka iz delovnega razmerja se upošteva:

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v evrih		Znaša splošna olajšava v evrih	
nad	do		
	1.333,33	416,67 + (1.563,45 - 1.172,59 x bruto dohodek)	
1.333,33		416,67	

Če delojemalec ne želi, da se mu pri izračunu akontacije dohodnine upošteva povečana splošna olajšava (o čemer obvesti delodajalca) se davčna osnova zmanjša za 416,67 eura.

2. Osebnolajšave

Namen	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
invalidu s 100% telesno okvaro	18.188,61	1.515,72
zavezanec po dopolnjenem 70. letu	1.500,00	125,00
zavezanec, ki prostovoljno in nepoklicno opravlja operativne naloge zaščite, reševanja in pomoč nepretrgoma najmanj 10 let	1.500,00	125,00

3. Posebna osebna olajšava za rezidenta, ki se izobražuje in ima status dijaka ali študenta, znaša 3.500 evrov.

Za rezidenta, prejemnika dohodka iz delovnega razmerja, do dopolnjenega 29. leta, znaša 1.300 evrov. Olajšava se prizna na letni ravni, sorazmerno glede na število mesecev delovnega razmerja v davčnem letu, pri čemer se upošteva vsak polni mesec zaposlitve.

4. Posebna olajšava za vzdrževane otroke:

	Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
za prvega vzdrževanega otroka	2.698,00	224,83
za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo	9.777,00	814,75
za drugega vzdrževanega otroka	2.933,00	244,42
za tretjega vzdrževanega otroka	4.892,00	407,67
za četrtega vzdrževanega otroka	6.851,00	570,92
za petega vzdrževanega otroka	8.810,00	734,17
Za vse nadaljnje vzdrževane otroke se višina olajšave poveča za 1.959,00 eura (mesečno za 163,25 evrov)		

za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana:

Letna olajšava v evrih	Mesečna olajšava v evrih
2.698,00	224,83

5. Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko

Največ do zneska premije, ki je enak 24% obveznih prispevkov za PIZ za zavarovance oziroma 5,844% pokojnine zavarovanca in ne več kot 2.903,66 evrov letno.

6. Minimalna plača

Minimalna plača	v eur
1.1.2022 - 31.12.2022	1.074,43

Najnižje osnove za plačilo prispevkov za delavce v delovnem razmerju

osnova	znesek PLP v eur	znesek v eur	velja za izplačila
60% PLP	1.969,59	1.181,75	od 1.3.2022 do 28.2.2023

DRUGI OSEBNI PREJEMKI IN POVRAČILA STROŠKOV DECEMBER 2022

Vrsta prejema	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
1. Prehrana med delom		
1.1. če delojemalec dela vsaj 4 ure na dan	7,96 EUR na dan	
1.2.	če je delojemalec na delu deset ur ali več, se za ta dan, poleg povračila stroškov za prehrano med delom (7,96 EUR) prišteje še 0,99 EUR za vsako dopolnjeno uro prisotnosti na delu po osmih urah prisotnosti na delu	
2. Prevoz na delo in z dela		
2.1.	v višini 0,21 EUR za vsak polni kilometer razdalje med običajnim prebivališčem in mestom opravljanja dela za vsak dan prisotnosti na delu	
2.2.	do višine 140 eur, če je delavec prisoten najmanj en dan na delu in oddaljen najmanj 1 km od mesta opravljanja dela	
3. Dnevnica za službena potovanja v RS	december 2022	januar 2023
3.1. nad 6 do 8 ur	7,45 EUR	9,69 EUR
nad 8 do 12 ur	10,68 EUR	13,88 EUR
nad 12 ur	21,39 EUR	27,81 EUR
3.2. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 12 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 15 %	
3.3. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 12 do 24 ur	se znesek dnevnice zmanjša za 10 %	
4. Dnevnice za službena potovanja v tujini so določene v Uredbi o povračilu stroškov za službena potovanja v tujini - Uredba za tujino (UL št. 76/2019)		
4.1. nad 6 do 8 ur	25% dnevnice	
4.2. nad 8 do 14 ur	75% dnevnice	
4.3. nad 14 do 24 ur	cela dnevnic	
4.3.1. Nemčija, Avstrija, Italija, Francija	55 EUR	
4.3.2. Hrvaška, Bih, Srbija, Črna gora, Madžarska, Makedonija, Slovaška, Češka, Poljska, Bolarija, Romunija	40 EUR	
4.4. če stroški prenočevanja vključujejo tudi plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 8 do 14 ur	75 % zneska po Uredbi za tujino, zmanjšano za 15%	
4.5. če stroški prenočevanja vključujejo plačilo zajtrka, in potovanje traja nad 14 do 24 ur	90% zneska po Uredbi za tujino	
5. Prevoz na službenem potovanju		
5.1. povračilo stroškov prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi	do višine dejanskih stroškov za prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi	
5.2. v primeru, da delojemalec uporablja lastno prevozno sredstvo	0,43 EUR za vsak prevožen kilometer	
6. Prenočevanje na službenem potovanju		
prenočevanje na službenem potovanju	do višine dejanskih stroškov za prenočevanje, če je dokumentirano s potnim nalogom in z računi	
7. Terenski dodatek	december 2022	januar 2023
terenski dodatek	4,49 EUR	5,84 EUR na dan
8. Nadomestilo za ločeno življenje	december 2022	januar 2023
nadomestilo za ločeno življenje	334 EUR na mesec	434 EUR na mesec

Vrsta prejemka	Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja (Uredba)	
9. Regres za letni dopust		
regres za letni dopust	Neobdavčen in neoprispevčen: regres za letni dopust, ki je določen kot pravica iz delovnega razmerja v skladu z zakonom, ali vsebinsko primerljiv dohodek iz tujine, in sicer do višine 100 % povprečne mesečne plače zaposlenih v Sloveniji.	
10. Jubilejne nagrade		
jubilejne nagrade		
za 10 let delovne dobe	30% PLP	
za 20 let delovne dobe	45% PLP	
za 30 let delovne dobe	60% PLP	
za 40 let delovne dobe	75% PLP	
11. Odpravnina ob upokojitvi		
odpravnina ob upokojitvi	300% PLP	
12. Solidarnostna pomoč		
v primeru smrti delavca	5.000 EUR	
v primeru smrti ožjega družinskega člana delavca	5.000 EUR	
v primeru težje invalidnosti ali daljše bolezni delavca ter elementarne nesreče, ki prizadene delavca	2.000 EUR	
13. Plačila dijakom in študentom za obvezno praktično delo		
	december 2022	januar 2023
1. letnik - dijak	172 EUR	15% PLP
14. Plačila vajencem		
Do višin, ki jih kot minimalno višino vajeniške nagrade določa Zakon o vajeništvu		

Osnove za izračun prejemkov		
Plače v RS (vir: SURS)	Bruto plača	Povprečna letna plača zaposlenih v RS (PLP)
oktober 2022	2.024,03	1.969,59 EUR

Uredba o davčni obravnavi povračil stroškov in drugih dohodkov iz delovnega razmerja ne določa pravic delavcev, torej višine povračil stroškov do katerih je delavec upravičen z delovnopravno zakonodajo, temveč le neobdavčeno višino povračila. S 1.1.2020 se KPOP ne uporablja več. Delodajalce pozivamo, da pravice delavcev uredijo s Pravilnikom o delovnih razmerjih.

Opozarjamo na sodbo Vrhovnega sodišča VIII Ips 26/2022 z dne 29. 11. 2022. Sodišče je v navedeni sodbi odločilo, da se v pravni praznini, davčna Uredba uporabi kot relevantna pravna podlaga za določitev višine povračil stroškov, če delodajalca ne zavezuje kolektivna pogodba dejavnosti, niti ne obstaja morebitna primerljiva in zanj uporabljiva druga kolektivna pogodba.

Pavšalni prispevki za zavezance, ki opravljajo dejavnost kot postranski poklic-pavšalisti

Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Od 1.4.2022 dalje znaša 41,04 eur. Zavezanci plačajo polovico navedenega zneska prispevka za mesec, v katerem opravljajo dejavnost 15 dni ali manj. Prispevek plačujejo mesečno do 20. v mesecu za pretekli mesec.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje

Znesek prispevka za obdobje **od 1.1.2023 do 31.12.2023** znaša **42,91 EUR** (10,73 EUR + 32,18 EUR). Prispevek plačujejo zavezanci mesečno **do 20. v mesecu** za pretekli mesec, ne glede na dejansko število dni opravljanja dejavnosti v mesecu.

Prispevki za socialno varnost samozaposlenih - december 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			60 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.181,75	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		183,17	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		104,58	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	287,75	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		75,16	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		77,52	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		6,26	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	158,94	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,18	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	2,36	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		1,65	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		0,71	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	2,36	13,79
Skupaj drugi prisp.			4,72	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			451,41	2.633,34

Vir: FURS

Prispevki za socialno varnost družbenikov (zav. podlaga 040) - december 2022

Bruto zavarovalna osnova (BZO) v EUR			90 % PP**	3,5 PP***
	Prehodni davčni podračun	Referenca	1.772,63	6.893,57
1.969,59				
Prisp. zavarovanja za PIZ	15,50%		274,76	1.068,50
Prisp. delodajalca za PIZ	8,85%		156,88	610,08
Skupaj prispevki za PIZ	SI56 011008882000003	SI19 DŠ-44008	431,64	1.678,58
Prisp. zavarovanja za ZZ	6,36%		112,74	438,43
Prisp. delodajalca za ZZ	6,56%		116,28	452,22
Prisp. za poškodbe pri delu	0,53%		9,39	36,54
Skupaj prispevki za ZZ	SI56 011008883000073	SI19 DŠ-45004	238,41	927,19
Prisp. zavarovanja za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Prisp. delodajalca za starš. var.	0,10%		1,77	6,89
Skupaj prispevki za starš. var.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-43001	3,54	13,78
Prisp. zavarovanja za zaposl.	0,14%		2,48	9,65
Prisp. delodajalca za zaposl.	0,06%		1,06	4,14
Skupaj prispevki za zaposl.	SI56 011008881000030	SI19 DŠ-42005	3,54	13,79
Skupaj drugi prisp.			7,08	27,57
PRISPEVKI SKUPAJ			677,13	2.633,34

Vir: FURS

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke samozaposlenih v letu 2022 znaša 60 % zadnje znane povprečne letne plače: 60 % od 1.969,59 = 1.181,75 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

DŠ pomeni davčna številka zavezanca

* Povprečna mesečna bruto plača za leto 2021 (PP): 1.969,59 EUR

** Minimalna osnova za prispevke za družbenike v letu 2022 znaša 90 % zadnje znane povprečne letne plače: 90 % od 1.969,59 = 1.772,63 EUR

*** Najvišja možna zavarovalna osnova: zavezanec lahko prispevke plača največ od osnove, ki znaša 3,5 PP (v skladu s petim odstavkom 145. člena ZPIZ-2): 1.969,59 x 3,5 = 6.893,57 EUR

Davčni organ bo sestavil predizpolnjen obračun prispevkov za socialno varnost (POPSV) in ga najpozneje do 10. dne v mesecu za pretekli mesec vročil zavezanec elektronsko

Če podatki v POPSV niso pravilni in/ali popolni, ali če POPSV ni bil odložen, mora zavezanec v sistem eDavki sam predložiti OPSV najpozneje do 15. dne v mesecu za pretekli mesec. Prispevki morajo biti plačani najpozneje do 20. dne v mesecu za pretekli mesec.

Minimalna bruto urna postavka za začasno in občasno delo upokoјencev in študentskega dela

Začasno in občasno delo upokoјencev	Leto	MIN bruto urna postavka v EUR	MAX bruto dohodek v EUR
	od 1.3.2022 do 13.5.2022	5,77	8.639,07
	od 14.5.2022 do 28.2.2023	6,17	9.237,96

Študentsko delo	Veljavnost od	MIN bruto urna postavka v EUR
	od 15. 1. 2022	6,17

Kako se pripraviti na krizo v 2023?

Ne le napovedi, tudi pričakovanja velike večine laične javnosti in strokovnjakov gredo za novo leto 2023 vse v isto smer – imeli bomo krizno leto. Iz ekonomskega vidika se torej pričakuje recesije, ko se gospodarstvo ohladi, brezposelnost se poveča, pretresi pa se pokažejo tudi na finančnih in monetarnih trgih. Je torej recesija res neizbežna? Kateri pogoji jo praviloma sprožijo?

Poslovni cikel – vsak poslovni cikel se začne v interakciji s financami, nizke obrestne mere prinesejo dodatna zadolževanja, vlaganja; cikel se načeloma vedno konča s pohlepom in evforijo in zrušitvijo špekulacij.

Visoke cene energentov – višji stroški energije praviloma gospodarstva s prekomernim finančnim vzvodom potisnejo v recesijo; višje cene energentov podjetjem povšajajo stroške, potrošniki pa so zaradi dviga cen pripravljeni trošiti manj.

Inflacijski pritiski – preveč poceni denarja v obtoku sproži inflacijo, upade kupna moč, dvig cen plač, ki morajo slediti inflaciji pa povzroči večji strošek dela, kar negativno vpliva na gospodarsko rast.

Pretirane špekulacije, financirane z dolgovi – ohlapni krediti so vedno povod za dvig špekulacij, ki spodbujajo učinek bogastva – posameznik si zdaj lahko privoščiti več. Ko se špekulacije obrnejo, to vpliva ravno obratno – izgube zavirajo špekulacije kot tudi porabo.

Sekularni trendi v gospodarstvu – sekularne trende v gospodarstvu določajo večji svetovni premiki – bodisi v pojavu nove konkurence, devalvacije valut, geopolitični premiki itn. Sekularni trendi trajajo dlje kot zgolj ciklični trendi in jih praviloma obrnejo zares velike globalne spremembe.

A ne le vse to. V zadnjih tednih prihod gospodarske ohlavitve signalizirajo tudi obvezniški trgi, natančnejše razmerje med 30-letno in 2-letno ameriško državno obveznico. Donosnost kratkoročnih obveznic je namreč že nekaj časa nad donosnostjo dolgoročnih obveznic – tovrstna »anomalija« na trgih je do sedaj vedno praviloma napovedovala recesijo.

Prihod krize in nova realnost

Znan slovenski rek pravi, da kmet ob dobri letini pridelkov nekaj le-teh vedno hrani za tiste, »hude« čase. Nič drugače ne bi smelo biti pri vsakem posamezniku, ki upravlja z družinskim ali svojim lastnim finančnim proračunom. Ne glede na to, kakšna situacija bo v letu 2023 in kaj nam bodo prinesle spremenjene svetovne geopolitične in finančne razmere, se velja dobro pripraviti.

Kot lahko vidimo, so v letu 2022 borzni trgi – ob dvigu obrestnih mer cen-

tralnih bank – že nakazali smer, v katero se bo podalo gospodarstvo. Borza, ki je vedno diskontni mehanizem, vnaprej predvidi oziroma kalkulira, v katero smer gre ekonomija in gospodarstvo. Borzno gibanje tako pripravlja gospodarstvo na ohladitev in ob borznem dnu – če bo v letu 2023 doseženo, seveda – bomo lahko pričakovali izboljšanje razmer tudi v ekonomiji oziroma gospodarstvu.

Zmanjšajte dolgove, večje nakupe prestavite, povečujte denarno rezervo

Vsekakor naj bi za vsako »krizno« obdobje veljalo, da je najpomembnejše, da ohranimo nemoten denarni tok. Mesečni prihodki, ki jih prejimate, ne bi smeli biti odvisni samo od enega vira. Če je le mogoče, poskušajte usmeriti svoj pogled tudi kam drugam in si pridobiti dodaten vir prihodkov – recimo, da monetizirate popoldanske hobije itn. V primeru gospodarske ohladitve se namreč lahko pripeti, da za nekaj časa izgubite primarni vir prihodkov, zato že danes naredite nekaj v smer, da vas to ne bo finančno pretreslo.

Že v dobrih časih velja, da naj posameznik ali družina ne bi bili preveč zadolženi. V teh časih je tako nujno, da ne najemate novih dolgov (posebej ne kratkoročnih in dragih potrošniških posojil) ter poskušate obstoječe dolgove optimizirati. Če vam nenadoma upade mesečni prihodek, kreditne obveznosti ostanejo in lahko pomenijo veliko težavo za družinski proračun.

VARNOSTNA REZERVA V VIŠINI TREH POVPREČNIH MESEČNIH PLAČ JE NUJNA ZA VSAKO, NE LE KRIZNO OBDOBJE.

Glede na negotove razmere na finančnih trgih bi veljalo z vsemi večjimi nakupi vsaj malce počakati in ob tem nujno krepiti denarno pozicijo – torej, ne le varnostne rezerve v denarju, ki vam je na voljo, da premostite finančno težje mesece – ampak povečevati glavnico izključno v denarni obliki. Ob gospodarski ohladitvi je namreč povsem mogoče, da bodo določene investicije, izdelki ali storitve upadli v ceni in takrat je dobro imeti na voljo denar, s katerim lahko »priložnosti« tudi izkoristimo.

Kako investirati med recesijo?

Glede na to, da s prihodom krize vedno dobimo priložnosti za investiranje »bolj poceni«, je del sredstev v denarju prva in trenutno najpomembnejša investicija. To ne pomeni, da bi bilo potrebno v tem trenutku izstopiti iz investicij (del, ki ga imamo primerno razpršen, lahko ostane), ampak, da bo zelo smiselno dodajati v pozicije, ko pride na borzi do upadanja tečajev.

Držati dolgoročni portfelj na miru (posebej, ko se pojavijo padci kot v letu 2022) je izjemno pomembno, a še bolj optimalno je, če lahko takrat, ko se zadeve »poceni« dodatno investiramo. S tem namreč dolgoročno poskrbimo za boljšo donosnost na naš vloženi kapital.

Večina vlagateljev čaka na »dno na borznih trgih«, a ga večinoma ne izkoristijo. Zato naj velja pravilo, da na trg z investicijami v letu 2023 ne vstopate enkratno ampak svoja prosta sredstva razdelite na več vložkov tekom leta. Tako imenovana metoda povprečnih stroškov (*»dollar cost average«*) je in bo najbolj primeren način investiranja v kriznih časih.

Za dodatno bolj stabilen portfelj različnih naložb bi veljalo imeti razporeditev tudi v zlato, ki je praviloma dober hranilec vrednosti, posebej v kritičnih, težkih časih.

Povpraševanje po zlato je bilo v zadnjih dveh četrletjih leta 2022 rekordno visoko prav iz strani centralnih bank in tudi institucij ter malih vlagateljev. Bi banke in večje institucije povpraševale po zlato, če bi bili obeti za bližnjo prihodnost lepi?

Dobra ideja za določen del portfelja v recesiji veljajo panoge, ki niso tako zelo odvisne od ekonomskega cikla. Ko namreč ekonomski cikel upada, kot vidimo v teh trenutkih, se to zelo pozna tudi na padcih vrednosti delnic podjetij, ki so ciklične. Zato bi veljalo pogledati v sektorje, ki načeloma recesijo dobro preživijo – potrošne dobrine, preskrba z vodo, elektriko in plinom ter panoga zdravstva. Omenjeni sektorji imajo tudi v času recesije nemotene prihodke, s čimer se potem bolje odrežejo tudi delnice ali ETF skladi iz omenjenih sektorjev.

Poleg zlata in acikličnih delnic podjetij je v recesiji – poleg že omenjene denarne rezerve – smiselno razmišljati tudi o investicijah v surovine. Kot lahko razberemo iz zgodovine, je po vsaki gospodarski ohladitvi sledilo okrevanje ter ekspanzija. Če bo tudi tokrat tako, bomo po surovinah ob začetku nove rasti deležni velikega povpraševanja. Glede na razmere, ki na teh trgih vladajo zadnje dve leti (prekinjene dobavne verige in povečano povpraševanje), bi lahko tudi v omenjenem sektorju iskali zelo zanimive naložbene priložnosti.

Poskrbite za mentalno stabilnost

Ena najslabših stvari, ki jih vlagatelj lahko naredi ob prihodu krize, je panična prodaja svojih dolgoročnih investicij. In to ne glede na to, da veliko investorjev »sliši« opozorilo, da se ob kratkoročnih padcih ni potrebno ustrašiti in prodati, velika večina naredi prav to.

Torej, praviloma neizkušeni investitorji vedno reagirajo tako, kot jim veljajo čustva, ki pa, kot vemo, niso najbolj primeren svetovalec za finančne odločitve. Prekomerne čustvene reakcije vlagateljem še vedno statistično odnesejo največ denarja in povzročijo izgube premoženja (prepogumni smo, ko zadeve rastejo in preveč se ustrašimo, ko borzni trgi zanihajo).

Zavedati se je potrebno, da se praviloma vse odvija v ciklih rasti in upadov – tako naše življenje kot tudi gospodarstvo ter ekonomija in seveda posledično tudi borzni trgi. Do sedaj je medvedjim trendom (upadom vrednosti na borzah) vedno sledil bikovski trend (rast cen na borzah) in nič drugače ne bo niti tokrat.

A če želite narediti razliko, potem morate izkoristiti negotove razmere, strah in padce na borzah. Te pa najbolje izkoristite tako, da ste pripravljeni z denarno rezervo za dodatne investicije, imate primerno razporejen portfelj ter dolgoročni horizont in obvladujete svoja čustva. Predvsem slednje bo v letu 2023 ponovno zelo zaželeno, da boste lahko skozi leto – ne glede na veter – krmarili mirno in proti vašim ciljem.

MATJAŽ ŠTAMULAK, NEODVISNI
FINANČNI SVETOVALEC, WWW.CRESUS.SI

SEKCIJA ZA PROMET

Uporaba malih parkirišč in druge pobude ministrstvu

Prevozniki se na avtocestnem križu soočajo z vedno večjim problemom parkiranja, ki je ne le razumljiva potreba voznikov ampak s predpisanimi počitki tudi zakonska obveza s ciljem varnosti v prometu. Namesto da bi dobili več parkirnih mest, za kar si prevozniki že ves čas prizadevajo, je DARS v zadnjem času sicer prenovil številna manjša parkirišča, a jih je hkrati tudi zaprl za tovorni promet. Situacija postaja absurdna, ta parkirišča so izven sezone prazna, vozniki tovornih vozil, ki jih v stiski in pod zakonsko obvezo vseeno uporabijo, pa so visoko oglobljeni.

Prevozniki obeh stanovskih organizacij OZS in GZS so decembra zato pristojnemu ministru za infrastrukturo poslali pobudo za ureditev parkiranja ob avtocestnem križu. Izpostavili so, da že zadnjih nekaj let nenehno opozarjajo na

drastično pomanjkanje parkirnih mest za tovorna vozila.

Parkirišč ni ...

Problematiko parkiranja redno izpostavljajo tudi v Delovni skupini za

vzpostavitev malih logističnih centrov in v tem okviru varovanih parkirišč za tovorna vozila, kjer je bilo med drugim že dogovorjeno, da DARS izvede potrebne aktivnosti za zagotovitev dodatnih 1000 parkirnih mest.

Trenutna situacija pa je žal obrnjena povsem na glavo. Obstoječa parkirišča so prenatrpana, ob avtocestnem križu so v prenovi sicer manjša parkirišča, kot na primer Lipce, Zima, Polskava, Povodje in druga, a ta bodo, če že niso, za tovorna vozila zaprta ter namenjena le osebnim vozilom in avtodomom.

... vozniki pa kaznovani

Vozniki morajo opraviti zakonsko predpisane minimalne počitke in zadovoljiti svoje življenjske potrebe. V skrajni sili, ko so druga počivališča že zasedena, razumljivo izkoristijo možnost, da krajše odmore opravijo na manjših počivališčih. Ta so v tem letnem času tudi povsem prazna, a so ob tem zaradi svojega nepravilnega ravnanja s strani nadzornih organov visoko kaznovani.

Nikakor ne smemo prezreti dejstva, da je voznik dolžan narediti predpisane odmore in je samo človek, ki si zasluži prostor za dostojen in varen počitek. Toda kje?

Letak DARS, ki voznike avtobusov in tovornih vozil poziva k počitku, a kaj, ko zanje parkirnih mest ob avtocestnem križu ni dovolj, in če se ti v obupu lastnih potreb ali zakonskih obveznosti ustavijo na izven sezone večinoma praznih malih lepo obnovljenih parkiriščih, ki so zanje prepovedana, jih pristojni oglobljijo z visokimi kaznimi.

Avtobusi in tovorna vozila nad 3500 kg so lahko na označenih parkirnih mestih parkirani največ 25 ur. Po preteku tega roka jih morajo vozniki odpeljati s počivališča.

Voznikom avtobusov in tovornjakov želimo omogočiti počitek, ki ga potrebujejo za varno in zdravo opravljanje poklica.

Število parkirnih mest na avtocestnih počivališčih je omejeno, zato jih ne zasedajmo po nepotrebnem.

Nov zakon o pravilih cestnega prometa ureja tudi parkiranje vozil na počivališčih avtocest in hitrih cest.

→ **Motorna vozila z največjo dovoljeno maso do 3500 kg so lahko parkirana le na označenem parkirnem mestu.**

Za prekršek je predpisana globa za voznika v znesku 150 EUR.

→ **Avtobusi in tovorna vozila z največjo dovoljeno maso nad 3500 kg so lahko na označenih parkirnih mestih parkirani največ 25 ur. Če je promet tovornih vozil z odredbo o omejitvi ali prepovedi prometa omejen ali prepovedan za več kot 25 ur, je dovoljeno parkiranje za čas omejitve ali prepovedi prometa tovornih vozil.**

Za prekršek je predpisana globa za voznika v znesku 300 EUR, za pravno osebo v znesku 1000 EUR in za odgovorno o osebo v znesku 300 EUR.

→ **Voznik na notranji strani vetrobranskega stekla vidno označi čas in datum začetka parkiranja (na primer: 17.18, 25. 11. 2021).**

Za prekršek je predpisana globa za voznika v znesku 150 EUR.

→ **Parkiranje samo priklopnega vozila je prepovedano.**

Za prekršek je predpisana globa za voznika v znesku 300 EUR, za pravno osebo v znesku 1000 EUR in za odgovorno o osebo v znesku 300 EUR.

→ **Na odstavnem pasu ali odstavnih niši je prepovedana vožnja, parkiranje ali ustavitve, razen ustavitve v sili in ustavitve zaradi nujnega potrebne pomoči.**

Za prekršek je predpisana globa za voznika v znesku 300 EUR, za pravno osebo v znesku 1000 EUR in za odgovorno osebo v znesku 300 EUR.

Nadzor določb, ki urejajo parkiranje, izvajajo cestninski nadzorniki.

Buses and goods vehicles over 3,500 kg may park in marked parking spaces for up to 25 hours. After this time, drivers must remove their vehicles from the rest area.

We want bus and truck drivers to be able to get the rest they need in order to do their job safely and stay healthy.

The number of parking places in motorway rest areas is limited, so please do not occupy them unnecessarily.

The new Road Traffic Rules Act also regulates the parking of vehicles at motorway and expressway rest areas.

→ **Motor vehicles with a maximum permissible weight up to 3,500 kg may only be parked in marked parking places.**

Drivers failing to comply with this will incur a fine of EUR 150.

→ **Buses and goods vehicles with a maximum permissible weight of over 3,500 kg may park in marked parking places for up to 25 hours. If goods vehicle traffic is restricted or prohibited by an order restricting or prohibiting road traffic for more than 25 hours, parking is allowed for the duration of the goods vehicle traffic restriction or prohibition.**

The prescribed fines for violations include EUR 300 for the driver, EUR 1000 for a legal person, and EUR 300 for a responsible person.

→ **Drivers must visibly mark the time and date of the start of parking on the inside of the windscreen (for example: 17:18, 25/11/2021).**

Drivers failing to comply with this will incur a fine of EUR 150.

→ **The parking of the trailer vehicle only is prohibited.**

The prescribed fines for violations include EUR 300 for the driver, EUR 1000 for a legal person, and EUR 300 for a responsible person.

→ **Driving, parking, or stopping in an emergency lane or an emergency refuge area are prohibited, except when stopping due to an emergency or to provide first aid.**

The prescribed fines for violations include EUR 300 for the driver, EUR 1000 for a legal person, and EUR 300 for a responsible person.

Compliance with parking regulations is supervised by toll supervisors.

ske prevoze. S predlaganim ukrepom bi tako lahko pomagali predvsem domačim prevoznikom.

Tudi pri tovornih vozilih je velik razkorak med višino cestnine, saj lahko na primer dvosledna motorna vozila NDM do 3,5 tone s priklopom do 4,5 tone vozijo samo z vinjeto, medtem ko za lahka tovorna vozila NDM do 7,5 t velja plačilo cestnine po prevoženi razdalji R2, to nesorazmerje zato nikakor ni razumno.

ANTON ŠIJANEC

Prevozniki zato ponovno poudarjajo, da se represivna politika na manjših počivališčih ob avtocestnem križu lahko izvaja šele, ko bodo zagotovljene osnovne kapacitete parkiranja tovornih vozil, in ministra prosijo za pomoč in ukrepanje.

Zaščitimo domače minibus

Prevozniki so ministru za infrastrukturo predstavili tudi pobudo za uvedbo dodatnega popusta pri plačilu cestnine za vozila do NDM 12 ton. V zadnjih letih so s predstavniki resornega ministrstva in DARS že iskali nediskriminatorne ukrepe, s katerimi bi lahko zaščitili domače prevoznike in obremenili tuja vozila v tranzitu.

Med predlogi je bila tudi uvedba dodatnega popusta pri plačilu cestnine za minibus in lažja tovorna vozila NDM do 12 ton. Trenutno so ta vozila uvrščena v drugi cestninski razred R2, enako kot to velja za večje 50-sedežne avtobuse NDM do 22 ton in tovorna vozila NDM 18 ton. Minibusi predstavljajo predvsem vozila domačih prevoznikov, ki opravljajo šol-

OBMOČNO-PODJETNIŠKA
ZBORNIKA
SLOVENIJE

Rešite svoj tehnološki izziv s pomočjo raziskovalcev Instituta "Jožef Stefan"

fotografija: Arne Hodalič in Katja Bidovec

Na podlagi dolgoletnega sodelovanja Odbora za znanost in tehnologijo pri OZS in Instituta "Jožef Stefan" za člane OZS ponovno organiziramo obisk posameznih odsekov Instituta in individualne konzultacije z raziskovalci.

Udeležite se dogodka 2. marca 2023 in vstopite v čudoviti svet znanosti!

Za brezplačno udeležbo na dogodku bo potrebna spletna prijava, ki bo omogočena v drugi polovici januarja, o čemer vas bomo dodatno obvestili.

OMEJEVANJE PLASTIČNIH PROIZVODOV ZA ENKRATNO UPORABO

V tretje gre rado, pa čeprav z zamudo!

Vlada je oktobra sprejela Uredbo o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje. Po predhodni uredbi in zakonu je to že tretje dejanje na temo omejevanja uporabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo, ki je s stališča varovanja okolja za prihodnost naše družbe nujno in hvalevredno. Evropska skupnost je v zvezi s tem svojo direktivo in izvedbeno uredbo sprejela že v letih 2019 in 2020 ter s tem državam članicam začrtala pot za implementacijo predpisov v nacionalni pravni red, pri nas pa je to potem trajalo precej dlje.

Uredba, zakon, uredba ...

Ministrstvo za okolje in prostor je nato v letih, ki so sledila, pripravilo dve uredbi in en zakon ter s tem v treh korakih evropsko zakonodajo preneslo tudi k nam. Je pa ob tem potrebno izpostaviti, da je ta proces trajal kar tri leta do sprejetja zadnje uredbe, ki je v veljavo stopila konec oktobra, pa tudi s tem zgodba še ni bila končana.

... na koncu pa še zamuda z aplikacijo

Da bi se podjetja lahko na zakonodajo odzvala in ji zadostila, je bilo namreč ključno, da se lahko prijavijo v evidenco proizvajalcev plastičnih proizvodov, to pa bi lahko naredili le elektronsko z aplikacijo plastični proizvodi pri ARSO, ki pa je začela delovati z veliko zamudo šele dober mesec po uveljavitvi zadnje uredbe.

Končni rezultat tako razpotežene uveljavitve evropske zakonodaje je, da je bil rok za vpis do konca minulega leta v praksi zelo kratek, posledica tega pa tudi to, da so mnoga podjetja zato ostala v evidenco še nevpisana.

Kako torej zadostiti uredbi

Informacijo o tem, kako zadostiti uredbi, smo zato na naših spletnih straneh objavili takoj ob začetku delovanja aplikacije v začetku decembra, v želji, da bi vas na to spomnili še na tem mestu, pa smo o tem povprašali še našo zunanjo svetovalko **mag. Kata-**

rino Železnik Logar, IVD Maribor, ki nam je pojasnila proces vpisa in obveznosti z naslova omejevanja plastičnih izdelkov za enkratno uporabo.

Ob tem velja poudariti, da so nekateri roki, predvsem ta za vpis v evidenco, že mimo, hkrati s tem pa vsaj na tem mestu zapišimo apel pristojnim, da naj do zamudnikov še vsaj nekaj časa ne bodo pretirano kritični, saj so bili roki v praksi zaradi pozne vzpostavitve aplikacije res zelo kratki.

Obveznosti proizvajalcev plastičnih proizvodov za enkratno uporabo

Od konca oktobra 2022 velja torej Uredba o zmanjšanju vpliva nekaterih

plastičnih proizvodov na okolje (v nadaljevanju Uredba SUP ali uredba). Plastični proizvodi za enkratno uporabo so v celoti ali delno izdelani iz plastike in so običajno namenjeni samo za enkratno uporabo ali za uporabo za kratko obdobje, preden so odvrženi.

1. Vpis v evidenco proizvajalcev

Kdo se mora vpisati? Po 7. členu Uredbe SUP se morajo v Evidenco proizvajalcev – plastični proizvodi vpisati tisti proizvajalci, ki dajejo na trg v Republiki Sloveniji (RS) plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela C priloge 1 Uredbe SUP, proizvajalci, ki dajejo na trg v RS ri-

bolovno orodje, ki vsebuje plastiko, in pooblaščen zastopniki proizvajalcev – tujih podjetij. Če je proizvajalec tuje podjetje, se mora v evidenco vpisati njegov pooblaščen zastopnik.

Povezava do vpisa v evidenco je na spletni strani Agencije RS za okolje (ARSO) na spletnem naslovu <http://okolje.arso.gov.si/embalaza/>. Rok za vpis v evidenco je bil 29. december 2022, če se še niste uspeli vpisati, vam priporočamo, da to storite v čim krajšem času.

Vpis v evidenco se izvede pod poglavjem II. Evidenca proizvajalcev – plastični proizvodi in sporočanje podatkov o plastičnih proizvodih, danih na trg v RS. Ob tem velja opozoriti, da če ste že vpisani v Evidenco proizvajalcev – embalaža v skladu z Uredbo o embalaži in odpadni embalaži, to še ne pomeni, da ste vpisani tudi v Evidenco proizvajalcev – plastični proizvodi po tej zadnji uredbi. Pomembno je tudi to, da je geslo (vstopna koda) za Evidenco proizvajalcev – plastični proizvodi drugačna od evidence za embalažo.

Katere plastične proizvode morate vpisati? V Evidenco proizvajalcev – plastični proizvodi in sporočanje podatkov o plastičnih proizvodih morate vpisati plastične proizvode iz oddelkov I., II. in III. dela C priloge 1 uredbe. Ti so:

Posode za živila, kot so škatle s pokrovom ali brez njega, ki se uporabljajo za shranjevanje živil, ki (a) so namenjena za takojšnje zaužitje iz posode na kraju samem ali jih potrošniki odnesejo s seboj, (b) se običajno zaužijejo iz posode in (c) se zaužijejo brez nadaljnje priprave. Zavitki in ovoji, izdelani iz prožnega materiala, ki vsebujejo živila za takojšnje zaužitje iz zavitka ali ovoja brez kakršne koli dodatne priprave. Vsebniki za pijačo s prostornino do treh litrov, lončki za pijačo s pokrovčki in zamaški, lahke plastične nosilne vreče, vlažilni robčki, baloni, tobačni izdelki s filtri in filtri ter ribolovno orodje, ki vsebuje plastiko. Podrobne navedbe preberite še v uredbi in prilogah.

2. Vodenje letnih evidenc

Proizvajalci plastičnih izdelkov za enkratno uporabo morajo od 1. januarja 2023 voditi tudi evidenco za posamezno koledarsko leto.

V primeru dajanja plastičnih proizvodov na trg v RS, ki so navedeni v oddelku I. v prilogi C uredbe in sodijo med embalažo, se vodi evidenca o masi posamezne vrste plastičnega proizvoda v kilogramih brez decimal. Enako tudi, če izdelki niso embalaža. Za proizvode, ki so uvrščeni v delu A priloge I uredbe, kot so lončki, krožniki, embalaže in podobno, se posebej vodi evidenca o številu kosov, ki so v celoti narejeni iz plastike, in številu kosov in masi proizvodov, ki so delno narejeni iz plastike. Za vsebnike za pijačo s prostornino do 3 litrov iz oddelka I. dela C priloge uredbe, morate voditi evidenco o masi danih vsebnikov po posameznem materialu in posebej evidenco v primeru, da gre za kompozitno embalažo. Vodi se tudi evidenca o deležih reciklata v plastenkah. Tudi tu si podrobne navedbe in opredelitve izdelkov pogledajte še v uredbi, kjer v lahko v prilogi 2 najdete tudi ponazoritvene primere vodenja evidenc.

3. Rok za poročanje

Proizvajalec podatke o proizvodih, danih na trg v RS do konca januarja, poroča nosilcu skupnega načrta za preteklo koledarsko leto. Po naših informacijah, je zaenkrat edini nosilec takega načrta podjetje Dinos d. o. o., Ljubljana. Prvo poročilo bo v januarju 2024.

4. Izvajanje skupnega načrta

Vsi proizvajalci so dolžni pristopiti k izvajanju skupnega načrta v januarju 2023. Nosilec skupnega načrta v njihovem imenu zagotavlja izpolnjevanje obveznosti podaljšane odgovornosti proizvajalca (PRO).

5. Plačilo stroškov

Proizvajalec plača stroške, ki so stroški ukrepov za ozaveščanje, zbiranja odpadkov iz navedenih proizvodov, čiščenje okolja zaradi odvrženih smeti ipd. Prvo plačilo bo v letu 2023.

6. Ozaveščanje potrošnikov

Ozaveščanje je potrebno najmanj enkrat na leto s sklopom oglaševalskih akcij ali na drug primeren način, lahko tudi preko nosilca skupnega načrta v imenu proizvajalcev.

Posebej za gostince, trgovce in upravljavce avtomatov

Uredba SUP upravljavcem avtomatov za pijače v svojem 4. členu nalaga obveznost, da morajo sprejeti ukrepe, s katerimi pripomorejo k zmanjšanju uporabe plastičnih lončkov za enkratno rabo, če to dopuščajo okoliščine lokacije ali dogodka in kjer je to iz higienskih razlogov mogoče. Ukrepi so lahko:

Nadomeščanje plastičnih lončkov z alternativnimi proizvodi, ki se lahko večkrat uporabijo, ali s proizvodi, ki vsebujejo manj oz. nič plastike, lahko tudi z možnostjo uporabe depozitnega načina vračanja rabljenega proizvoda ter potrošniku omogočiti možnost uporabe lastnega lončka, ki ga lahko večkrat uporabi. Ob tem je potrebno potrošnike tudi ozaveščati o vplivih smetenja s plastičnimi lončki za pijačo za enkratno uporabo na okolje.

Ponudnik hrane in pijače mora za namene doseganja cilja iz prvega odstavka 4. člena, če to dopuščajo okoliščine dogodka, lokacije in kjer je to iz higienskih razlogov mogoče, sprejeti naslednje ukrepe:

Zmanjšati ponudbo plastičnih proizvodov za enkratno uporabo in jih nadomeščati z alternativnimi proizvodi, ki se lahko večkrat uporabijo, ali s proizvodi, ki vsebujejo manj ali nič plastike, lahko tudi z možnostjo uporabe depozitnega načina vračanja rabljenega proizvoda, ter potrošniku namesto uporabe plastičnih proizvodov za enkratno uporabo omogočiti uporabo lastnega proizvoda, ki ga lahko večkrat uporabi. Potrošnike mora obveščati o ponudbi alternativnih proizvodov in jih ozaveščati o vplivih smetenja s plastičnimi proizvodi za enkratno uporabo na okolje.

V letu 2024 prihaja še dodatna obveznost

Od 3. julija 2024 bo za plastične proizvode za enkratno uporabo iz dela B priloge 1 Uredbe SUP veljala še dodatna obveznost, in sicer, da se lahko dajo na trg v RS le v primeru, če pokrovčki in zamaški ostanejo pritrjeni na vsebnike. Sistemi zapiranja vsebnikov za pijače bodo morali biti izdelani v skladu s harmoniziranimi standardi, ki so objavljeni v Uradnem listu EU.

ANTON ŠIJANEC

25. razpis za mojstrske izpite

**OBRNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SLOVENIJE**

Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije skladno s 7. členom Pravilnika o mojstrskih izpitih (Uradni list RS, št. 101/2004) objavlja razpis za opravljanje mojstrskega izpita za naslednje mojstrske nazive

avtokleparski mojster	avtokleparska mojstrica
mojster avtomehanik	mojstrica avtomehničarka
frizerski mojster	frizerska mojstrica
mojster elektronik	mojstrica elektroničarka
mojster strojne mehanike	mojstrica strojne mehanike
mojster šivilja-krojač	mojstrica šivilja-krojač
mizarski mojster	mizarska mojstrica
tesarski mojster	tesarska mojstrica
zidarski mojster	zidarska mojstrica
mesarski mojster	mesarska mojstrica
mojster avtoelektrikar	mojstrica avtoelektričarka
mojster toplotne obdelave kovin	mojstrica toplotne obdelave kovin
mojster oblikovalec kovin	mojstrica oblikovalka kovin
orodjarski mojster	orodjarska mojstrica
čevljarški mojster	čevljarska mojstrica
mojster preoblikovalec kovin	mojstrica preoblikovalka kovin
mojster vzdrževanja tekstilij	mojstrica vzdrževanja tekstilij
mojster splošne elektromehanike	mojstrica splošne elektromehanike
mojster stavbni steklar	mojstrica stavbna steklarka
pekovski mojster	pekovska mojstrica
dimnikarski mojster	dimnikarska mojstrica

mojster strojnih instalacij	mojstrica strojnih instalacij
mojster biromehanik	mojstrica biromehaničarka
slaščičarski mojster	slaščičarska mojstrica
mojster tapetnik in dekorater	mojstrica tapetničarka in dekoraterka
elektroinštalaterski mojster	elektroinštalaterska mojstrica
mojster telekomunikacij	mojstrica telekomunikacij
slikopleskarski mojster	slikopleskarska mojstrica
fotografski mojster	fotografska mojstrica
mojster klepar-krovce	mojstrica kleparka-krovka
zlatarski mojster	zlatarska mojstrica
kamnoseški mojster	kamnoseška mojstrica
avtoličarski mojster	avtoličarska mojstrica
pečarski mojster	pečarska mojstrica
mojster polagalec keramičnih oblog	mojstrica polagalka keramičnih oblog
cvetličarski mojster	cvetličarska mojstrica
vrtnarski mojster	vrtnarska mojstrica
kuharski mojster	kuharska mojstrica
mojster strežbe	mojstrica strežbe
čebelarški mojster	čebelarska mojstrica
mojster suhomontažne gradnje	mojstrica suhomontažne gradnje
mojster polagalec talnih oblog	mojstrica polagalka talnih oblog

RAZPISNI ROK ZAČNE TEČI 2. JANUARJA 2023 IN TRAJA DO 31. DECEMBRA 2023.

Pogoji za opravljanje mojstrskega izpita

V skladu s določili 28. člena Obrtno zakona (Uradni list RS, št. 40/2004 – UPB 102/07) ima pravico do opravljanja mojstrskega izpita, kdor:

- je pridobil srednjo poklicno izobrazbo in ima vsaj tri leta izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit,
- je pridobil srednjo strokovno izobrazbo in ima vsaj dve leti izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit,
- ima najmanj višjo strokovno izobrazbo in vsaj eno leto izkušenj na področju, na katerem želi opravljati mojstrski izpit.

Delovne izkušnje niso vezane na redno delovno razmerje, kandidat za pristop k mojstrskemu izpitu pa je dolžan obvezno k vlogi priložiti potrdilo delodajalca oziroma delodajalcev, iz katerega bo razvidno obdobje pridobivanja izkušenj ter dela in naloge, ki jih je kandidat pri njem opravljal.

Prijava k opravljanju mojstrskega izpita

Pisne prijave za pristop k opravljanju mojstrskega izpita kandidati pošljejo skupaj z dokazili o izpolnjevanju pogojev in ostalo zahtevano dokumentacijo, na predpisanem obrazcu, ki ga dobijo na območnih obrtno-podjetniških zbornicah, Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije ali na spletni strani OZS.

Vlogo za pristop k mojstrskemu izpitu lahko kandidati od 2. januarja 2023 dalje pošljejo na Obrtno-podjetniško zbornico Slovenije, Celovška cesta 71, 1000 Ljubljana, s pripisom 'Mojstrski izpiti' ali jo prinesejo osebno. Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije najkasneje v tridesetih dneh po vložitvi popolne prijave obvesti kandidata o izpolnjevanju pogojev za pristop k mojstrskemu izpitu z določitvijo pristopnega roka.

Prijavnina

Kandidat mora ob vložitvi prijave na razpis za opravljanje mojstrskega izpita poravnati prijavnino za opravljanje mojstrskega izpita, ki znaša 381,30 €. Dokončni obračun stroškov kandidati prejmejo skupaj z obvestilom o izpolnjevanju razpisnih pogojev. Cenik mojstrskega izpita je za vsak naziv objavljen na spletni strani OZS ter na vseh območnih obrtno-podjetniških zbornicah.

Pristopni roki na 25. razpisu za mojstrske izpite

okviru 25. razpisa sta določena dva pristopna roka, in sicer:

- prvi pristopni rok je **7. marec 2023** (rok za oddajo popolnih vlog je do 10. februarja 2023),
- drugi pristopni rok je **10. oktober 2023** (rok za oddajo popolnih vlog je do 22. septembra 2023).

Dodatne informacije

Vse dodatne informacije lahko kandidati dobijo na Obrtno-podjetniški zbornici Slovenije, pri gospe **Suzani Kljun**, telefon: **01/58 30 574**, e-naslov: **suzana.kljun@ozs.si** in **Ani Treven**, telefon: **01/58 30 509**, e-naslov: **ana.treven@ozs.si**.

SPOT SVETOVANJE SAVINJSKA

Prednovoletno mreženje podjetnikov Savinjske regije

Minulo leto je bilo polno sprememb in je pred nas, še posebej na področju gospodarstva, postavilo mnogo novih izzivov. Z namenom, da bi se podjetniki Savinjske regije srečali, izmenjali izkušnje, utrdili obstoječe poslovne povezave in vzpostavili nove, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje na začetku decembra organizirala zaključni dogodek mreženja v projektu, ki ga OOO Celje izvaja že 5 let. Dogodek je z vse regije pritegnil več kot 50 udeležencev, tako podjetnikov kot predstavnikov podpornega okolja za podjetništvo.

Dogodek se je začel s pozdravom SPOT svetovanje Savinjska in **Petra Piška**, predsednika OOO Celje. V nadaljevanju sta udeležence nagovorila tudi predsednik Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije **Blaž Cvar** in predstavnik lokalne skupnosti, takrat še župan Mestne občine Celje **Bojan Šrot**. Navedeni so spregovorili o pomembnosti povezovanja in sodelovanja, iskanja novih priložnosti in rešitvah za podjetja v energetski krizi in pomanjkanju ustrezno usposobljenih človeških virov. Strinjali so se o pomembnosti podpore, ki jo država namenja podjetjem in potencialnim podjetnikom v različnih oblikah in na

različne načine. Spregovorili so o prednostih, ki jih koristijo podjetja, vključena v izvajanje aktivnosti Slovenskih poslovnih točk, konkretno SPOT Svetovanje Savinjska, katere sedež je prav na OOO Celje. Najpomembnejši del dogodka pa je bilo seveda mreženje udeležencev.

Lena Korber, Agencija NERA, poslovne storitve, računovodstvo in nepremičnine d. o. o.: »Današnji dogodek je presegel moja pričakovanja, saj sem spoznala nove potencialne poslovne partnerje in po dolgem času v živo srečala ljudi, s katerimi že nekaj let sodelujem. Takšna srečanja so izrednega pomena, ker pomenijo prostor in čas, v katerem si

izmenjamo izkušnje in morda najdemo tudi nove skupne poti reševanja nastalih izzivov.«

Peter Pišek, predsednik OOO Celje: »Območna obrtno-podjetniška zbornica Celje ima več kot 53-letno tradicijo delovanja in poleg osnovnih nalog izvaja tudi projekte, ki so v podporo podjetnikom in obrtnikom. Veseli nas, da je na naši zbornici že peto leto tudi sedež Slovenske poslovne točke, ene izmed dvanajstih v Sloveniji, SPOT Svetovanje Savinjska. Aktivnosti tega projekta so v našem okolju potrebne in prepoznane, kar dokazuje tudi današnja udeležba.«

SIMONA ZUPANC,
SLIKI: ARHIV OOO CELJE

Prednovoletnega mreženja na OOO Celje se je udeležilo več kot 50 podjetnikov in predstavnikov podpornega okolja za podjetništvo.

Peter Pišek, predsednik OOO Celje

SLOVENSKA
POSLOVNA
TOČKA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

Prednovoletno srečanje članov in podelitev jubilejnih priznanj

V četrtek, 8. decembra 2022, je jeseniška obrtna zbornica organizirala prednovoletno srečanje, na katerega so bili vabljeni vsi člani in upokojeni obrtniki. Na prednovoletnem srečanju so aktivnim članom podelili tudi jubilejna priznanja za doseženo okroglo obletnico opravljanja samostojne dejavnosti – 10 let, 20 let, 30 let in 35 let.

Poleg jubilarov za leto 2022 so jubilejna priznanja prejeli tudi obrtniki in podjetniki, ki so svojo okroglo obletnico opravljanja samostojne dejavnosti praznovali v letih 2020 in 2021, ko je epidemija preprečila podelitev priznanj.

Priznanje je res zgolj listina, a jubilanti so lahko upravičeno ponosni nanjo. In prav vseeno je, katera jubilejna številka je napisana na njej, saj je za vsakim desetletjem ogromno vloženega dela, odrekovanja, prepričevanja strank, izgube živcev, neprespanih noči, dogovarjanj in pogajanj, razmišljanja o poslu in izboljšavah, novitetah in verjetno še marsičesa drugega, kar je oteževalo prve začetke pri opravljanju njihove samostojne dejavnosti.

Jeseniška obrtna zbornica je ponosna na vse jubilate, ki predstavljajo zdrav in pomemben del obrtništva in podjetništva na območju upravne enote Jesenice in širše. Z njihovo voljo do dela in rasti, stalnim prilagajanjem, izobraževanjem in nenehnim razvojem bogatijo ne samo gospodarstvo, ampak tudi družbo kot tako.

Zato OOO Jesenice iskreno čestita vsem prejemnikom jubilejnih priznanj in jim želi še veliko ustvarjalnosti in uspeha pri uresničevanju njihove vizije.

Večer se je zaključil tako, kot se za veseli december spodobi, v sproščenem vzdušju. Podelitvi jubilejnih priznanj je sledila komična predstava Fetiš na puter v izvedbi igralcev domačega gledališča Toneta Čufarja, nato pa še pogostitev v preddverju gledališča.

ANDREJA ŠTREKELJ

PREJEMNIKI JUBILEJNIH PRIZNANJ OOZ JESENICE

Konec lanskega leta so na Jesenicah podelili jubilejna priznanja.

2020: za 10 let – **Anita Abram** (Tisk – AM), **Biljana Bešić** (čiščenje in strojništvo), **Peter Bohinec** (prevozništvo in gradbena mehanizacija), **Nataša Jereb** (avtoprevozništvo Jereb), **Aleš Pančur** (avtoservis), **Rufndah**, trgovina in storitve d. o. o., **Robert Šmid** (Promoluks, trgovina z darili), **Boštjan Terseglav** (mizarstvo Terles); za 20 let – **Aleš Bernik** (napisi Bernik), **Franci Lavtižar** (zlatarstvo Lavtižar), **Adem Numanović** (Graditelj, splošno gradbeništvo), **Miran Oblak** (mizarstvo Oblak), **Ivan Ozmec** (Inke transport), **Branko Robič** (gradnje Robič), **Tomek d. o. o.**; za 30 let – **AB**, trgovina in storitve d. o. o., **KAC**, proizvodnja, trgovina, zastopstva d. o. o., **Tatjana Noč** (Gostilna Trebušnik), **Vavtar inženiring d. o. o.**, **VE - DOM**, upravljanje in vzdrževanje nepremičnin d. o. o.; za 35 let – **Renata Benedičič** (kozmetični atelje), **Anita Dakskofler Ahačič** (sitotisk Studio A), **Branko Lipnik** (Lipnik MST), **Andreja Matučec** (kozmetični salon Andreja)

2021: za 10 let – **Aleš Dolhar** (Gostišče pri Žerjavu), **Luka Gašperšič** (Izoliraj me, toplotne izolacije), **Džemal Imširovič** (zaključna gradbena dela), **Monika Jereb Klinar** (frizerski salon Monika), **Tina Mavri** (frizerski salon Lanja), **Simon Praprotnik** (razrez in prodaja žaganega lesa), **Uroš Robič** (Balti, vzdrževanje objektov in okolice), **Klemen Zupan** (popravilo vozil); za 20 let – **Edvin Karahodžić** (Ejga guest house, gostinstvo in turizem), **Duško Krstevski** (zaključna gradbena dela in čiščenje prostorov), **Rok Rozman** (atelje Rozman), **Varstrug**, storitve, proizvodnja in trgovina d. o. o.; za 30 let – **ASP storitveno in trgovsko podjetje d. o. o.**, **Ertes**, gradbeništvo ter obdelava in predelava lesa d. o. o., **Janez Kopavnik** (gostišče Vila Moj mir), **Janez Lipovec** (gostilna, apartmaji, prevozi Psnak), **Reski**, finančne in računovodske storitve d. o. o., **Mirko Sitar** (cvetličarna), **Sumida Slovenija d. o. o.**; za 35 let – **Miloš Ferk** (ACF Ferk vulkanizerstvo, trgovina, proizvodnja), **Branko Rožič** (avtoprevozništvo, kovinska galanterija)

2022: za 10 let – **Meta Ambrožič** (frizerstvo Meta), **Mitja Čufer** (slikopleskarstvo Čufer), **Damjan Jelenič** (popravila in vgrajevanje avtodolov), **Anita Kofler** (Sijaj, čiščenje in vzdrževanje), **Penzion Robič d. o. o.**, **Simona Potočnik** (frizerski studio Simona), **Andraž Skumvač** (vodovodne inštalacije), **Florjan Soklič** (računovodstvo), **Emir Subotnjicki** (EL-KOM, vzdrževanje poslovnih in stanovanjskih objektov), **Gaber Štrifot** (mizarstvo Gau), **TRAKO transport d. o. o.**; za 20 let – **KOMAG d. o. o.**, **Montaža Veber poslovne storitve in turizem d. o. o.**, **Urška Razingar Črv** (kozmetični studio Urška), **Upravljanje objektov Robič d. o. o.**; za 30 let – **Istok Klinar** (poseki lesa in storitve z gozdno mehanizacijo), **N.E.T. team d. o. o.**, **Vilko Žurga** (Gostilna Kašar)

Projekt Roko-delci se počasi uspešno zaključuje

Projekt Roko-delci se na območju LAS loškega pogorja ta mesec zaključuje. Na pretekli dve leti dela se oziramo z zadovoljstvom, da smo s sodelovanjem in aktivnostmi doprinesli k ohranjanju in razvoju rokodelstva na Škofjeloškem, pa tudi širše. Partnerstvo je z vsemi aktivnostmi dokazalo, da sta rokodelska dediščina in sodobna rokodelska ustvarjalnost neizčrpen vir navdiha in ne poznata omejitev, hkrati pa je širilo zavedanje, da je rokodelstvo izjemno aktualno za reševanje izzivov sodobnega časa in boljše kakovost življenja.

Projektna partnerja Loški muzej Škofja Loka in Rokodelski center DUO Škofja Loka (Razvojna agencija Sora) sta se posvečala predvsem strokovnemu razisko-

vanju, dokumentiranju in interpretaciji rokodelske dediščine pletarstva in obdelave volne na Škofjeloškem. Nastala sta dva rokodelska priročnika in dva izobraževalna filma, v katerih smo podrobno dokumentirali rokodelske postopke in izdelavo končnih izdelkov. Brez pripravljenosti in deljenja znanja dveh ključnih mojstrov teh rezultatov ne bi bilo – mojster pletar **Janez Krišelj** je z nami delil svoje bogato znanje pletarstva z leskovimi vitrami, mojstrica **Bojana Ažman** pa postopke obdelave volne, znanje predenja volne na kolovratu in barvanja volne

Utrinek z razstave *Od runa do volne*.

vanju, dokumentiranju in interpretaciji rokodelske dediščine pletarstva in obdelave volne na Škofjeloškem. Nastala sta dva rokodelska priročnika in dva izobraževalna filma, v katerih smo podrobno dokumentirali rokodelske postopke in izdelavo končnih izdelkov. Brez pripravljenosti in deljenja znanja dveh ključnih mojstrov teh rezultatov ne bi bilo – mojster pletar **Janez Krišelj** je z nami delil svoje bogato znanje pletarstva z leskovimi vitrami, mojstrica **Bojana Ažman** pa postopke obdelave volne, znanje predenja volne na kolovratu in barvanja volne

z naravnimi barvili. Nastali sta tudi dve zelo odmevni razstavi – *Pletarstvo: Oplet tradicije* in *Od runa do volne*. Nastale vsebine so spremljale številne predstavitve,

vodenja in izobraževanja za različne ciljne skupine. Območna obrtno-podjetniška zbornica Škofja Loka se je v okviru projekta posvečala predvsem podpori rokodelcem in rokodelkam na podjetniškem področju. Številne delavnice, izobraževanja in svetovanja so potekala dve leti. Zadnja odmevnejša aktivnost pa je bila priprava spletnega kataloga rokodelskih izdelkov za poslovna in osebna darila **Podarite zaklad rokodelstva**, v katerem s svojimi izdelki sodelujejo člani in članice Sekcije DUO pri OOO Škofja Loka.

Naše rokodelske vezi smo preko sre-

Janez Krišelj je v okviru projekta delil svoje bogato znanje pletarstva (foto: Jana Jocič).

čanj, dogodkov in izmenjav prepletali tudi izven škofjeloškega območja. Srečevali smo se v Idriji, Slovenski Bistrici in Rogatcu, partnerje iz sodelujočih lokalnih akcijskih skupin pa smo povabili tudi k nam. Z vsemi aktivnostmi smo uresničevali pomen projekta Roko-delci. Povezovanje delcev, posameznikov in organizacij za boljše sodelovanje in medsebojno podporo pri razvoju rokodelstva.

P. D.

Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Organ upravljanja za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020 je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za vsebino odgovarja OOO Škofja Loka.

Pogumno v veseli december in novo leto

Prvi, ki so svoje tradicionalno srečanje izvedli v veselem decembru, so bili članice in člani Območne obrtno-podjetniške zbornice Sevnica. V velikem številu so se zbrali v Kulturni dvorani Sevnica, kjer so jubilentom podelili priznanja, večer nadaljevali ob zabavnoglasbenemu programu in ga sklenili v prijetnem druženju kolegic in kolegov. Prepričani, da bodo dobro povezani tudi v prihodnje vse krize uspešno prebrodili, so kot izziv za prihodnost izpostavili pomanjkanje poslovnih lokacij za širjenje dejavnosti v lokalnem okolju.

Nadvse slavnostno v ambientu res prijetnega gledališča so se članice in člani OOO Sevnica zbrali na prvi dan najbolj veselega meseca v letu, ko vsi delamo obračune z minulim in se z optimizmom že oziramo v novo.

Zbrane kolegice in kolege ter častne goste je uvodoma pozdravil gostitelj slavnostnega dogodka **Alojz Tuhtar**, predsednik OOO Sevnica. Opisal je delo in prizadevanja zbornice v preteklih dveh letih, ko se člani v živo niso srečali, zahvalil se je za sodelovanje in vso pomoč pri podpori obrtnikom in podjetnikom v času zdravstvene krize ter poudaril, da bi se brez dobro organiziranega obrtnozborničnega sistema, ki je ves čas skrbel za ustrezno podporo in informiranost, zagotovo izšlo bistveno slabše, za prihodnost pa poudaril: »Časi so negotovi kot še nikoli. Počasi plovemo v novoletni hrup in trušč, toda skrbi upravičeno ostajajo. Vojna v Ukrajini, energetska kriza in sprotne podražitve, kritično pomankanje ustreznih delavcev. Ali nas sploh lahko še kaj preseneti?« Za konec se je članicam in članom zahvalil za ponovni mandat, ki so mu ga zaupali, ob tem pa zagotovil, da se bo z ekipo so-

delavcev še naprej trdil, da široka paleta podpornih aktivnosti, ki jih zbornica zagotavlja članom, ne bo uplahnila, se starim članom zahvalil za zvestobo stanovski organizaciji, vsem novim pa izrazil prisrčno dobrodošlico.

Častni gost in slavnostni govornik je bil **Blaž Cvar**, predsednik OZS. V svojem pozdravnem nagovoru se je tudi sam članicam in članom zahvalil za sodelovanje in povezanost v stanovski organizaciji. V luči prihajajoče krize in energetske dražnje je izpostavil aktualna prizadevanja pri pogajanjih z državo za oblikovanje čim bolj konstruktivnih ukrepov pomoči gospodarstvu, da bo to lahko kar se da nemoteno delovalo naprej in da ne bi prišlo do krča, ki bi lahko pomenil zapiranje dejavnosti ali odpusčanje delavcev. Na

Otroci članic in članov OOO Sevnica so bili navdušeni nad nastopom čarodeja Tonija in veseli daril, ki so jih prejeli od Božička.

kratko je opisal tudi aktivnosti krovne stanovske organizacije in možnosti podporne okolja, ki ga člani lahko izkoristijo, ter nakazal vrsto novosti, ki jih bodo člani pri tem deležni v prihodnjem obdobju.

V nadaljevanju so se članice in člani OOO Sevnica s tradicionalnimi jubilejnimi priznanji in plaketami svojim kolegicam in kolegom zahvalili za večletno sodelovanje v stanovski organizaciji. V imenu vseh prejemnikov se je zanje zahvalil **Franc Povše**, prejemnik platinaste plakete za 45 let neprekinjenega opravljanja obrtne dejavnosti, ki je ob tem povedal, da mu je bil ta čas, ki je prehitro minil, vedno v zadovoljstvo ter zbrane spomnil, da ne smejo nikoli obupati, verjeti morajo vase in vztrajati naprej.

Večer se je nadaljeval v duhu vrhunske komedije in se končal ob prijetnem družabnem srečanju.

Veseljje so pripravili tudi najmlajšim

OOO Sevnica tudi letos ni pozabila na najmlajše in teden dni kasneje organizirala tradicionalni prednovoletni dogodek za okrog 80 otrok svojih članov. Poskrbeli so za prisrčno vzdušje, male goste in njihove starše je najprej navdušil čarodej, na koncu pa so se otroci razveselili še Božička, ki je vse tudi obdaroval. **ANTON ŠIJANEC**

Prejemniki jubilejnih priznanj OOO Sevnica v letu 2022.

Ogled primerov dobrih praks s področja šivanja in oblikovanja tekstila

Konec lanskega leta smo v okviru aktivnosti točke SPOT Svetovanje JV Slovenija, v sodelovanju s Sekcijo tekstilcev pri OOO Novo mesto in OOO Radovljica organizirali ogled dobre prakse s področja šivanja in oblikovanja tekstila. V podjetjih Monna Lisa d. o. o. Škofja Loka in Gramatex d. o. o. Zgoše pri Begunjah smo začutili utrip trgovin in pomen novih trendov za prihodnjo sezono. Zelo poučen in zanimiv je bil ogled primera dobre prakse uspešnega družinskega podjetja PRINA, Nataša Pristov s. p., ki je svetovno znano po šivanju in tiskanju štartnih številok. Začutili pa smo tudi turistični utrip mesta Radovljica in njihovega tradicionalnega dogodka v novembru Okusi Radol'ce.

Po že kar običajni prometni gneči okoli Ljubljane smo udeleženci strokovne ekskurzije prispeli na prvo točko, v trgovino Monna Lisa v Škofji Loki, kjer je bil možen ugodnejši nakup pripomočkov za

šivanje. Po prijaznem sprejemu so nam predstavili njihovo pestro izbiro pripomočkov za pletenje, kvačkanje, šivanje, vezenje in ostala ročna dela.

Pot smo nadaljevali v Zgoše pri Begunjah, kjer nam je v trgovini Gramatex lastnica Maja predstavila trende za jesen in zimo 2022/2023 ter ponudila ugodnejši nakup metrskega blaga. Gramatex d. o. o. je trgovina, ki se že 30 let ukvarja s prodajo metrskega blaga visoke mode. Poznani so predvsem po modnih in atraktivnih tkaninah višjega cenovnega razreda. Pri klasičnih in standardnih tka-

ninah pa se trudijo, da so najvišje možne kakovosti po čim bolj dostopnih cenah.

Po prijetnem postanku na OOO Radovljica smo si ogledali primer dobre prakse med gorenjskimi tekstilci, pri podjetnici Nataši Pristov. Podjetnica je leta 1991 prevzela podjetje od svoje mame in kot druga generacija izdeluje štartne številke, tako za slovenske naročnike kot tudi za svetovna tekmovanja. Tako kot informacije in izkušnje, ki jih je podjetnica podala udeležencem, je bil zanimiv tudi ogled tiskanja na tekstil in šivanja, ki se izvaja v njihovi obratovalnici.

Mesto Radovljica ponuja tudi veliko turističnih doživetij, zato smo nadaljevali s sprehodom po starem mestnem jedru in si ogledali delavnico ter muzej Lectar. V gostilni, ki je bila zgrajena leta 1822, so pred nekaj leti v kleti ponovno obudili dejavnost izdelovanja lectovih izdelkov, kar so nam tudi predstavili.

O načinu sodelovanja med podjetniki, kmeti in ostalimi sodelujočimi v tradicionalnem dogodku z naslovom Okusi Radol'ce nam je povedala Marcela Klofutar iz Hiše Linhart s chefom Urošem Štefelinom. Kosilo in druženje v Hiši Linhart, ki se ponaša z Michelinovo zvezdico, je bilo pravo doživetje, ki ga ni mo-

goče izkusiti vsak dan. Mreženje v tako prijetnem ambientu je bilo sproščeno in koristno za vse prisotne.

Šivilje ter oblikovalci in oblikovalke tekstila so na strokovni ekskurziji doživeli utrip trgovine, tekstilne dejavnosti ter gostinstva in turizma v Radovljici. Medsebojna izmenjava mnenj, izkušenj ter informacij bo podjetnicam in podjetniku pomagala pri nadaljnjem poslovanju, pridobivanju novih strank, predvsem pa pri pridobivanju novih idej za njihove izdelke. Strokovna ekskurzija je bila odlična tudi zaradi izjemne organizacije OOO Radovljica, njihove predsednice Marije Hudovernik ter strokovne službe Petre Ambrožič in Vesne Odar, za kar se jim vsi udeleženci iskreno zahvaljujemo.

BREDA KONCIJA,

SPOT SVETOVANJE JV SLOVENIJA

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

Počastili svoje jubilate in obdarili vse najmlajše

Na prednovoletnem srečanju so se prve dni decembra srečali tudi članice in člani Območne obrtno-podjetniške zbornice Slovenj Gradec. Čeprav je tradicionalni dogodek v prvi vrsti namenjen prednovoletnemu srečanju članov, ki v obrti in podjetništvu sooblikujejo vsakdan, so ob tej priložnosti svojim jubilantom podelili tudi priznanja, se nasmejali ob zabavni gledališki igri in se po zadnjih letih pomanjkanja medsebojnega druženja še dolgo v večer zadržali na družabnem srečanju.

Zbrane članice in člane ter visoke goste, ki so do zadnjega kotička napolnili dvorano novega hostla v Slovenj Gradcu, je uvodoma pozdravil gostitelj srečanja **Ivan Meh**, predsednik OOO Slovenj Gradec, v svojem govoru je med drugim opisal pretekle aktivnosti zbornice in se članicam in članom zahvalil za zvestobo, zaupanje ter skupno prepričanje v to, da bodo ostali trdno poveza-

ni in s tem premagali vse izzive, ki jim stojijo na poti. S svojima pozdravnima nagovoroma sta mu sledila častna gosta **Peter Pungartnik**, podžupan MO Slovenj Gradec, in **Blaž Cvar**, predsednik OZS, ki je zbranim na kratko predstavil prizadevanja krovne stanovske organizacije za izboljšanje poslovnega okolja in oblikovanje čim bolj učinkovitih ukrepov države, ki bodo lahko obrtnikom in pod-

Letošnji jubilanti OOO Slovenj Gradec v družbi gostitelja in častnih gostov.

Zbrane je uvodoma nagovoril gostitelj srečanja Ivan Meh, predsednik OOO Slovenj Gradec

jetnikom pomagali preživeti trenutno neobvladljivo druginjo ter krizo, v katero vstopamo.

Počastili jubilate

Priložnost prednovoletnega srečanja so člani OOO Slovenj Gradec izkoristili za podelitev jubilejnih priznanj svojim kolegom in kolegom. Za 10 let dela v obrti in podjetništvu so jih prejeli Ekatra, računovodske storitve d. o. o., MS avto d. o. o. in Urarstvo in zlatarstvo Petra Planinšec s. p., za 30 let Modelarstvo Jože Areh s. p., za 40 let Severin tisk Cvetka Sajevec s. p. in za jubilejnih 50 let Krovstvo Mirko Štalekar s. p.

Obdarovali najmlajše

Že dopoldan na slavnostni dan prednovoletnega srečanja je OOO Slovenj Gradec organizirala tudi tradicionalno miklavževanje za otroke članic in članov. Letos so obdarili kar 200 otrok, pred tem pa so si otroci in starši lahko skupaj ogledali še lutkovno predstavo O ježku, ki se je zaljubil.

Slavnostni večer je s svojim nastopom popestril tudi Pevski zbor Carinthia, zadnji del prireditve pa je bil namenjen zabavi in smehu ob gledališki predstavi Kulturnega društva Kotlje z naslovom Vozel. Po končanem programu prireditve se je prednovoletno srečanje nadaljevalo ob prijetnem druženju kolegic in kolegov obrtnikov in podjetnikov.

ANTON ŠIJANEC

ŠKOFJA LOKA

Kulinarični festival Okusi Škofjeloškega bo ponovno razvajal kulinarične navdušence

Januarja lani je OOO Škofja Loka v sodelovanju z drugimi projektnimi partnerji organizirala prvi kulinarični festival Okusi Škofjeloškega, ki je bil zelo dobro sprejet tako med sodelujočimi gostinskimi ponudniki kot tudi številnimi gosti. Prav zato želijo kulinarično zgodbo ponoviti tudi letos.

Kulinarična ponudba na Škofjeloškem že od nekdaj velja za kakovostno, saj območje ponuja pester nabor naravnih živil, ki jih kuharski mojstri in mojstrice spretno vključujejo v slastne jedi s pridihom lokalne tradicije. Njihove kulinarične zgodbe še posebej zaživijo v času kulinaričnega festivala – Okusi Škofjeloškega, ki poteka v mesecu januarju ter združuje enajst gostiln in turističnih kmetij, ki so se zavezale k skupni zgodbi povezovanja. A ne le med seboj, temveč tudi z lokalnimi dobavitelji surovin, prav tako pa tudi k dvigu prepoznavnosti tradicionalne lokalne kulinarike, postrežene na sodoben način.

Na Škofjeloškem bo posebej slastno med 6. in 31. januarjem, ko bo potekal že drugi kulinarični festival, v okviru ka-

terega bodo v izbranih gostilnah in na turističnih kmetijah po enotni ceni na krožnikih servirane kuharske mojstrovine. Dobrote lokalnih kuharskih mojstrov boste lahko okušali pri ponudnikih: Danilo gostilna & vinoteka, Gostilna Inglič, Gostilna Lipan, Gostilna Pr'Pepet, Gostilna Starman, Gostišče Tolc, Penzion in gostišče Lajnar, Restavracija Na Vasi, Taverna Petra, Turistična kmetija Jamnk in Turistična kmetiji Pri Marku. Njihovo ponudbo festivalskih menijev si lahko ogledate na spletni strani kulinaričnega festivala Okusi Škofjeloškega (www.visitskofjaloka.si) ali OOO Škofja Loka (www.ooo-skofjaloka.si).

Kulinarični navdušenci, ujemite priložnost in si privoščite razvajanje brez primere!

OKUSI

ŠKOFJELOŠKEGA

Kulinarični festival

6. – 31. januar 2023

OKOFJA LOKA

BAVUVINA

AMARCO BISTRO

NOVA GORICA

Za več spoštovanja in razvoja

Novo leto prinaša spremembe tudi za Območno obrtno-podjetniško zbornico Nova Gorica, saj je vodenje v prvih dneh decembra prevzel Primož Černic, dosedanji podpredsednik in član upravnega odbora zbornice, predsednik sekcije trgovcev OZS, sicer pa večinski lastnik in direktor družinskega podjetja Apia.

Kot je povedal, se bo zavzemal predvsem za spoštovanje in razvoj obrti in podjetništva na Goriškem. Želi si ekipnega dela, deloval bo z odbori, vedno z zaupanjem do sodelavcev. Želi si več angažmaja članov zbornice oziroma posameznih sekcij, zato se nadeja aktivnejšega sodelovanja predsednikov sekcij in ostalih, predvsem mladih, saj si želi v zbornični sistem vključevati mlade funkcionarje. S pomočjo lokalnih institucij bodo poskrbeli za večanje prepoznavno-

sti in spoštovanje lokalnega obrtništva in podjetništva. »Podjetniki in obrtniki smo v tem trenutku podcenjeni, delovati moramo povezovalno in v interesu malega gospodarstva,« je odločen. Posvetil se bo tudi obmejnemu gospodarstvu, aktivnejšega, predvsem pa ažurnejšega sodelovanja si želi tudi z lokalnimi institucijami. Tu je še promocija poklicev, dejavnosti članov, ponovni zagon Kluba mladih podjetnikov in Srečanja podjetnic.«

Primož Černic, predsednik OOO Nova Gorica

Seznam načrtovanih nalog je dolg, prioriteta pa je intenzivnejša vpetost v projekt Evropska prestolnica kulture, ki jo bo Nova Gorica gostila leta 2025. Tu vidi veliko priložnosti tudi za malo gospodarstvo. »Pripravljeni in odprti smo na konkretno sodelovanje,« pravi Černic. V novem letu si zbornica želi predvsem ostati pomemben sogovornik in sodelovati pri razvoju regije.

MARTINA ARČON

GORNJA RADGONA

Branko Novak ostaja na čelu zbornice

Čeprav jim v minulem mandatnem obdobju ni bilo z rožicami postlano, saj je poleg dveletne pandemije članstvo stisnila še ukrajinska in energetska kriza, je Območna obrtno-podjetniška zbornica Gornja Radgona svoje poslanstvo opravila uspešno in v zadovoljstvo svojih članic in članov. Zato se po izteku štiriletnega mandata ni veliko spremenilo in v novem obdobju bo zbornico vodila skorajda enaka ekipa, na čelu s predsednikom Brankom Novakom.

Potem, ko so opravili volitve za novo skupščino, je v Domu penine Radgonskih goric v Gornji Radgoni potekala 1. konstitutivna seja skupščine OOO Gornja Radgona. Na seji, ki jo je vodilo delovno predsedstvo z Ervinom Kapunom na čelu, je prisotne pozdravil in jim spregovoril predsednik radgonske OOO Branko Novak, ki je izrazil zadovoljstvo nad narejenim v minulih štirih letih, v kratkih črticah pa je predstavil tudi delo v naslednjih štirih letih.

Predsednica volilne komisije **Martina Ferenc** je že po pozdravnem nagovoru dosedanjega predsednika radgonske OOO Novaka prebrala izid glasovanja na

volitvah za poslance. Tako bo skupščino OOO Gornja Radgona v mandatnem obdobju 2022–2026 sestavljalo 21 delegatov iz vseh štirih občin, 13-članski upravni odbor zbornice pa bodo sestavljali: **Branko Novak**, predsednik, **Sandi Krajnc**, podpredsednik, **Dragica Vračko**, **Branko Weindorfer**, **Slavko Kozel**, **Albina Kocuvan**, **Majda Vidovič**, **Gregor Rojko**, **Dani Šmid**, **Ervin Kapun**, **Simona Kurbus**, **Vili Irgolič** in **Darinka Holsedel**. Novi nadzorni odbor bodo sestavljali: **Darko Fišrt**, predsednik, in članice **Tanja Skotnik**, **Ljubica Zrnič**, **Ana Golob** in **Petra Prejec Bogša**.

O. B.

Predsednik OOO Gornja Radgona Branko Novak je čestital novoizvoljenemu predsedniku nadzornega odbora Darku Fišrtu.

Enterprise Europe Network

Mreža z brezplačnimi podjetniškimi podpornimi storitvami podpira mikro, mala in srednje velika podjetja pri širjenju poslovanja na tuje trge, trženju tehnoloških inovacij in projekte EU.

S **600 centri** v več kot **60 državah**

in približno **4.000 izkušenimi**

strokovnjaki, povezani v enotno mrežo, je Enterprise Europe Network največja mreža v Evropski uniji na področju nudenja strokovnega znanja in storitev podjetjem, univerzam, raziskovalnim organizacijam, tehnološkim centrom in drugim poslovnim in inovacijskim institucijam.

Obrnite se na eno od kontaktnih točk mreže Enterprise Europe Network, kjer vas bo svetovalec usmeril k najprimernejši podporni storitvi.

Strokovna področja, na katerih lahko pomagamo vašemu podjetju:

- **Zakonodaja in standardi EU.**
Pomagamo vam pri vpeljavi predpisov EU in izpolnjevanju standardov.
- **Dostop do mednarodnih trgov.**
Zagotavljamo vam tržne informacije in storitve za krepitev zmogljivosti, prepoznavamo primerne trge za rast in svetujemo o lokalnih poslovnih pogojih.
- **Financiranje.**
Pomagamo vam poiskati ustrezne vire financiranja in pripraviti vaše podjetje za potencialne vlagatelje.
- **Mednarodni razpisi in podpora pri prijavih.**
Predstavimo vam možnosti financiranja EU, ki ustrezajo potrebam vašega podjetja. Pomagamo vam tudi pri prijavi.
- **Pravice intelektualne lastnine (IPR).**
Pomagamo vam pri razumevanju in pomenu pravic intelektualne lastnine ter vam pri internacionalizaciji vašega poslovnega in/ali tehnološkega sodelovanja nudimo podporo mednarodnih strokovnjakov s področja IPR.
- **Učinkovita raba energije in virov.**
Približamo vam razumevanje in izbor najboljših tehnologij za vaše podjetje. Prepoznajte finančne priložnosti za ekološke inovacije in zeleno podjetništvo.
- **Trajnostni razvoj.**
Pomagamo vam razviti trajnostne poslovne modele ter obvladovati okoljske in družbene vidike trajnosti.
- **Digitalizacija.**
Svetujemo vam, kako vključiti digitalne tehnologije v vaše poslovne procese.
- **Izboljšave upravljanja.**
V skladu z vašimi potrebami sodelujemo pri izbiri in implementaciji ustreznega modela upravljanja za vaše podjetje.

www.een.si
#EENCanHelp

Priznanja jubilantom

OOZ Ljutomer je po dvoletnem premoru znova pripravila novoletni sprejem obrtnikov in podjetnikov ter ob tej priložnosti podelila jubilejna priznanja svojim članom za 10, 15, 20, 25, 30 in 40 let delovanja v zasebnem sektorju.

Prisotne je v ljutomerskem domu kulture najprej nagovoril predsednik OOZ Ljutomer **Ivo Ozmec** in se s posebnim spoštovanjem poklonil stanovskim kolegom, ki že vrsto vztrajajo pri opravljanju svojega poklica in ohranjajo bogato tradicijo obrtništva v Prlekiji. Za njihov doprinos k razvoju lokalne skupnosti se je z izbranimi besedami zahvalila tudi županja občine Ljutomer **Olga Karba**. Poudarila je, da si razvoja občine ne zna predstavljati brez uspešnih obrtnikov in podjetnikov, še zlasti pa je izpostavila tiste člane OOZ, ki konstruktivno sodelujejo pri izvedbi skupnih projektov občine in zbornice. Neizmerno je hvaležna članom

Dušan Stajnko je prejel priznanje za 40 let dela v mlinarski obrti. Podelil mu ga je predsednik OOZ Ljutomer Ivo Ozmec.

obratno-podjetniškega strateškega sveta za vse podane sugestije, stališča in predloge, ki so odlična osnova za razpravo in odločanje na sejah občinskega sveta.

Prejemniki jubilejnih priznanj

Za 10 let dela v obrti: Avtoservis Anton Šnajder s. p., Centralvod Darja Đuran s. p., Frizerski salon Mihaela, Mihaela Vogrinec s. p., Frizerski salon Mitra, Vlasta Fras s. p., Gostilna in picerija Šadl, Manfred Vreča s. p., Gostilna Zorko, Dušan Zorko s. p., Instalacije Kapun d. o.

o., Instalacije Sedmak d. o. o., Instalacije Tivadar, Boris Tivadar s. p., Kovinska proizvodnja Bojan Filipič s. p., Ljutomerčan d. o. o., Logistika Pušenjak d. o. o., Mednarodni prevozi posredništvo Matej, posredništvo in prevozi d. o. o., Pekarina Krapec, Izidor Krapec s. p., Polaganje oblog Flor mont – Frizerstvo, Danilo Kahr s. p., R montaža d. o. o., Storitve Klenar, Dragutin Klenar s. p., in Transport Karlovčec, Tomaž Karlovčec s. p.

Za 15 let: Avtoličarstvo Franc Škrinjar s. p., Dumanikos d. o. o., Filipič Srečko transport d. o. o., Prodajno servisni center Ljutomer d. o. o., in TEO-TEN montaža elektroinstalacijsko podjetje d. o. o.

Za 20 let: Avto Rajh d. o. o., Cleangrad d. o. o., Karba MGE d. o. o., Logistik Ljutomer d. o. o., MGT družba za gradbeništvo in trgovino d. o. o., M.Mulec d. o. o., Nemec E & V Marmor – granit d. o. o., Soboslikarstvo Dvanajščak Valter s. p., Stolnik M&I d. o. o., Vrtnarstvo in cvetličarstvo Puconja, Nataša Küplen s. p., in Vrtnarstvo Vladimir Klement s. p.

Za 25 let: Avtoprevoznništvo Anton Rantaša s. p., Avtoprevoznništvo Igor Les-

Dobitniki jubilejnih priznanj OOZ Ljutomer za 30 let dela v obrti in podjetništvu.

jak s. p., Cvetličarstvo in vrtnarstvo Brunec Leon s. p., Elektroinstalacije Drago Kolbl s. p., Gostinstvo in turizem Smolkovič Jasminka s. p., Gradbeništvo Kreslin Karel, s. p., Instalacije Borut Filipič s. p., Kamnoseštvo Ivo Ozmec s. p., Mehanika Kreft Zvonko s. p., Nenujni medicinski prevozi Nedeljko Stanislav s. p., RTV servis Lah Igor s. p., Soboslikarstvo-pleskarstvo Kurnik Miran s. p., Storitve Marko Filipič s. p., Tesarstvo Vogrinec Ludvik s. p., Transport Filipič Srečko s. p. in Vrtnarstvo Alt Anton s. p.

Za 30 let: ARKO d. o. o., CORNUS d. o. o., EPRO d. o. o., Frizerski studio N&N Horvat Dragica s. p., Jani Žibrat s. p., KDS Ljutomer d. o. o., Krhko listnato pecivo Ozmec Mateja s. p., Makoter, proizvodnja embalaže, trgovina in storitve d. o. o., MITRA d. o. o., Mlin na Muri Babič Karmen s. p., PEGAS d. o. o., TEO-TEN d. o. o., T-LOTUS d. o. o. in Trgovina na drobno Megla Monika s. p.;

Za 40 let: Mlin Stajnko, Dušan Stajnko s. p.

NIKO ŠOŠTARIČ

O pomoči gospodarstvu zaradi energetske krize

OOZ Ljutomer vsako leto pripravi okroglo mizo na aktualno temo, na katero so vabljeni predstavniki vlade in drugih pomembnih institucij ter podjetniki in obrtniki iz Pomurske regije. Okroglih miz so se v preteklih letih udeležili minister za gospodarski razvoj in tehnologijo, predsednik državnega sveta in mnogi drugi, na zadnji, ki je bila minuli mesec, pa so sodelovali državni sekretar na MGRT Matevž Frangež ter poslanka in poslanec državnega zbora Sara Žibrat in Tomaž Lah.

Vsi vemo, da biti obrtnik oziroma podjetnik v današnjih razmerah ni enostavno. V preteklih treh letih so obrtniki in podjetniki na vlado naslovili veliko predlogov ukrepov, s katerimi naj bi vlada učinkovito pomagala preživeti gospodarstvu. Na naše veliko zadovoljstvo je bilo veliko teh predlogov tudi upoštevanih.

Na okrogli mizi na temo Učinkovitost zakona o pomoči gospodarstvu zaradi energetske krize in predvideni ukrepi, ki je bila 19. decembra na sedežu OOZ Ljutomer, so sodelovali državni sekretar na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo **Matevž Frangež** ter poslanka in poslanec državnega zbora **Sara Žibrat** in **Tomaž Lah**. Z obrtniki in podjetniki Pomurske regije so govorili o razpisih in ukrepih za pomoč gospodarstvu zaradi energetske krize, o predvidenih ukrepih v letu 2023, o zelenem prehodu, financiranju prehoda in panogah, ki so v luči zelenega prehoda najbolj perspektivne.

Na dogodku, ki smo ga organizirali tudi s pomočjo Občine Ljutomer, se je ponovno izkazalo, da so tovrstna srečanja zelo dobrodošla, saj se v pogovorih s podjetniki izlušči veliko dobrih idej in predlogov.

DAMJAN ŠTIBLER

Na dogodku na OOZ Ljutomer so sodelovali (z leve) Matevž Frangež, državni sekretar, Ivo Ozmeč, predsednik OOZ Ljutomer, ter Sara Žibrat in Tomaž Lah, poslanca državnega zbora.

**”MODRA KARTICA
ZA MOJE ZAPOSLENE
IN MOŽA,
FINO.”**

SEJMI V LETOŠNJEM LETU

Kaj bo sejmom prineslo leto 2023?

Pandemija koronavirusa je v letih 2020 in 2021 povzročila pravi razpad svetovnega sejemskega trga za vse kategorije sejmov, od regionalnih do svetovnih. V letu 2022 so bili opazni pozitivni premiki, vendar se sejmsko življenje še zdaleč ni vrnilo v normalo.

Tudi v Nemčiji, vodilni svetovni sejmski državi, na katero od celotnega sejemskega trga v svetu odpade več kot 25 odstotkov, sta bili leti 2020 in 2021 zelo turbulentni in stresni. Tako je bilo po podatkih vodilnega združenja nemške sejemske industrije AUMA v letu 2020 odpovedanih 68 % načrtovanih sejmov, v letu 2021 pa 71 %. Celotna gospodarska škoda od začetka pandemije znaša že 56 milijard evrov.

Leto 2022 je že nakazalo sicer počasen, a vztrajen povratak proti normalnosti. Po podatkih AUME se je v letu 2022 v prvem polletju na nemške sejme vrnilo dobrih 55 % obiskovalcev od tistih, ki so sejem obiskali v zadnjem letu pred pandemijo, nekoliko višje številke so bile v jeseni 2022. Podobne so številke pri razstavljalcih, kjer se že bližajo 70 % od tistih pred pandemijo. Lani je bilo

v Nemčiji 280 sejmov, še vedno je bilo 130 odpovedanih, 60 pa preloženih v leti 2023 in 2024.

Letošnje leto naj bi bilo prvo boljše leto po začetku pandemije. V Nemčiji že načrtujejo 340 sejmskih prireditev, kar je več kot 25 % več, kot jih je bilo možnih lani. Tako že v prvem četrtletju letos načrtujejo 120 poslovnih sejmov, v enakem obdobju leta 2022 jih je bilo zaradi covidnih omejitev zgolj 18. Pri teh je podarek na sejmih s področja energetske učinkovitosti, gospodarskih dejavnosti in inovacijskih tehnologij.

Odpoved sejmov pa ni prizadela samo organizatorjev sejmov, razstavljalcev in obiskovalcev, ampak je imela tudi precej širše negativne makroekonomske učinke. Tako razstavljalci kot obiskovalci si želijo čimprejšnjo vrnitev sejmov v živo. Virtualni sejmi so lahko le

začasna, zasilna rešitev. Vsi akterji so si enotni, da bodo sejmi funkcijo glavnega svetovnega pospeševalca v trgovini blaga in storitev ne le zadržali, ampak bodo v času, ko bomo premagali koronavirus, pridobili pomen, saj bomo osebno komunikacijo potrebovali še bolj kot prej.

Spremljajte obvestila organizatorjev

Sejmi naj bi se letos vračali v normalno, predkovidno stanje. Tudi če se kovidna kriza v prihodnje ne bo ponovila, bo verjetno trajalo vsaj dve do tri leta, da bi se svetovni sejmski ciklusi vrnili v normalno stanje, ki smo ga bili vajeni pred letom 2019.

Prva, januarska številka revije Obrtnik podjetnik je več kot 10 let redno prinašala posebno sejmsko prilogo, ki je bila posvečena pregledu najpo-

membnejših domačih in evropskih sejmov v prihajajočem letu. Revija Obrtnik podjetnik je bila v zadnjih letih edina, ki je svojim bralcem redno, vsako leto v januarski številki ponudila izbor najpomembnejših sejmov, organiziranih v prihajajočem letu.

Tudi v letošnjih sejmskih programih, ki so jih objavili slovenski in evropski organizatorji sejmov, je še čutiti

strah, predvsem pa bo trajalo več let, da bi spet lahko normalno načrtovali tako organizacije sejmov, sejmske nastope kot tudi obiske sejmov. V zadnjih treh letih so bili prekinjeni številni sejmski ciklusi, ki jih ne bo enostavno vrniti v normalnost, ki smo je bili vajeni.

Na uredništvu smo sicer upali, da bomo bralcem revije ponovno lahko ponudili pregled sejmov, kot so ga bili va-

jeni. Glede na še vedno številne nejasnosti okrog pogojev organizacije sejmov v letošnjem letu, smo se odločili, da tudi letos pregled sejmov v posebni sejmski prilogi ne bomo objavili. Objavljamo le pregled sejmov, ki naj bi potekali v Sloveniji v letu 2023. Tudi letos je na mestu opozorilo, da je nujno potrebno spremljati obvestila sejmskih organizatorjev, ki bi se tudi letos lahko odločali o spremembah med letom, če jih bodo v to prisilile razmere. Tudi v uredništvu bomo spremljali razvoj dogodkov na področju organizacije sejmov doma in v Evropi in bralce o tem tudi redno obveščali v okviru stalne rubrike Sejmi in poslovna srečanja.

BORUT JERŠE

SLIKE: MESSE DÜSSELDORF IN
NÜRNBERGMESSE

Slovenski sejmi v letu 2023

Celje

Podatki o organizatorju:

CELJSKI SEJEM d. d., Dečkova 1, 3000 Celje, telefon: 03 54 33 000, e-pošta: info@ce-sejem.si, <http://www.ce-sejem.si>

- 17. – 19. 3. Festival kave Slovenija
Altermed – Green Vita – sejem za zdrav način življenja in skrb zase
Dnevi lovstva
Dnevi ribištva
- 18. – 19. 3. Api Slovenija – sejem čebelarstva
- 18. – 21. 4. Mednarodni industrijski sejem
LESTECH – mednarodni sejem lesnoobdelovalnih strojev, orodij in repromateriala
- 17. – 19. 5. KOMOT – mednarodni sejem industrijskih rešitev in inovacij na področju komunale, oskrbe s pitno vodo, odvajanje in čiščenje odpadnih voda in ravnanja z odpadki
- 18. – 21. 5. AVTO IN VZDRŽEVANJE – mednarodni sejem avtoservisne dejavnosti in avtomobilizma
GOSPODARSKA VOZILA IN LOGISTIKA – mednarodni sejem trendov gospodarskih in dostavnih vozil, opreme ter učinkovitih logističnih rešitev
- 13. – 17. 9. MOS – največji poslovno-sejemski dogodek v regiji
MOS Dom – gradnja in obnova doma
MOS Tehnika – oprema in materiali za obrt in industrijo
MOS Turizem – kamping, karavaning, turizem in prehrana
MOS B2B – poslovne storitve in poslovne priložnosti v tujini
MOS Plus – izdelki široke potrošnje
- 24. – 25. 11. EROTICLAND – erotični festival

Gornja Radgona

Podatki o organizatorju:

POMURSKI SEJEM d. o. o., Cesta na stadion 2, 9250 Gornja Radgona, telefon: 02 564 21 00, faks: 02 564 21 60, e-pošta: info@pomurski-sejem.si, <http://www.pomurski-sejem.si>

- 8. – 11. 3. MEGRA – mednarodni sejem gradbeništva, energetike, komunale in obrti
GREEN – mednarodni sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga
- 26. – 31. 8. AGRA – mednarodni kmetijsko živilski sejem
- 21. – 24. 9. SOBRA – mednarodni sejem obrambe, varovanja, zaščite in reševanja

Koper

Podatki o organizatorju:

PRIMORSKI SEJEM d. o. o., Čevljarska 17, 6000 Koper, telefon: 031 646 030, e-pošta: info@primorski-sejem.si, <http://www.primorski-sejem.si>

- 13. – 15. 10. PRIMORSKI SEJEM – mednarodni obrtno podjetniški sejem

Ljubljana

Podatki o organizatorju:

GOSPODARSKO RAZSTAVIŠČE d. o. o., Dunajska cesta 18, 1000 Ljubljana, telefon: 01 300 26 11, e-pošta: info@gr-sejem.si, <http://www.gr-sejem.si>

- 15. – 18. 2. ALPE-ADRIA – mednarodni sejem – turizem in prosti čas
- 22. – 26. 3. DOM – mednarodni sejem ponudbe za dom, gradbeništvo in stavbno pohištvo, ogrevalna in hladilna tehnika, notranja oprema, varovanje in urejanje okolice
- 22. – 24. 9. NARAVA IN ZDRAVJE – sejem ponudbe izdelkov, dejavnosti in idej za zdravo življenje
- 8. – 12. 11. AMBIENT LJUBLJANA – pohištveni sejem
DOM plus – mednarodni sejem stavbnega pohištva, ogrevalne in hladilne tehnike, notranja oprema, varovanje in urejanje okolice

Podatki o organizatorju:

PRIMORSKI SEJEM d.o.o., Čevljarska 17, 6000 Koper, telefon: 031 646 030, e-pošta: info@primorski-sejem.si, info@gast.si, <http://www.gast.si>

- 15. – 18. 2. SEJMI OKUSOV
GAST expo – mednarodni sejem gastronomije, pijač, kave, slaščičarstva, pekarstva, gostinsko-hotelske opreme, sladoleda in vina

Podatki o organizatorju:

ICM d.o.o., Zabukovica 48B, 3302 Griže, telefon: 051 608 377, e-pošta: info@icm.si, <http://www.icm.si>

- 7. – 9. 3. IFAM – mednarodni sejem za avtomatizacijo, mehatroniko, meritve, senzoriko in računalniški vid
- INTRONIKA – mednarodni sejem za profesionalno in industrijsko elektroniko, elektrotehniko, komponente in komunikacije
- ROBOTICS – mednarodni sejem za profesionalne in industrijske ter humanoidne robote
- 10. – 12. 10. ECO WAVE – mednarodni sejem za vodo, vodovod in kanalizacijo, ravnanje z odpadki in recikliranje, obnovljive vire energije, kakovost zraka ter okoljske tehnologije
- CLEAN ME – mednarodni sejem za industrijsko in komercialno čiščenje in vzdrževanje

Podatki o organizatorju:

PROEVENT d.o.o., Dunajska cesta 10, 1000 Ljubljana, telefon: 01 300 32 22, faks: 01 300 32 07, e-pošta: info@proevent.si, <http://www.proevent.si>

- 20. – 21. 1. INFORMATIVA – sejem izobraževanja, štipendiranja in zaposlovanja
- september COLLECTA – mednarodni sejem zbirateljstva
- november Slovenski festival vin

Zavarovanja za podjetja

Zavarovalnica Triglav nudi
poseben popust za imetnike
kartice **Mozaik podjetnih**.

triglav

Vse bo v redu.
triglav.si

AVTOSERVIS STANKO MAJZEN S. P., LJUTOMER

Oče in sin zagotavljata strokovnost, kakovost in konkurenčnost

Kot izkušen avtomehanič je Stanko Majcen prvo zaposlitev dobil v nekdanjem ljutomerskem podjetju Servis vozil, po prihodu iz JLA pa je našel novo priložnost za opravljanje svojega poklica v zasebni avtomehanični obratovalnici, ki se je odpirala na Moti. Nosilka obrti ga je zaposlila, saj v nasprotnem primeru dejavnosti sploh ne bi mogla opravljati. Po naključju je bil njen priimek identičen s Stankovim, kar je kasneje, pri njegovem odhodu na samostojno podjetniško pot, povzročilo nekaj zapletov, ki pa so se na obojestransko zadovoljstvo uspešno končali z ustreznim vpisom v register OZS.

Oba sva do njihovega zaprtja skupaj delovala v sekciji avtoserviserjev pri OOO Ljutomer in vseskozi ostala korektna poslovna sodelavca, saj kakšne posebne zamere zaradi moje odločitve, da odhajam med obrtnike, ni bilo,« se kratkega obdobja spominja Stanko Majcen. In v isti sapi pove, da odločitev ni bila enostavna. »Nasprotno, ovir je bilo kar nekaj, saj razen strokovnega znanja nisem imel ničesar. Le garažo na ženini domačiji v Cubru. Tam sem tudi naredil prve obrtniške korake. Najprej kot 'popoldanec', leta 2004 pa sem registriral redno obrtno dejavnost popravila avtomobilov. V garaži – delavnici brez dvigala, kar je za tovrsten poklic najosnovnejši delovni pripomoček. Šele ob napeljavi trofaznega električnega toka v naše naselje, mi je bilo omogočeno montiranje dvigala in delovni pogoji so se takoj izboljšali,« pripoveduje Majcen.

S trdom, pridnostjo, vztrajnostjo in sprotnim prilagajanjem zahtevam strank se je Stanko Majcen začel uveljavljati, kar je potrjeval s kakovostnim opravljanjem storitev in dostopnimi cenami. Dograjena sta bila še dva poslovna prostora, opremljena z najsodobnejšimi delovnimi pripomočki. Največja dodatna vrednost v dosedanjem obrtnem delovanju Stanka Majcna pa je zagotovo njegov sin Marsel, ki v vsakdanji poslovni proces prinaša tehnološko znanje na najvišji ravni. »Za kolesa, motorje in avtomobile se je zanimal že v 5. razredu osnovne šole. Nenehno se je sukal v delavnici in me spremljal ob delovnih postopkih. Tudi sam je

kaj opravil in mu je šlo zelo dobro od rok,« se spominja Stanko. Zato dileme o izbiri poklica zanj ni bilo. Uspešno je končal 3-letno šolo v Murski Soboti in v šolskem letu 2016/17 prejel pohvalo kot najboljši dijak med avtoserviserji. Na tej šoli so mu celo ponujali zaposlitev predavatelja praktičnega pouka, če bi uspešno končal nadaljevanje izobraževanja. Za kar pa se Marsel ni odločil, ampak se je zaposlil pri očetu.

Po treh letih sta ga starša vendarle nagovorila, da si pridobi višjo stopnjo izobraževanja. Prijavil se je na mojstrski izpit pri OZS in ga oktobra lani tudi opravil. »Ni bilo lahko, strokovne predmete in praktično delo sem opravil brez težav, na področju, ki ni bilo vezano za stroko, pa je šlo malo težje,« pravi Marsel. Danes z očetom predstavljata nepogrešljiv strokovni tandem v obratovalnici, ne gre pa prezreti vloge soproge in mame Simone, ki je po Stankovih besedah »deklica za vse«, saj ob vsakodnevnih gospodinjskih opravilih poprime tudi za posle tajnice, administratorke, finančnice in še kaj. Da pa Stanko skrbi tudi za bodočo generacijo avtomehaničkov priča pridobljeno potrdilo o ustreznosti

za usposabljanje v poklicu avtoserviser. Vsako leto razpišejo eno mesto za opravljanje obvezne šolske prakse in pripravništva. Stankov prvi »vajenec« je bil prav sin Marsel.

Stanko Majcen verjame, da se bodo lastniki jeklenih konjičkov vedno znova vračali v njegovo obratovalnico. Meni, da so opravljene storitve kakovostne in cenovno sprejemljive, zlasti pa želijo ostati konkurenčni in prilagodljivi razmeram na trgu. Ponujajo roko sodelovanja vsem in skromno, a pogumno in optimistično zrejo v prihodnost. Zavedajo se lastne majhnosti in podrejenega položaja pri cenah storitev ter še zlasti neusmiljenih pogojev zavarovalniških hiš. »Toda, želimo in hkrati zahtevamo, da se sliši tudi naš glas,« pravi Stanko.

NIKO ŠOŠTARIČ

Starša sta na Marsela (desno) upravičeno ponosna, saj je z 22 leti eden najmlajših mojstrov v Sloveniji ter sploh prvi in edini iz OOO Ljutomer z nazivom mojster avtomehanič.

REVILJA OBRTNIK	INDU- STRIJSKO MESTO V SZ ANGLIJI	SESTAV VEČ APARATOV	PODZEMNI CEVAST PROSTOR	RADIO- AKTIVNI ELEMENT (AI)	KONTAKT	SPOGLED- LJIVKA	ŠPANSKI PISATELJ (JUAN RUIZ DE)
DALMA- TINSKA VIŠNJA							
KRISTU- SOV UČENEC							
NAUK O POMORSKI PLOVBI							
SIMBOL ZA KROM			ANG. PLOŠČIN- SKA MERA VRNITEV POŠILJKE				
ANG. NOGO- METNI VRATAR (JOE)					TOM CRUISE NIZ. NOGO- METAS (RIENK)		
PLESNA FIGURA PRI ČETVORKI				ORGAN VIDA			
SUMNJA, NEZA- UPANJE				TAJSKA REKA OBČINA V PROVINCI TERAMO			
OBDOBJE MEZO- ZOIKA						KANADSKI ROKER (BRYAN)	INDIJSKI VERSKI REFOR- MATOR
AMER. IZUMITELJ (GEORGE) NAOČNIKI							
RASTLINA IZ DRUŽINE ROŽNIC, Z RUMENIMI CVETOVI, STARO ZDRAVILO ZA ZAPI- RANJE	TELEVI- ZIJSKA REKLAMA	DRAMA ANGELA CERKVE- NIKA	ČRNO, ČRNJAVA	AMERIŠKI JAZZ GLAS- BENIK (JIMMIE)	ŠOLSKA KAZEN ANTON ČEH		
NOVI- NARKA, KI POROČA S TERENA							
ODPRTINA V ZIDU				GL. MESTO ESTONIJE MAKE- DONSKO KOLO			
TILEN ARTAČ			MALOMAR- NOST ŠIVANKA				
SALJIVA GLEDA- LIŠKA OSEBA V PANTOMIMI							
RIBIC, KI LOVI POLENOVKE, TRSKE							
TRŽNICA			JUTRANJA ZARJA VRTINC. TROPSKI VIHAR				
KOŠČENI, ZADNJI DEL NOSNEGA PRETINA				TRENJE, FRIKCIJA ZARA (KNJIZ.)			
FINŽGAR- JEV KNJIŽNI JUNAK					POKRIT ŠPORTNI OBJEKT ŽIVAL Z BODICAMI		
KAZUKO IKEDA			MODEL ZA OBLIKO OBLEKE SOSEDNJI ČRKI			ANGLE- ŠKO PIVO NOSILEC DEDNIH LASTNOSTI	
NAŠ NEKDANJI TEKAČ (URBAN)					BOKSAR- SKO BORIŠČE RIMSKA SESTICA	NASTJA ČEH SIMBOL ZA LITJ	
ITALIJAN- SKI SKLA- DATELJ (ENRICO)							
				KNJIGA O KRISTU- SOVEM ŽIVLJENJU			
				PROŽNA MISIČNA CEVKA			
						GRŠKA BOGINJA ZMAGE	

BREZPLAČEN MALI OGLAS ZA ČLANE OZS!

- Na podlagi sklepa kolegija upravnega odbora OZS z dne 4. 3. 2010 imajo člani OZS, ki ne dolgujejo več kot dve članarini, **pravico do enega brezplačnega malega oglasa** (do 30 besed) na leto. Člani »A plus« pa imajo pravico do petih (5) brezplačnih malih oglasov na leto in do 25-odstotnega članskega popusta pri okvirjenih oglaših (na barvni podlagi).
- Vsi, ki želijo izkoristiti zgoraj naštetosti brezplačnega oglaševanja, nam morajo ob predaji oglasa sporočiti člansko številko OZS (najdete jo na prvi strani kartice Mozaik podjetnih). Brez tega brezplačni mali oglasi niso možni.

MALI OGLAS ZA OSTALE NAROČNIKE

- Cena malega oglasa (do 30 besed) je **17 EUR** (+ 22 % DDV).
 - **1 cm stolpca** okvirjenega malega oglasa na barvni podlagi stane **19 EUR** (+ 22 % DDV).
- Prosimo vas, da nam ob vseh naročilih oglasov napišete podatke za izstavitel računa (naziv, naslov in **davčno številko**) ter navedete, ali ste zavezanec za DDV. Člani OZS naj sporočijo tudi **člansko številko OZS**. Prosimo, da so vaši dopisi **čitljivi**, opremljeni z **žigom in podpisom naročnika**. Pridržujemo si pravico do jezikovnih popravkov.

POŠILJANJE OGLASOV
Oglase lahko pošljete po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
 - klasični pošti na naslov: OZS, Revija Obrtnik podjetnik, Celovška 71, Ljubljana
 - **NOVO** – preko spletnega obrazca na www.ozs.si/Obrtnik/Narocilomalegaoglasa
- Malih oglasov po telefonu ne sprejemamo.**

STROJI IN OPREMA

PRODAMO DVA STROJA ALG 200, zelo dobro ohranjena, še v delovnem stanju ter ploskovni stroj JUNG HR 50RD in stružnico US6X1500. Informacije po tel. 031 729 773. Šifra oglasa: 23-02-001

COPIA BIRO d.o.o. - prodaja, servis in vzdrževanje Canon tiskalnih naprav: tiskalniki, multifunkcijske naprave, ploterji, produkcijske naprave in skenerji. Nudimo programske rešitve za centralizacijo tiskanja in dokumentni sistem. Informacije po tel. 01 242 58 14, e-pošta: prodaja@copia-biro.si, www.copia-biro.si. Šifra oglasa: 23-02-002

VSE ZA HIDRAVLIKO, PNEVMATIKO IN INDUSTRIJO. Izdelava cevi po naročilu.

PEKARNE, SLAŠČIČARNE, PICERIE, TESTENINARIJI! Nudimo novo, rabljeno in renovirano opremo za proizvodnjo kruha in peciva, piškotov, slaščic in pralin, pic, testenin in njakov ter strokovno montažo dobavljene opreme in tehnološko podporo. PEKSIM d. o. o., Ulica Gradnikove brigade 6, Nova Gorica, tel. 05 30 27 136, 031 690 872, faks: 05 33 30 818, e-pošta: peksim@volja.net. Šifra oglasa: 21-02-001

Delavnica na terenu. Cevi za odsesavanje, hidravlične cevi, priključki, ventili, črpalke, priprave enote, akumulatorsko orodje, maziva, hitro in kvalitetno. Informacije po tel. 02 883 8690. Šifra oglasa: 23-02-003

Ročni paletnik

- nosilnost: **2500 kg**
- dolžina vilit: **1150 mm**
- tovorna kolesa: **POLYURETAN (PU)**
- krmilna kolesa: **GUMA**
- neto teža: **71 kg**

Slika je simbolična.

Cena samo 270 € brez DDV www.ika.si

Tel.: 04 518 44 44
Fax: 04 518 44 00
E-mail: info@ika.si

OBRTNE STORITVE

NUDIMO: špedicijske storitve, logistiko, vulkanizacijo za tovorna vozila, hidravlične cevi, avto klima. Informacije: Laptrans prevozi d.o.o., Veliki Gaber 109, 8213 Veliki Gaber, tel. 041 799 296. Šifra oglasa: 23-03-001

FOTOGRAFSKE STORITVE - nudimo profesionalno izdelavo poslovnih portretov, produktnih fotografij in fotografiranje dogod-

OGLASI V RUBRIKAH OBRTNE STORITVE IN POSLOVNE STORITVE

Na podlagi zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno oglasov neregistriranih dejavnosti ne objavljamo! Če želite, da vam objavimo oglas za storitve, nam **pošljite dokumente o vaši registrirani dejavnosti.**

Oglasi v teh rubrikah morajo vsebovati popoln naziv in naslov, ki smo ga dolžni tudi objaviti!

ZADNJI ROK ZA ODDAJO MALEGA OGLASA

Zadnji rok za oddajo malega oglasa v februarski Obrtnikovi borzi je **23. januarja 2023.**

NAROČILO NA REVIJO OBRTNIK PODJETNIK

Letna naročnina na revijo Obrtnik podjetnik je **60 EUR** (5 % DDV je vključen v ceno). **Naročilo velja do preklica!**

Naročite se lahko po:

- e-pošti: revija.obrtnik@ozs.si
- navadni pošti na naslov: OZS, Celovška c. 71, 1000 Ljubljana

kov. slikaj.se Uroš Abram s.p., PE Jesenice, Cesta železarjev 2, e-p: info@slikaj.se, tel. 051 660 419. Šifra oglasa: 23-03-002

MATERIAL
MONTAŽA IN SERVIS VSEH VRST DVIGAL

OSEBNA DVIGALA
TOVORNA DVIGALA
INVALIDSKA DVIGALA
MOSTOVNA DVIGALA
KONZOLNA DVIGALA
VERIŽNA DVIGALA
GRADBENA DVIGALA
VISEČI FASADNI ODRI

DVIGALA BARTOL d.o.o., Badjurova ulica 22, Ljubljana
GSM: 041 668 069, Tel.: 01/4288 645, Fax: 01/4272 858
dvigala-bartol@siol.net, www.dvigala-bartol.si

VSE IZ PLEXI STEKLA.

► plošče, bloki, cevi, palice, profili, krogle, kupole, ... ► mehanska in termična obdelava plexi stekla

T: +386 1 281 11 47
info@pecenko.com
www.pecenko.com

pečenko.

• pleksi izdelki po naročilu
• svetlobne kupole • varnostna ogledala

PLEKSI OBLIKUJEMO
s svojim stilom

POSplastika
T +386 1 837 10 33
www.pos-plastika.si/trgovina

pigo
pisarniški material

Registrirajte se na naši spletni strani
www.pigo.si

Čaka vas
DODATNIH 10 % POPUSTA
na vse artikle, ki niso v akciji!
V košarici uporabite kodo za popust in
popust se bo odštel!

KODA ZA POPUST: OZS-10

PRODAM NOVE patentirane, mineralne, trajnostne materiale za hidroizolacijo in odpravo plesni na zidovih ter recepture za izdelavo materialov, z navodili naredi si sam. Informacije po tel. 041 655 417, e-pošta: klanec@ingklan.si Šifra oglasa: 23-01-001

PODJETJE PRO-TRG Kovač, d.o.o. nudi odkup kosov, odrezkov manjših kosov jekla (različne debeline in dimenzije, kvalitete: konstrukcijsko jeklo S235/SR55, jekla za cementacijo 16MnCr, jekla za poboljšanje 42CrMo4, siva litina, poboljšana jekla 42CrMo4+Qt in CrMoS8 in ostala jekla) primernih za nadaljnjo uporabo. Več informacij po tel. 041 692 608 ali e-pošti: mihela@db-r-kovac.si. Šifra oglasa: 23-01-002

POSLOVNE STORITVE

VRHUNSKA KULINARIKA, fine dining, čudovit ambient, catering pogostitve, poslovni in protokularni dogodki, možnosti seminarjev, poročna slavlja. Restavracija Nova Rajngla, Rajngla d. o. o., Preserje 9/a, 3314 Braslovce. Informacije po tel. 041 721 299. Za vse člane Obrtno-podjetniške zbornice - 5 % popusta pri koriščenju storitev. Šifra oglasa: 23-04-002

DOBER OKUS ŠTEJE, domače pristno bučno olje pa je pika na i vsake izbrane jedi. Jeruzalem SAT - Štajersko prekmursko bučno olje Slovenija najdete v vseh večjih trgovinah ali v spletni trgovini: www.oljarne-je-ruzalem.si, tel. 02 713 48 52. Izberite doživetje in praktično darilo, po katerem si vas bodo zapomnili. Šifra oglasa: 23-04-003

V.I.P. Računovodstvo poskrbi: da plačate le toliko davkov, kot je potrebno in niti centa več, da so vaši dokumenti urejeni ažurno, kvalitetno in zanesljivo, da vam svetujemo tako, kot je za vas najboljše, da si vedno vzamemo čas za vaše poslovanje. Poslovalnice imamo po vsej Sloveniji. Pišite nam na: info@vip-racunovodstvo.si, pokličite na 08 2002 688. Šifra oglasa: 23-04-004

ČE RAZMIŠLJATE O MENJAVI RAČUNOVODSTVA, je sedaj pravi čas, da se opogumite za ta velik in pomemben korak. Naša ekipa strokovnih sodelavk vas bo prijazno seznanila z možnostmi sodelovanja in ukrepi, ki jih je smiselno izpeljati še pred koncem poslovnega leta. Rezervirajte si svoj termin na elektronski pošti: recepcija@pro-fin.si ali po tel. 05 99 50 350. Šifra oglasa: 23-04-001

TRGOVSKO BLAGO

BERTIS, Lesce: NOVO - paste za roke MACO za odstranjevanje trdovratne umazanije v mehaničnih delavnicah, industrijskih obratih ... Posebna pasta tudi za umivanje brez vode, primerno za teren. Kontakt: tel. 031 379 265 ali e-pošta: bertis.lesce@gmail.com. Šifra oglasa: 23-05-001

ZELIŠČARSTVO PREŽLA - predelava zdravilnih zelišč Nudimo več vrst mazil, oblog, kapljic, čajev in krepil. Antonija Torkar s.p., Begunjska c. 23, 4248 Lesce, informacije po tel. 04 531 83 40. Delovni dnevi ob mlaju: januar - 21., 22., 23., 24. in 25., delovni čas: delavnik od 8h - 13h in od 15h - 18h, nedelje in prazniki od 8h - 13h. Informacije in naročila po pošti, tel. 04 531 83 40, 051 649 793. Šifra oglasa: 23-05-002

NEPREMIČNINE

ODDAM POSLOVNI PROSTOR v kozmetičnem salonu za Bežigradom, primeren za masaže, psihoterapijo ... za 390 € s stroški. Informacije po tel. 051 305 992. Šifra oglasa: 23-07-001

PRODMO NEPREMIČNINO v izmeri 1.133,73 m², ki se nahaja v občini Radeče, kombiniran prostor, zgrajen leta 1962, 2.720 m² zemljišča, eno ali dvostanovanjska hiša s poslovnimi prostori in skladiščnimi lopami s pripadajočim zemljiščem. Informacije po tel. 041 733 055. Šifra oglasa: 23-07-002

RAZNO

M&I ZOBOZDRAVSTVO - Podmilščakova 19, Bežigrad, vse na enem mestu - brezplačna parkirišča - brezplačni prvi pregled: implantanti, prevleke, ortopani / CT, kirurgija, parodontologija, bele zalivke, peskanje, beljenje, higiena, laserska terapija. Informacije po tel. 051 611 613 ali na mi-zobozdravstvo.si. Šifra oglasa: 23-09-001

Nove ugodnosti – nove možnosti prihrankov!

"KARTICO UPORABLJAM PRI VSAJ DESETIH PARTNERJIH."

Popuste in ugodnosti si izračunajte na **mozaikpodjetnih.si**

mozaik.podjetnih@ozs.si • 080 12 42

Borza EEN

Več oglasov s ponudbo in povpraševanjem si lahko pogledate na spletni strani <https://www.ozs.si/tuji-trgi/iskanje-poslov> ali na www.een.si v rubriki »Borza poslovnih priložnosti«.

Oddajte brezplačni oglaš (ponudba in povpraševanje), ki bo viden v okviru mreže Enterprise Europe Network.

Informacije:
Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije
Enterprise Europe Network (EEN)
E-pošta: een@ozs.si

UKRAJINA (BOUA20221227002): podjetje je eden največjih proizvajalcev kovinskih kontejnerjev za prevoz gradbenih in trdnih odpadkov, kmetijskih tovarov, odpadnih kovin in stekla v Ukrajini. Ponuja svoje kovinske izdelke preko poslovnega sporazuma.

UKRAJINA (BOUA20221227003): podjetje je specializirano za proizvodnjo tesnil za podjetja iz kemične in naftne industrije, metalurgije, strojearne in kovinarstva, elektrotehnike in elektroenergetike. Podjetje ponuja gotove in po meri izdelane

tesnilne materiale. Išče distributerja in ponuja pogodbe o distribucijskih storitvah gradbenim trgovinam, trgovcem na debelo in drobno s tehničnimi materiali.

SEVERNA MAKEDONIJA

(BOMK20221226012): podjetje je specializirano za proizvodnjo različnih kovinskih izdelkov kot so kmetijski stroji, kontejnerji, jeklene konstrukcije, ograje, rezervni deli in druge kovinske izdelke glede na potrebe strank. Trenutno izvažajo v nekatere države v regiji Zahodnega Balkana, vendar iščejo možnosti širitve poslovanja na druge tuje trge s komercialno pogodbo.

SEVERNA MAKEDONIJA

(BOMK20221226011): podjetje je eno od vodilnih na področju nabiranja, predelave, pakiranja in distribucije gob in divjih sadežev v balkanski regiji. S komercialnimi pogodbami želi razširiti svojo prisotnost na trgi.

UKRAJINA (BOUA20221226010): uveljavljeno, mednarodno izkušeno ukrajinsko podjetje je specializirano za proizvodnjo delov in komponent za rudarsko, metalurško, energetsko in kmetijsko opremo. Podjetje zagotavlja vse faze proizvodnje strojev – od posamezne enote do velikih serij v hitrih dobavnih rokih. Podjetje želi sodelovati po podizvajalskih in proizvodnih pogodbah.

TURČIJA (BOTR20221226007): podjetje je specializirano za avtomobilsko podindustrijo in ponuja svoje proste zmogljivosti v okviru podizvajalske pogodbe.

UKRAJINA (BOUA20221223011): podjetje, vodilno na področju proizvodnje in prodaje

keramičnih ploščic, išče distributerje.

UKRAJINA (BOUA20221225002): podjetje ponuja razoljen sončnični lecitin v prahu v okviru pogodbe o distribucijskih storitvah. Ukrajinski proizvajalec ponuja čisti razoljeni sončnični lecitin v prahu (aditiv za živila E-322) z vsebnostjo fosfolipidov min.97%. Na voljo je izdelek prehrabene in dietetične kakovosti. Možna je proizvodnja pod trgovsko znamko za trgovske verige.

ROMUNIJA (BORO20221219017): podjetje, specializirano za proizvodnjo industrijskih tekstilnih izdelkov, išče mednarodne poslovne partnerje za sodelovanje v okviru pogodb o zunanjem izvažanju.

ROMUNIJA (BORO20221218009): proizvajalec rešitev za papirno embalažo išče preprodajalce in distributerje.

ROMUNIJA (BRRO20221215007): proizvajalec vrhunskih modnih izdelkov za ženske išče dobavitelje za ekološko certificirane tekstilne izdelke iz konoplje, lanu in volne.

NEMČIJA (BODE20221107001): podjetje, ki oblikuje in izdeluje inovativno vrtno dekoracijo, išče lokalne trgovce na drobno (vrtni centri, butiki), agente in veletrgovce.

FRANCIJA (BRFR20221124012): agencija, specializirana za zdravstveno industrijo, išče proizvajalce medicinskih pripomočkov in opreme za komercialne zastopniške/distribucijske pogodbe za Francijo in trge Bližnjega vzhoda in Afrike.

ŠVEDSKA (BRSE20221117010): podjetje išče proizvajalca tekstila za lastno blagovno znamko ženskega spodnjega perila.

POLJSKA (BOPL20221121016): proizvajalec pro-ekoloških pripomočkov za dojenčke in otroke išče distributerje.

ŠVEDSKA (BRSE20221103008): podjetje je zasnovalo novo serijo lesenega in išče proizvajalca stolov za proizvodnjo visokokakovostnih lesenih stolov. Iščejo izkušenega proizvajalca pohištva z visokim znanjem izdelave klasičnih lesenih stolov in njihovih specifičnih detajlov. Stoli bodo izdelani iz breze ali morebitne buke. Podjetje išče partnerja v Evropi za zunanje izvajanje.

MADŽARSKA (BOHU20221123005): podjetje išče proizvajalce embalaže za pakiranje njihovih kozmetičnih izdelkov iz steklenic in recikliranega papirja.

FRANCIJA (BRFR2022112018): podjetje proizvajalcem inovativnih in trajnostnih igrac za otroke, ki želijo vstopiti na francoski trg, ponuja pogodbo o komercialnem zastopstvu za distribucijo.

FINSKA (BOFI20220713004): agencija, ki ustvarja edinstvene in nepozabne digitalne izkušnje, išče partnerje.

BELGIJA (BOBE20220811008): proizvajalec išče veletrgovca ali distributerja za svojo biorazgradljivo namizno posodo za enkratno uporabo.

AVSTRIJA (RDRAT20220811006) (R&R povpraševanje): Podjetje, ki razvija inovativne protimikrobne večnamenske kompozite, išče partnerje za razvoj izdelkov.

Poslovni nasvet pred vašimi vrati

Brezplačno svetovanje in pomoč pri iskanju mednarodnih partnerjev za:

- proizvodnjo ali distribucijo vaših izdelkov,
- dostop do novih trgov,
- tehnološke rešitve za rast inovacij v vašem podjetju,
- sodelovanje pri raziskovalno-razvojnem projektu.

www.een.si
#EENCanHelp

PAgency

**NAJ BO NOVO LETO NAJBOLJ
KLIKANO, VŠEČKANO IN
SEVEDA USPEŠNO!**

**ZAČNITE GA Z
DIGITALNO MARKETINŠKO
AGENCIJO PJ AGENCY!**

+386 31 61 28 50
pjagency.net

Zimsko srečanje obrnikov in podjetnikov z družinami 2023

Kope, sobota, 21. januar 2023

Program

- smučanje
- tekmovanje v veleslalomu
- zabava z ansamblom in DJ-jem
- tekmovanje ekip OZS v kuhanju ričeta
- druženje in kosilo

Tradicionalno
SREČANJE KAMPERISTOV

dan prej, v petek, 20. januarja

Vabljeni obrtniki in podjetniki z družinami in zaposlenimi!

Prijavite se lahko na OZS ali na svoji območni obrtno-podjetniški zbornici.

Več informacij
na spletni strani
sport.ozs.si